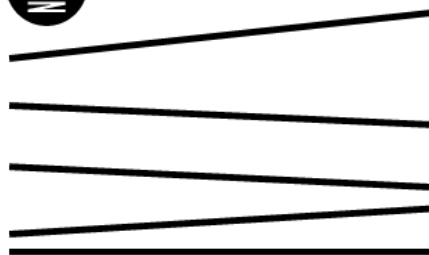

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Bauditz, Sophus.; af Sophus Bauditz.

Klokkestøberen og andre Noveller

Kjøbenhavn : C. A. Reitzels Forlag, 1886

172 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

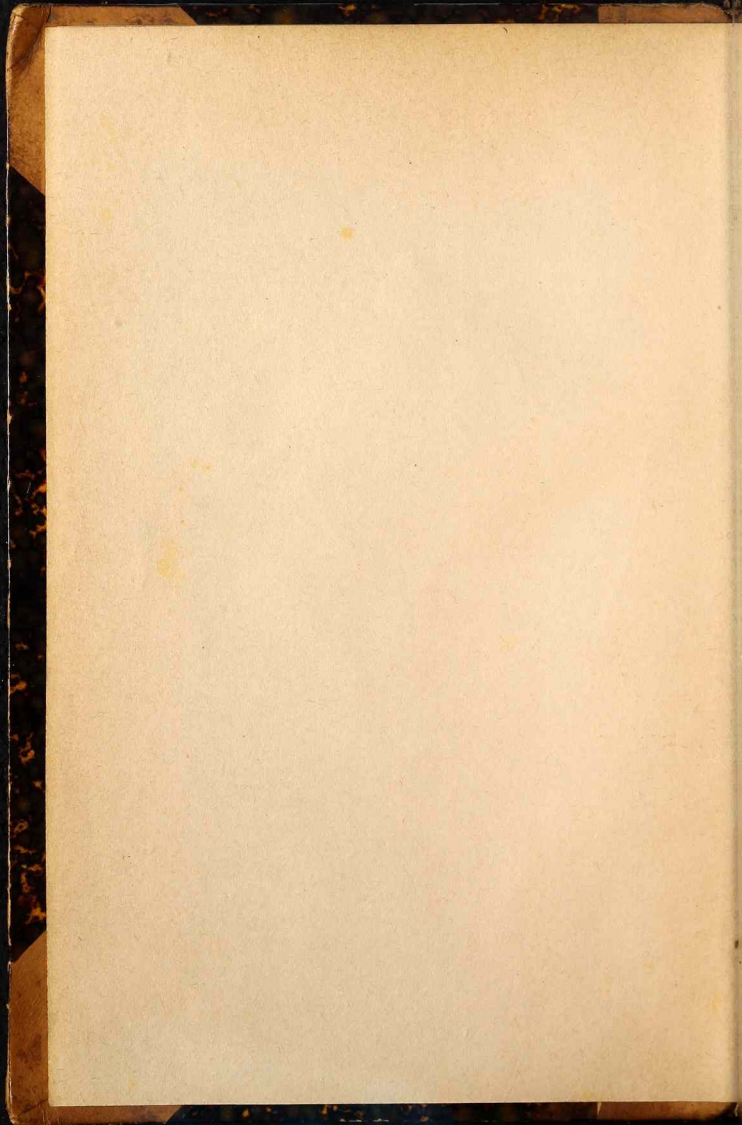
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

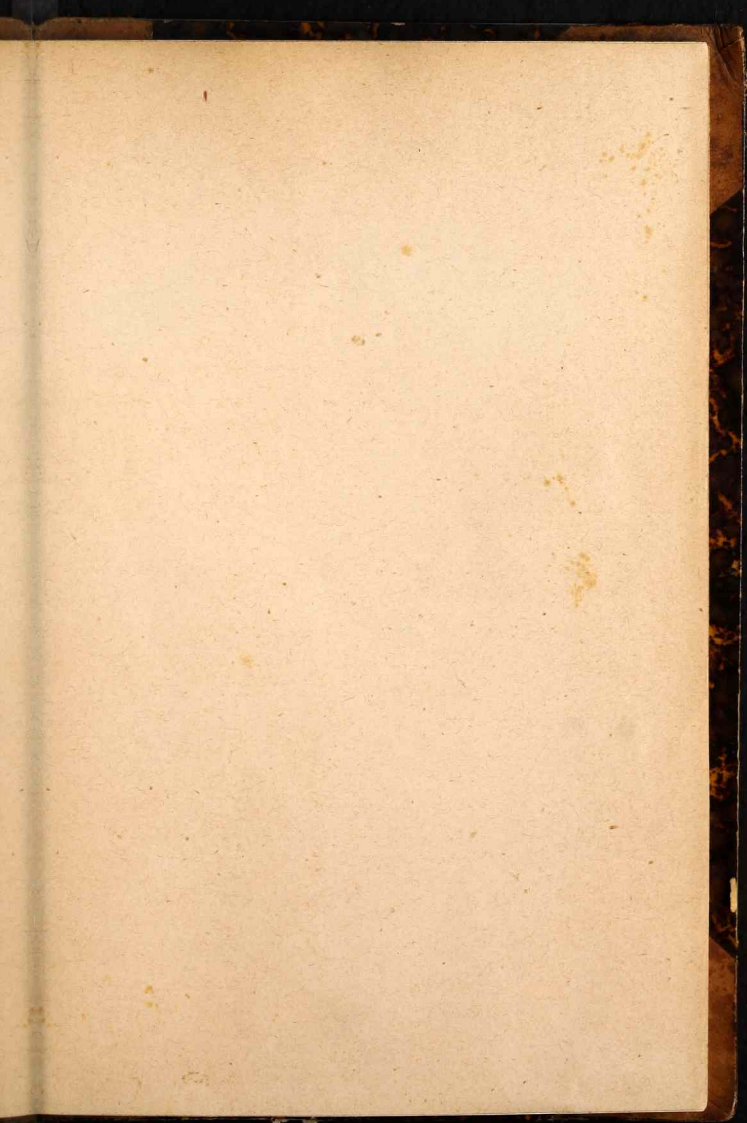

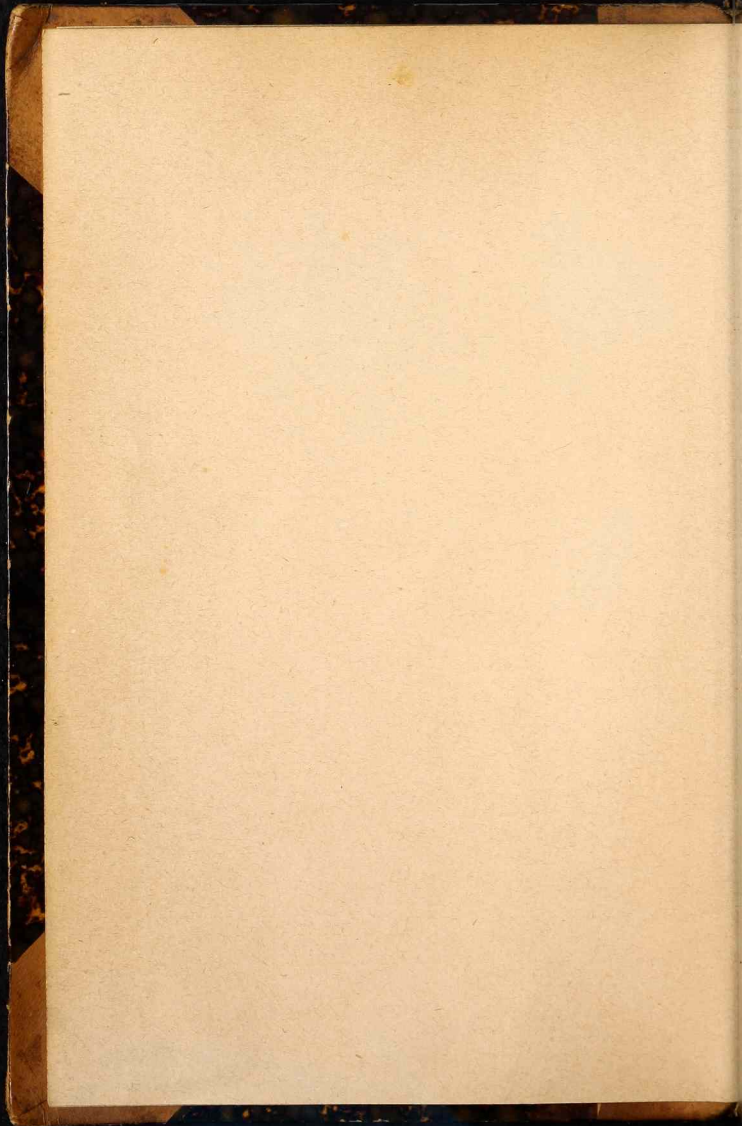
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130017626001

KLOKKESTØBEREN

OG

ANDRE NOVELLER.

AF

SOPHUS BAUDITZ.

KJØBENHAVN.

C. A. REITZELS FORLAG.

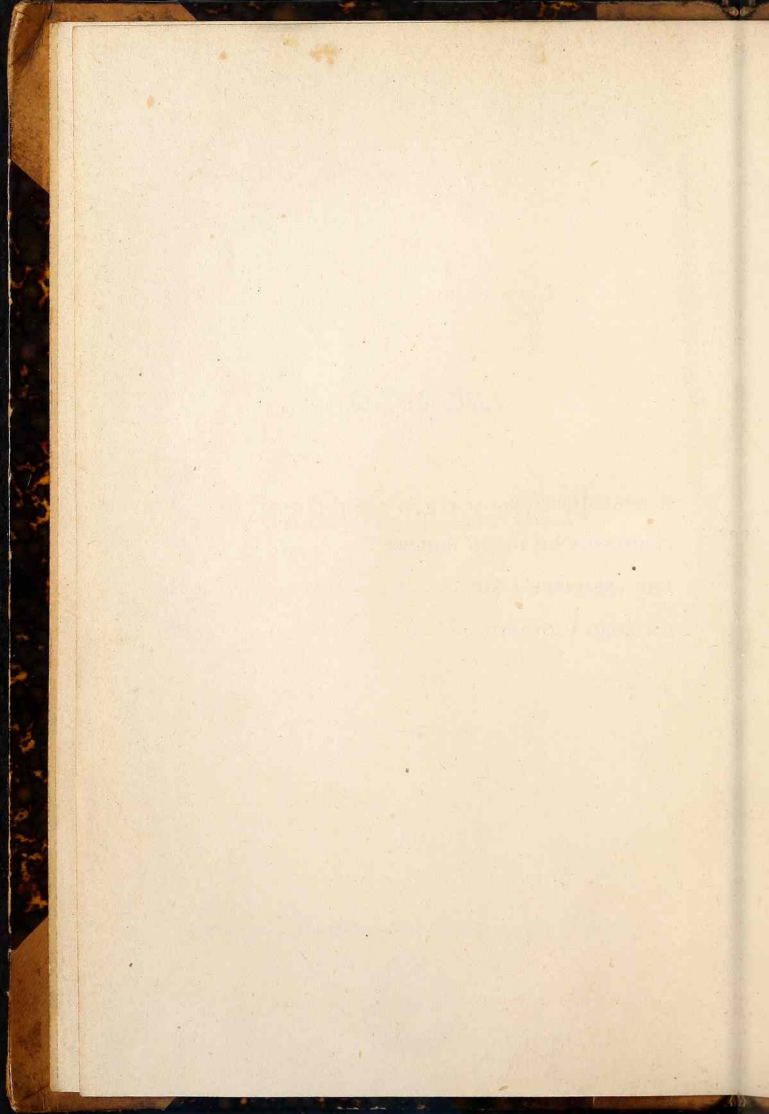
1886.

Kjøbenhavn. — Bianco Lunos Kgl. Hof-Bogtrykkeri (F. Dreyer)

INDHOLD.

	SIDE
KLOKKESTØBEREN	I.
PRINSESSEN OG DE TO BEJLERE	31.
DEN FREMMEDE I RIF	59.
OM BORD I „SVANEN“.	91.

KLOKKESTØBEREN.

Der var falden Sne over den gode Stad Nürnberg. Jævnt og tæt var den falden, dækkede i tykke Lag alle de stejle, røde Tage, krængede sig som et tungt, bristefærdigt Tæppe ud over deres Rand og laa som blød Filt over de snævre Gader. Himlen var saa mørk, saa vinterlig sorteblaa, at Røgen fra de smalle Skorstene tog sig hel lys ud paa den Baggrund, og lige i Vejret stod den som Osen fra et slukket Lys, thi det var blikstille.

Der var tomt i Gaderne. Vel sandt, det var tidlig paa Morgenstunden endnu, men for et Par hundrede Aar siden stod man op længe før Dag gry, saa det var ikke Sengen, der holdt Folk hjemme, det var Vejret; de, der ikke havde noget bestemt at gaa efter, de blev kjønt hjemme og skjønnede paa Varmen inden Døre.

— Dér kom endelig En; han drejede om Hjørnet henne ved Kirken og gik saa med ad-

stadige Skridt ned ad en Sidegade. Han frøs, det var aabenbart, for Hatten havde han trykket godt ned over Ørerne, og Pelskraven paa Kappen var slaaet helt op, saa man ikke saa' synderlig andet af Ansigtet end den spidse Næse og det spidse Skæg; men samtidig med, at han saaledes aabent vedkjendte sig, at Kulden var ham ubehagelig, viste han dog en synlig Bestræbelse for i Gang og Holdning at hævde sin Værdighed, selv om ingen saa' det.

Det var den velfornemme Wolfgang Strobel, Stadens første Raadsherre eller „Losunger“, som det kaldtes. Han skulde hen til Klokkestøberen Veit Aldorfer for paa Embeds Vegne som Medlem af Raadet at overvære Støbningen af den store Klokke, som St. Lorenz Menighed havde bestilt til deres Kirke, og desuden var der overdraget ham et andet Tillidshverv, som gjorde hans Nærværelse ved Højtideligheden end mere nødvendig. Den rige Wenzel Guldenmund, hans Ven og tidligere Kollega, var nylig død og havde indsat ham til Fuldbyrder af sin sidste Vilje. Blandt de testamentariske Bestemmelser var da ogsaa den, at en ikke ringe Sum i præget Sølv, der omhyggelig var lagt til Side i en Pung for sig, skulde anvendes til at blandes i den Malm, hvoraf den ny Klokke støbtes; det var jo nemlig en almindelig Tro, at Tilsætningen af ædelt Metal

forhøjede Klangen betydelig, og derfor en Gud velbehagelig Gjerning at anvende noget af sine Midler i saadant Øjemed. Som Executor testamenti skulde nu Wolfgang Strobel personlig nedlægge den afdødes Børs i den smeltede Masse.

Taarnuret slog tre Kvarter til otte, og Lyden af Slagene drønedes midt i Stilheden ud i den tunge Luft, saa et Par Krager, der sad paa en trappet Gavl og gjorde Sneen endnu mere hvid, end den var i Forvejen, pludselig fik travlt, lettede klodset paa Vingerne og arrig skrigende fløj hen over Tagene. Wolfgang Strobel kigede akkurat saa meget op, at han kunde se den løsevne Sne som fine Dun drysse ned fra Gavlen, hvor Kragerne havde siddet, men for Resten saa han hverken til højre eller til venstre men gik sin lige Vej uden at lægge Mærke til, at mangt et Blik fulgte hans statelige Skikkelse bag de halvtøede, blyfattede Ruder.

Han havde allerede, saa tidlig det end var, haft Ærgrelse paa Morgenstunden. Det var ikke undgaaet hans skarpe Faderøje, at Anna, hans eneste Barn, i længere Tid havde set mildt til Hans Aldorfer, Klokkestøberens Søn, der ikke forsømte nogen Lejlighed til at nærme sig hende eller i Afstand sluge hende med Øjnene, men at det var kommet saa vidt, som det var, det havde han dog ingen Anelse haft om. At tænke sig,

at den opløbne Klokkestøberdreng havde haft Frækhed nok til at forære hans Anna en Skuepenge med St. Georg og Dragen paa, som hun oven i Købet bar i en Lidsé om Halsen! — Den var ikke engang af Guld, det var simpel Tombak; mere havde den Prakker formodentlig ikke haft Raad til! — Men at Anna —, ja, det var godt, man havde Øjnene med sig! Han syntes nok strax i Morges, at hun havde en Snor om Halsen under den krusede Krave, og da han saa tog i Snoren og trak til, hang corpus delicti der, jo, det var rigtig opbyggeligt! Han havde ikke engang gidet spørge, hvor hun havde den fra, men det gjordes da heller ikke nødigt, for hun var bleven saa rød som Blod og var faret ud af Værelset. — Hans Datter og Veit Aldorfers Søn! — Det var ikke for det, Aldorfer var anset i sit Fag, og Penge manglede han nok heller ikke, sagde man, men for det første havde der fra gammel Tid været dem noget imellem, og for det andet hviskede man saa meget i Krogene om Klokkestøberens Ærlighed — naa, ja, Ærlighed og Ærlighed, men alligevel, et godt Navn havde han ikke. — Anna kunde egentlig haft godt af et Livfuld Hug, kunde hun, det vil sige, han undte naturligvis hellere Hans Aldorfer at have faaet det — naa, dér stod han selv i Faderens Port og gjorde sit Skrabud! Wolfgang Strobel

værdigede ham ikke et Blik men gik ind ad Porten, ind i Gaarden og hilste paa de forsamlede.

Her inde var der Fest i Luften, det var tydeligt. Alle de indbudne mødte højtidsklædt, og Klokkestøberen og hans Svende havde splinterny gule Skjødskind over den sorte Dragt. Nu skulde det jo ogsaa fuldendes, hvad der i lange Tider var forberedt, og meget havde der været at gjøre, det vidste enhver. Først var der ude i Gaarden under det hældende Halvtag bleven gravet et stort Hul, Støbegraven, og i den var der muret og klinet en Støtte, „Kjærnen“, svarende til Klokkens Hulhed. Da saa den var tørret i Luften og ved Ild, var „Dikten“ bleven lagt paa, et Lag af Aske og Ler svarende til selve Klokkens Legeme. Det gik ikke saa hurtig som med Kjærnen, thi paa Dikten maatte i Vox anbringes alle de latinske Bibelsprog, der skulde smykke Klokkens Yderflade, og Navnene paa Menighedsforstanderne, der havde bestilt den, samt paa den fromme Testator Wenzel Guldenmund, og først efter at alt dette var sket, havde man kunnet skride til at danne den yderste, massive Lerform, „Mantelen“. Da saa den — ogsaa ved Anvendelse af Ild — var gjenneemtørret, blev den ved Hjælp af et Tridseværk hejset op af Støbegraven, og Dikten taget af; Mantelen sænkedes atter forsigtig ned, saa at den kom til at staa akkurat i samme

Stilling som før over Kjærnen, og mellem denne og den ydre Form var altsaa et tomt Rum, det, som før indtoges af Dikten, og som nu skulde udfyldes af Malmen.

Natten igjennem var der bleven fyret i den store Smelteovn — Svendene havde ikke faaet Blund i Øjnene — men nu var alt ogsaa klappet og klart, man havde kun ventet paa Wolfgang Strobel.

Klokkestøberen, en mørk, tavs Mand, der aldrig saa' lige paa nogen og som, efter hvad der sagdes, ikke skulde være god at have til Fjende, hilste med kold Høflighed paa den fornemme „Losunger“, der for Resten heller ikke saa' op, da han ved et nedladende Nik gjen-gjældte Veit Aldorfers ordknappe Velkomst og blot spurgte, hvor han kunde kaste Wenzel Guldenmunds Sjælegave ned i Malmmassen. Aldorfer pegede paa et af de snævre, murede Rør, der i skraa Retning førte ned til Smelteovnens Bund; af dem var der altid flere, eftersom man først efterhaanden beskikkede det flydende Kobber med Tinnet og i Reglen plejede at tilsætte dette samtidig fra flere Sider af Ovnen. Det Rør, Klokkestøberen pegede paa, var i Betragtning af, at det skulde føre ædelt Melal, prydet med en Krans af tørret Mos, og foran det var der stillet en Skammel, som Raadsherren kunde træde op

paa. Wolfgang Strobel tog en stor Pung med stort Segl for frem af Kappen, og hjulpen af Aldorfer, der rakte ham sin Haand, gik han da op paa Forhøjningen.

Alles Øjne var rettede mod ham, som han stod der foran Ovn, klart belyst af det rødgule Skjær fra Fyrgraven underneden.

„I den hellige Treenigheds Navn!“ sagde han, brød Seglet og lod Indholdet af Pungen forsvinde i det sodede Rør. Mester Aldorfer hjalp ham ned, men da han traadte tilbage i de andres Kreds og atter stod uden for Flammeskjæret, var det paafaldende, saa bleg han var.

„I er da ikke daarlig?“ spurgte En, men han slog det hen og svarede, at det kun var den stærke Overgang fra Kulden til Varmen.

Nu var det Aldorfer, der spillede Hovedrollen. Han tog en Jærnstang og stillede sig foran Ovn.

„I den hellige Treenigheds Navn!“ sagde ogsaa han, men kun halv højt. I samme Øjeblik stødte han med Jærnstangen Lerproppen ind i Ovn, og ud vældede den flydende Masse, hvislende og sydende, gennem Støberenden ned i Formen.

Alle veg et Skridt tilbage, ikke blot fordi den stærke Straalevarme slog dem, men ogsaa fordi de uvilkaarlig blev grebne af det ejendomme-

lige Syn. I én sammenhængende, lysende Straale fusede Malmen ud; det var som indestængte, dæmoniske Kræfter, der med ét havde sprængt sig til deres Frihed og nu vilde bruge den, hærjende, brændende, hvor de fór hen. Og over den hvidglødende Straale bølgede en underlig gulgrøn, lysende Røg; man behøvede ikke megen Fantasi for her inde i det snævre Rum, paa den mørke, kolde Vinterdag, at faa et Indtryk som af en Hexegryde, hvis djævelske Indhold kogte over Randen. Til Synet kom saa Lyden: buldrende, øredøvende som Vand, der falder højt oppe fra, styrtede Malmen ind i Formen, man hørte den koge dybt under sig og greb sig selv i at nære en ubestemt Frygt for, at alt med ét skulde springe og Vulkanen der nede slynge Lermassen i Vejret; men Mantelen var spændt i faste Jærnbånd, den holdt trolig paa, hvad der betroedes den, og kun naar Dampblæserne banede sig Vej til et af Lufthullerne for oven, kunde der staa Gjenskin som af en springende, glødende Boble.

Da Støbningen var forbi, og de forsamlede var gaaet hver til sit, havde Kandestøberen og hans Svende foreløbig ikke andet at gjøre end rolig vente, til Klokken var bleven fuldstændig afkølet. Det kunde den imidlertid under ingen Omstændigheder være før den følgende Dag, saa det var da aabenbart ikke for at bryde Hul paa

Mantelen og se, om Støbningen var lykkedes, at Veit Aldorfer om Aftenen, da hele Huset sov trygt oven paa det sidste Døgn's Anstrængelser, tændte en Hornlygte og forsigtig listede ud i Gaarden. Naa, han vilde vel kun til sin Bero-ligelse kaste et Blik paa Støbegraven, inden han lagde sig, og — nej, han gik slet ikke hen til Støbegraven, han gik til Smelteovnen! Lygten satte han paa den Forhøjning, hvor Wolfgang Strobel havde staaet om Morgen, og med en Hammer slog han et Par faste Slag paa Bunden af det Rør, hvis Aabning endnu var prydet med Moskransen, fik en Sten løsnet og taget ud og strakte saa Haanden ind. Han greb om noget, der klirrede, tog det til sig, kastede det hurtigt i en Pose og saa' sig sky omkring. En Gang til stak han Haanden ind i Røret, følte sig godt for og fandt atter noget, der klirrede, fik ogsaa det i Posen, tog Lygten og gik ind i Huset lige saa lydløst, som han var kommen.

Hvad Veit Aldorfer havde gjort, var ikke noget, han selv havde Æren af at have opfundet. Det er i alt Fald et gammelt Sagn, at manges Klokkestøher forstod at beholde det Sølv for sig selv, som fromme Sjæle skjænkede til Støbningen, idet Røret, hvorigjennem det nedlodes, slet ikke førte ned til Smelteovnen men var lukket for neden, og det er et Sagn, der i høj Grad be-

styrkes ved den Omstændighed, at senere Tiders omhyggelige Analyse af Klokkeметallets Sammensætning ikke har kunnet paavise det ringeste Spor af Sølv i Blandingen. Det var heller ikke første Gang, Veit Aldorfer paa denne Maade havde gjort sig ulovlig Fordel, men naar Folk ikke havde nogen rigtig Tro til hans Ærlighed, saa var det dog næppe, fordi de havde nogen Anelse herom, men kun af en instinktmæssig Følelse, og fordi det almindelig sagdes, at han, naar der leveredes ham gammelt Metal til Støbning, tilvendte sig en betydelig Del af det under Paaskud af, at det var svundet ved Smeltningen.

Da Aldorfer var kommen ind i sit eget lille Kammer, som andre sjælden eller aldrig fik Lov til at betræde, laasede han omhyggelig Døren efter sig, lukkede Lygten op for at se bedre, satte sig ned og væltede Posens Indhold ud paa Bordet. Men ikke saa snart havde han kastet et Blik paa de klirrende Mønter, før han sprang op og med et Forbitrelsens Udbrud slog i Bordet.

„Den ugudelige Kjæltring!“ stønnede han. „Aa, jeg arme Mand! Plukket og bedraget bliver man paa alle Maader, og saa oven i Kjøbet af ham, den forbandede Losunger, som altid pukker paa sin Ærlighed og sit gode Navn, han, der i sin Tid var Skyld i — aa, den Skurk, den Belials Karl!“

Klokkestøberens Harme var forsaavidt forstaaelig nok, som det viste sig, at der ikke havde været mere Sølv i Pungen end der var i Klokken, men kun Kobbermønter, Regnepenge og itubrukne Nøgleskilte. Han ragede omkring imellem dem med rystende Hænder og følte paa dem, som om han ikke vilde tro sine Øjne, men han fik Troen i Hænderne: ikke en eneste Sølvmønt havde forvildet sig mellem Kobberet.

Veit Aldorfer kom ikke i Seng den Nat. Snart gik han op og ned udstødende dæmpede Forbandelser, snart satte han sig hen ved Bordet og støttede Hovedet i Hænderne, grundende paa Hævn og fnysende af Forbitrelse. Det var ikke saa meget det, at han gik glip af en paaregnet Gevinst, det kunde han endda bære, skjønt et hvilket som helst Tab jo er en Sorg for en have-syg Sjæl, men under Udførelsen af en Forbrydelse at blive overlistet af en anden, der er lige saa snedig og derved gjør Ens eget Bedrag resultatløst, det er selvfølgelig langt haardere, end det er for en ærlig Mand at blive tagen ved Næsen af en Kjæltring.

Frem og tilbage tænkte Klokkestøberen, vejede den ene Mulighed mod den anden og forkastede dem efterhaanden. — Skulde det være en Fælde, som hans gamle Avindsmand, Losungeren, havde stillet ham? Skulde han have

faaet en Anelse om, at Sølv et næppe nogen Sinde kom i Klokkerne, og vilde han nu i Morgen møde frem og bevise — Snak! Hvordan skulde han kunne bevise noget! Nej, det var simpelthen et Bedrag, et lumpent Bedrag! Wolfgang Strobel havde selv beholdt de blanke Dalere, som Wenzel Guldenmund havde bestemt til Klokken, og i Steden for dem havde han lagt Kobberskillingerne i. Tvi ham, den sorte Sjæl! — Og dog, der var jo en Mulighed, en forbistret Mulighed, som Veit Aldorfer ikke kunde blive hel kvit: det kunde jo tænkes, at Pungen fra Begyndelsen af virkelig ikke havde indeholdt andet end det værdiløse Kram, der laa paa Bordet foran ham! Seglet for den var jo ubrudt, den Gang Wolfgang Strobel tog den frem; skulde Wenzel Guldenmund ved en ubegribelig Fejltagelse have lagt Kobberet i? Eller skulde han — det var rigtignok ikke rimeligt, men tænkes kunde det dog — skulde han have gjort det af Ondskab mod ham, Veit Aldorfer? Skulde gamle Wenzel have faaet Nys om, at der var gaaet adskillig mere end nødvendigt med af det Metal, som han i sin Tid havde leveret Klokkestøberen, den Gang han lod denne forfærdige den store Gravplade over hans Hustru, og var det nu en lav Hævn, som den døde havde taget over ham? — Nej, umuligt, det forudsatte en Viden, der var utænkelig! Men

alligevel —! Resultatet var og blev, at Klokkestøberen, skjønt han i Grunden var og vilde være overbevist om, at han var bleven bedraget af Wolfgang Strobel, dog ikke engang havde den Tilfredsstillelse, at kunne rette sine Forbandelser og vende sit Had mod denne alene men maatte stykke det ud og fordele det paa to, uden bestemt at vide, hvem der egentlig fortjente det, den levende eller den døde.

Da Mantelen var slaaet itu, stod den mat-blanke Klokke uden Lyde; ved solide Kjæder i Kronen hejsedes den op af Støbegraven, og nu begyndte Afpudsningen, et Arbejde, der vel tog Tid, men som man dog altid udførte med en vis Fornøjelse, thi nu havde man jo Sikkerhed for, at Værket var lykkedes, man lagde kun sidste Haand paa det. Veit Aldorfer viste dog ingen Glæde, tværtimod, han blev Dag for Dag mere indesluttet, talte knap til Folkene og saa' jævnlig hen for sig, som om han søgte nogen eller noget, der ikke var til Stede. Rent galt med ham blev det, da han en Middagsstund havde givet Møde paa Raadhuset, hvor han skulde have Forskud paa Betalingen for Klokken, og dér havde maattet modtage Beløbet af den stolte Wolfgang Strobel, der knejsede som en Fyrste mellem de andre

Raadsherrer. — Dér sad han, Forbryderen, anset og hædret, og den eneste, der vidste Besked om hans Færd, han maatte tie og bukke for ham! Den eneste, der ved sin Tale kunde bringe ham i Bødlens Hænder, han maatte med Tak kvittere for den Sum, „Losungen“ haanlig skød hen til ham, og nøjes med at se ham trodsig spørgende ind i Øjnene! — Men han slog ikke engang sit Blik ned! Skulde han da være uskyldig! Aa, den Tvivl, den Tvivl! Og saa at vide, at man aldrig kunde faa den løst, og at man, selv om det skete, dog aldrig kunde gjøre Brug af sin Viden! Det var til at blive afsindig over!

— Der var for Resten en til i Klokkestøberens Hus, som ogsaa pintes af en hemmelig Sorg. Det var Veit Aldorfers Søn Hans. Ikke saa meget som et Glimt havde han set af Anna Strobel siden hin Dag, kort før Støbningen, da han gav hende den lille Skuemønt, som hun strax havde trukket paa en Lidse og hængt om Halsen. Kom han forbi Huset, hvor hun boede, var hun aldrig mere ved Vinduet, aldrig mødtes deres Veje, ja, selv i Kirken viste hun sig ikke. Hendes Fader maatte sagtens have mærket noget og holdt hende nu under stræng Bevogtning. Henvende sig aabent og ærlig til ham, den rige, stolte Patricier, derom kunde der ikke være Tale, og saa led da den stakkels Hans i Tavshed uden

at aabne sit Hjærte for nogen. Hvem skulde han ogsaa have talt til? Søkende havde han aldrig haft, fuldtro Venner heller ikke, og Moderen, den stille, fromme Kvinde, som han havde holdt saa inderlig meget af, var død, mens han endnu var et Barn. Saa havde han da bestandig været nærmest henvist til Faderen, men mellem dem var der ingen Fortrolighed; Klokkestøberen havde med Strængheid opdraget sit eneste Barn og gjort ham til en dygtig Haandværker, men dermed var ogsaa alt sagt, hvad der kunde siges om Faderens Forhold til Sønnen. Som der vel imidlertid hos ethvert Menneske, hvor fordærvet det end er, huses noget godt, rummes én virkelig Følelse, saaledes kunde det ogsaa siges til Veit Aldorfers Ros, at han bestandig havde vaaget over, ikke at give Sønnen Forargelse og omhyggelig havde skjult enhver mislig Handling for ham; han vilde ikke behøve at skamme sig for sit eget Barn, og lige saa lidt som Hans derfor vidste noget om det paafaldende „Svind“ ved Omsmeltingen, lige saa sikkert var det, at Veit Aldorfer heller aldrig kunde have tænkt sig at indvie Sønnen i den snilde Indretning af det Rør, hvorigjennem præget og forarbejdet Sølv kastedes ned for Støbningen.

— En Aftenstund sad Veit Aldorfer, som han saa jævnlig gjorde, alene i sit Kammer og

pirrede sin egen Forbitrelse ved Betragtningen af de forskellige Kobbermønter og ubrugelige Metalstumper, som Wenzel Guldenmunds Testamente havde beriget ham med. Han havde omhyggelig gjemt dem alle sammen under Laas og Lukke; det var jo Beviserne paa Losungerens formentlige Brøde, og selv om han ikke kunde bruge dem, saa opildnede det dog Hævnfølelsen at se paa dem.

Hans kom ind ad Døren, uden at Faderen mærkede det, før han stod bag ved hans Stol, og skjönt Veit Aldorfer i en Hast skrabede Kobberet sammen og, saa godt det lod sig gjøre, dækkede det med Hænderne, fik Hans dog noget at se. Dette noget var en lille gul Skuemønt med Øsken i, der var bleven liggende aabenlyst paa Bordet, og ret som om det var den kosteligste Skat i Verden, før Hans til, greb den og saa' paa den, som om han havde tabt Næse og Mund.

„Hvor har Du faaet den fra, Fader?“ stammede han.

„Hvor tør Du saadan liste Dig herind og komme bag paa mig!“ raabte Aldorfer. „Gaa din Vej, men giv mig Mønten dér!“

„Aa, Fader, vær barmhjærtig og sig mig, hvor I har faaet den fra!“

„Hid med den! — Naa, bliver det til noget!“

Tøvende rakte Hans ham den. „Men sig mig dog blot, hvordan —“

„Det bliver min Sag, det kommer ikke Dig ved! — Men hvorfor er Du saa ivrig efter den Mønt? Hvor kjender Du den fra?“

Hans saa' ned og svarede ikke, men Klokkestøberen, der instinktmæssig anede, at han nu var godt paa Vej til at komme ud over enhver Tvivl, slap ikke saa let Traaden men sagde:

„Svar mig, Dreng, jeg vil vide det!“

Rødmende og forvirret, som om det havde været en Ungmø, der var til Skrifte, fortalte nu Hans, at han længe, meget længe, havde baaret en ren og brændende Kjærlighed til Anna Strobel, som da ogsaa, saa tydelig det anstod en ærbar Jomfru, havde givet ham at forstaa, at hun delte hans Følelser; de havde jævnlig mødt hinanden og talt sammen i Tugt og Ære, og sidste Gang det var sket, havde han givet hende Skuepengen, som hun havde lovet at bære til Pant paa deres Kjærlighed.

„Naa og saa?“ spurgte Veit Aldorfer.

Ja, saa vidste Hans ikke mere, men han vilde jo netop spørge, hvordan Faderen —

„Ingen Spørgsmaal! Du véd, jeg siger ikke mere, end hvad jeg vil!“ —

Det vidste Hans alt for vel, han sukkede og tav.

Klokkestøberen sad et Øjeblik og saa' hen for sig med tindrende, sejrsslolte Øjne, men pludselig kom Tvivlen igjen under en ny Form, og i en urolig Tone sagde han:

„Hvor kan Du for Resten paastaa, at det netop er den Skuepenge, Du har været tosset nok til at give Anna Strobel! Der er jo Hundreder af den Slags!“

„Jo,“ svarede Hans end mere forlegen, „jeg ridsede et A. S. under Billedet af St. Georg, og det A. S. saa' jeg før, da den laa paa Bordet.“

Veit Aldorfer slog ned mellem Kobbermønterne som en Glente mellem Fjerkræet, greb i febrilsk Spænding Skuemønten og saa' nøje paa den. „Det har sin Rigtighed, Du kan gaa!“ Og Hans gik.

Nej, hvor trak Klokkestøberen Vejret frit! Nu havde han jo den Vished, han havde søgt, Vished for, at den store Losunger og ingen anden var skyldig i et Underslæb, der kunde koste ham Livet! Og det var ikke blot Hævntørsten, det gamle Had næret ved den ny Forsmædelse, der gjorde, at han indvendig jublede, det var tillige den plebejiske Natur, der frydede sig over at se Storhedens Nimbus svinde fra en af Stadens mægtige; det var Forbryderen, hvis Selvfølelse voxede nu, da han saa' Hæderlighedens Repræsentant stillet i Niveau med ham selv.

Hvordan det egentlig var gaaet til, at Sønnens Fæstensgave var kommen i Wenzel Guldenmunds Pung, vidste Veit Aldorfer selvfølgelig ikke, men ét var nu givet: at Wolfgang Strobel maatte have aabnet denne, og at det Segl, der havde været for, da den senest var bleven tømt, følgelig maatte have været falsk. Og saa betagen kan et Menneske være af en alt andet beherskende Tanke, at Klokkestøberen i lang Tid kun triumferede over, nu endelig at staa ved Maalet, at have skaffet Bevis, der kunde styrte Losungeren fra Magtens Tinde, og slet ikke tænkte paa, at han, naar alt kom til alt, ikke var et Skridt videre, eftersom han jo ikke vilde kunne tale uden at røbe sig selv. Da saa den første Rus var forbi, og Bevidstheden om hans egen Afmagt meldte sig med ubønhørligt Krav paa at respekteres, da var Veit Aldorfer igjen en slagen Mand, der følte sig til Mode som et Rovdyr, der vel ser, at det kan styrte sin Modstander i Afgrunden, men ogsaa véd, at det, naar Springet voves, selv maa følge med.

Som det imidlertid ikke saa sjælden hænder, at en Forbryder i blind Hævnlyst angiver en af sine medskyldige og frivillig stiller sig selv blot, naar han kun kan ramme den anden, saaledes var Klokkestøberen mere end én Gang i de nærmest følgende Dage fristet til at tage Kobber-

mønterne og Skuepengen i Haanden, gaa op paa Raadhuset og fortælle, hvordan det hele var gaaet til; han syntes, at det, og det alene, kunde give ham Ro, det fik saa gaa med ham selv, hvordan det vilde. Men naar han dog ikke gjorde det, saa var Grunden hertil vel for en Del Frygt, men ogsaa den, at der som ved en pludselig Indskydelse aabnedes ham en Udsigt til ad anden Vej at ramme Losungeren, og til denne Udsigt klyngede han sig med hele sit Haab og i febrilsk Tillid. Han kaldte Hans for sig og spurgte paa sin sædvanlige korte Maade:

„Er Du fast bestemt paa at ville ægte Anna Strobel, hende og ingen anden?“

Hans, der ventede sig en Storm, maatte samle alt sit Mod, før han kunde svare: „Ja, Fader, men Du maa ikke —“

„Det er godt. Tag din Søndagsdragt paa og kom saa ind i mit Kammer!“

Hans vidste hverken ud eller ind, men gjorde, som der blev sagt.

„Nu gaar Du hen til Losungeren,“ sagde Veit Aldorfer, „og begjærer med mit Vidende og Vilje Datteren til Ægte.“

Hans vilde komme med Indvendinger, men Faderen vedblev:

„Skulde han saa, som venteligt er, vise Dig Døren, tager Du denne frem“ — her rakte han

Sønner Skuemønten — „viser ham den, men giver ham den ikke, og siger, at Wenzel Guldenmund sender ham den tilbage med flittig Hilsen og spørger, om han ikke nok for dens Skyld giver sit Minde. Du kan tilføje, at taler den ikke nok til din Fordel, saa skal Veit Aldorfer tale!“

„Men vil I da ikke hellere gaa med selv og strax tale min Sag?“ bad Hans. „Jeg kan ikke begribe —“

„Du gjør, som jeg har sagt. Skynd Dig blot!“

Med bankende Hjærte kom Hans ind til Losungeren, og hvordan han egentlig fik sin Bøn fremstammet, det vidste han ikke selv bag-efter. Men det gik ganske rigtig, som Faderen havde tænkt sig: Wolfgang Strobel lod ham næppe tale ud, før han haanlig afviste Bejleren og bød ham pakke sig. Hans havde nu mest Lyst til at løbe fra Resten, men komme hjem uden at have opfyldt Faderens Bud turde han heller ikke, og saa viste han da med Angst og Bæven Losungeren den lille Skuepenge og overbragte den gaadefulde Hilsen.

Ordene maatte dog være i Besiddelse af en sælsom Kraft, thi som ramt af et Lyn stod den mægtige Mand foran ham, blev hvid som et Lagen og maatte støtte sig til Panelet! Havde

Graven aabnet sig, og var Wenzel Guldenmund stegen op af den for at drage Wolfgang Strobel til Regnskab for den Maade, han havde forvaltet hans Bo paa, han kunde ikke være bleven mere rystet, end han blev det nu ved Synet af den lille blanke Tingest! Den, som han hin Morgen havde taget fra Annas Hals og som han for at bringe ud af Verden havde lagt i Pungen sammen med alt det andet Ragelse, han fyldte den med, den Gang Satan i en ulyksalig Stund fristede hans Sjæl, saa han for de usle Sølvpenge Skyld var bleven en Misdæder, der brød Segl og forvanskede betroede Midler; den lumpne Skuemønt, som han troede begravet i den store Klokkes Malmlegeme, den saa' han nu atter hel og holden for sine Øjne! Det var jo et Mirakel!

Men Wolfgang Strobel troede alligevel ikke paa, at der saadan skete Mirakler ved høj lys Dag i den gode Stad Nürnberg. Da han havde besindet sig et Øjeblik, var han ogsaa paa det rene med, hvordan Miraklet maatte være gaaet til, vendte sig rolig om til Hans og sagde:

„Jeg forstaar ikke et Ord af den Galmandstale, Du her fører! Hvad er Meningen med det hele?“

„Det véd jeg ikke selv, naadige Herre,“ svarede han med saa megen Troskyldighed, at

Losungeren strax var paa det rene med, at han talte Sandhed.

„Det er dit Held! Gaa din Vej, og sæt aldrig mere din Fod over min Tærskel! Din Fader kan Du hilse og sige, at naar det bringer En i Galgen at tale, saa tier man nok! — Skynd Dig hjem med den Besked!“

Fortvivlet kom Hans hjem og berettede Udfaldet af sin Sendelse. Alt hvad Faderen havde paalagt ham at sige og den hele Scene hos Losungeren var ham som en forvirret Drøm, hvoraf han intet forstod. „Men vil Du da ikke gaa hen og tale for mig nu, Fader?“ sagde han tilsidst. „Det lovede Du jo, hvis det andet glippede!“

Klokkestøberen blev askegraa i Ansigtet og gik uden at svare ind i sit Kammer. Han havde vel nok kunnet forudse Udfaldet men havde dog, som man saa ofte gjør, lige til det sidste bevaret etanfængeligt Haab om, at det utrolige skulde ske.

— Klokken var forlængst færdig. Kort før Paaske blev den bragt hen i Lorenzkirkens Taarn og hejset op paa sin Plads; Knebelen blev hængt i, men omviklet med uldent Tøj, thi før Paaske-dag skulde Klokken ikke lade sin Stemme runge ud over Staden.

Paaskemorgen kom med let, lysblaa Luft, med gylden Sol og med kolde Skygger; inden Døre var alt i travl Virksomhed, man nød Davren eller pyntede sig til Kirkegangen. Nu begyndte det at kime fra de mange Taarne, og i Lorenzkirkens Nabolag lyttede man nysgjerrig efter den ny Klokke. — Jo, det var den! Stærke, dybe Toner drønedes ud fra Glamhullerne, og en ejendommelig ren Klang havde de; det var tydeligt, at Wenzel Guldenmund ikke havde sparet paa Sølv, sagde man.

Men Glæden varede kun kort: pludselig var det, som Klokken blev hæs, dens klare Røst tilsløredes, og kun en Lyd som af en sprukken Kjedel trængte fra Taarntinden ud over Tagene. Klokkeren, som drog i Rebet, blev uhyggelig til Mode og holdt op med Kimningen, men fra de andre Kirker vedblev den længe endnu, og dermed maatte St. Lorenz Menighed den Dag lade sig nøje.

At der efter Gudstjenesten var megen Tale blandt Kirkegængerne om den ny Klokke, der saa pludselig havde tiet, er en Selvfølge. Der blev mumlet alle Haande om Veit Aldorfer, som jo alle Dage havde været lidet afholdt, og man vidste at fortælle, at han i den allersidste Tid havde været hel menneskesky og stundum næsten som vanvittig; det maatte naturligvis hænge

sammen med, hvad der var hændet i Dag: han havde solgt Klokkens Klang og sin egen Sjæl til Satan, og nu ventede han vel paa, at Skyldneren skulde hente det sidste af sit Tilgodehavende.

Veit Aldorfer havde været paa Vej til Kirke, den Gang hans Klokke forstummede, men da dette skete, var han standset i samme Nu, havde lyttet et Øjeblik og var derpaa, mere lig et Gjenfærd end et levende Menneske, kommen styrtende hjem til sit. Dér havde han lukket sig inde i sit Værelse, vilde ingen se og intet nyde; Hans og den gamle Tjenestepige prøvede et Par Gange paa med gode Ord og indstændige Bønner at skaffe sig Adgang, men det var forgjæves, de fik intet Svar.

— Det blev Aften, en kold, mørk Aften, og Folk tænkte allerede saa smaat paa at gaa til Ro, da de pludselig opskræmmedes ved en dæmpet Ringen oppe fra Lorenzkirkens Taarn; det var den sprukne Klokke, der rørttes, det var ikke til at tage fejl af, men efter et Par uhyggelige Klemt, der blev svagere og svagere, døde Lyden hen, og alt blev atter stille. Var der Ildløs, eller havde en fræk Haand i Kaadhed vovet at drage i Rebet? Man ilede til Taarnet; Døren stod aaben, og forsynet med en Lygte steg et Par Mand op ad Stigerne men havde nær tabt Fod-

fæstet af Forfærdelse over det Syn, der viste sig for dem, thi Klokkestøberen hang i Rebet. Han havde slaaet en dobbelt Løkke om sin Hals, og den Klemten, man havde hørt, var fremkommen, da han fra Stigen havde gjort Springet ud i Taarnrummet, ind i Døden. Hans Øjne stod hel aabne og stirrede rædselsfuldt ud fra det indfaldne, blaasorte Ansigt, men han var stendød, der var ikke andet at gjøre end at skære ham ned.

Veit Aldorfor blev jordet som Selvmorder i en Krog af Kirkegaarden, uden Salmesang og uden Jordspaaastelse. Hans Svende bar ham, og efter Kisten gik den grædende Hans, men Wolfgang Strobel, den store Losunger, var med i det lille Følge og var stærkt betagen, og det kunde ingen forstaa, allermindst Hans. Han bevægede sig i det hele taget efter Faderens Død i en Kreds af Mystik, som, hvor meget han end var bleven rystet af, hvad der var sket, dog lagde stærkt Beslag paa hans Tanker. Inde i Veit Aldorfers Værelse laa nemlig en Pakke med Udskrift „at aabne efter min Død“, og da Hans brød Seglet, fandt han indeni en Skrivelse til ham og et andet tungt, forsegle Brev uden Udskrift. I Brevet til Hans stod de mærkelige Ord,

at han den Dag, han holdt Bryllup med Anna Strobel, efter Vielsen, men heller ikke før, skulde overgive den forseglede Skrivelse til Wolfgang Strobel, men hvis denne mod Forventning fremdeles skulde nægte sit Samtykke til det unge Pars Forening, da havde han at overbringe Skrivelsen til Raadet. Hvad der dog var endnu mærkeligere end dette var, at Losungeren selv en Uges Tid efter Begravelsen søgte Hans og erklærede, at da han nu havde faaet Vished for, at hans Anna ikke kunde blive lykkelig uden ham, vilde han ikke længere være dem imod. Dette rygtedes snart i Byen og gav atter Folk meget at tænke paa og meget at tale om; man satte det i Forbindelse med, at Wolfgang Strobel, samme Aften som Klokkestøberen hængte sig, havde modtaget et Brev fra denne, og det antoges almindelig, at Losungeren, der var kjendt som en meget gudfrygtig Mand, ikke havde villet nægte en døendes sidste Bøn, saa meget mindre som Aldorfer og han fra gammel Tid af havde et uopgjort Mellemværende.

— Allerede ved St. Hansdags Tid holdt Hans og Anna Bryllup; Lorenzkirken var pyntet, og i Stolestaderne trængtes Matroner og Jomfruer for at se Losungerens Datter staa Brud. Orgelet brusede, og Veit Aldorfers Klokke ringede til Højtiden, klart og rent, som da dens første

Toner havde lydt. Det havde Hans Æren for. Han havde nemlig ved nøjere Undersøgelse fundet, at den kun havde slaaet en ubetydelig Revne, og ved at save en Strimmel ud af den, saa at Saarrandene ikke længer kunde berøre hinanden under Svingningerne, lykkedes det ham at give Faderens sidste Arbejde den rette Klang tilbage. Rigtignok var han herved kommen til at save et af Bogstaverne ud i den ædle Velgjører Wenzel Guldenmunds Navn, men det fik jo være: enhver kan dog endnu læse sig til, at det er ham, Klokken skylder sin rene Sølvklang.

PRINSESSEN OG DE TO BEJLERE.

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
BY
JOHN HUTCHINGS
OF THE BARRISTER AT LAW
IN THE COURT OF COMMONS
IN GREAT BRITAIN
AND
OF THE BARRISTER AT LAW
IN THE COURT OF COMMONS
IN GREAT BRITAIN
IN THE YEAR 1764
LONDON: Printed by J. DODD, in Pall-mall.
MDCCLXIV.

Det var en Formiddag først i Juni inde i Have-
salen paa Bradesborg. Smuk var den altid med
sin diskrete Dekoration i hvidt og Guld og den
dæmpede lyseblaa Silke paa de blødt polstrede
Møbler, men i Dag var der dog noget mere fest-
ligt end sædvanligt over det store Rum: Driv-
husene var plyndrede for deres bedste Skatte, og
hvor Øjet faldt hen, mødte det store Opstillinger
af Palmer og blomstrende Planter; Étagèrerne i
Hjørnerne, hvor de mest forskjelligartede kostbare
Bibelots var stillede til Skue, skjultes næsten helt,
og Blomsterduften var, i alt Fald i første Øjeblik,
man traadte ind, næsten overvældende.

Det festlige Arrangement var til Ære for
Herresædets eneste Datter, Baronesse Regitze
Brade, hvis tyveaarige Fødselsdag det var. Selv
sad hun ganske alene foran Flygelet — Herrerne
klædte sig paa til Middagen — og dannede i det
ydre en iøjefaldende Kontrast til alt det lyse, der

omgav hende, idet hun bar en sort Silkekjole uden nogen som helst Pynt; det var knap et Aar siden, at Faderen var død, saa der kunde selv paa en Festdag ikke være Tale om at slaa noget af paa Sorgen. Det behøvede hun nu imidlertid ikke at tage sig nær; det var saa ofte bleven sagt hende, at sort Silke klædte hende bedst, og hun havde ganske sikkert selv lagt Mærke til det: hendes harmoniske, fuldt udviklede Skikkelse kom til sin Ret i den glatte, stramme Silke, der saa villig sluttede sig om hver rythmisk Runding, og den hvide Teint fremhævedes end mere af den sorte Dragt; men hvad der dog maaske var det væsentlige, var, at hendes hele Skjønhed — og en Skjønhed maatte man kalde hende — var af den sydlandsk-aristokratiske Art, som kræver sort: den kraftige Profil med den markerede Hage, det mørke Haar og de lange Øjenvipper, alt syntes at betegne hende som tilhørende Landet hinsides Pyrenæerne, og det er jo ikke en Tilfældighed, at sort er saa fremtrædende i Spanierindernes Dragt.

Hun saa' pludselig op og lyttede; der kom Glans i Øjnene og en svag Rødme i Kinderne — nej, det var kun en af Tjenerne, der gik inde i Spisesalen. — Hun saa' ud ad de aabne Døre og lod Blikket langsomt glide fra det nærmere til det fjærnere ude i den store Have. Dér laa Ter-

rassen foran Bygningen, hegnet af den graa Sandstensbalustrade, hvis ærværdige Alder konstateredes af de gule Lavpletter, og prydet med mægtige ottekantede Vaser af kinesisk Porselæn — et Minde fra de Tider, da „asiatisk Kompagni“ stod i sin Velmagt. Saa kom den tætklippede grønne Skraaning med de moderne Tæppebøde, og neden for den udbredte sig saa den egentlige Have i engelsk Parkstil med en hel, bugtet Sø, med plaskende Springvand, store Busketter og fritstaaende Træer paa de flade Plæner. Langt borte kom Lindealléen med de sorte Stammer og det lyse Løv, og her gik Parken over i Dyrehaven, bag hvis Bøgekupler rejste sig Spiret paa „Mariehøj“, den unge Jægermester Schimmels Ejendom. — „Jægermesteren maatte vel være tagen derfra nu, der var ikke længe til Spisetid. — Men hvor blev dog Holger af! Det var jo en urimelig Tid at bruge til at klæde sig om!“

Hun saa' et Øjeblik ned paa en gammeldags Ring, hun bar paa sin venstre Haand, saa' atter flygtig ud over Haven, ud over al den Blomsterpragt, som Guldregn og Syrener, Rødtjørn og Kastanjer udbredte i det stille, varme Solskin under den blaa Himmel, drejede sig derpaa hurtig om og gav sig til at spille. Hun begyndte med en Nocturne af Chopin, men inden hun var halvt til Ende med den, holdt hun op, støttede den

venste Arm paa Flygelet og nøjedes med at lade den højre lege Valsen af „Faust“; den gik over i „Venetianisches Gondellied“, saa kom Begyndelsen af „Patins et fourrures“, derpaa fulgte en længere Pavse, og saa en Stump af noget, der lød som en blød, vemodig Folkesang. Hun spillede Begyndelsen en og to Gange, og medens det hidtil havde været aabenbart, at hun ikke havde skjænket sit eget Spil en Tanke, blev hendes Interesse nu pludselig vakt. Hun holdt op og søgte at gjenkalde sig Slutningen af Melodien for sit indre Øre, hun prøvede sig frem paa Instrumentet, men det hjalp alt sammen ikke, hun kom ikke videre end til Begyndelsen.

Dér gik Døren — aa, det var kun Onkel Fritz! „Onkel Fritz“ var hendes Faders yngre Broder, der saa langt tilbage, som hun kunde huske, bestandig havde boet paa Bradesborg og haft sine to Værelser i Sidefløjen. Han havde studeret i sin Ungdom, haft en ulykkelig Kjærlighed, sagde man, og var nu ved Siden af at være en komplet Kavalier af den gamle Skole, tillige noget af en Særling; man kunde tale med ham om, hvad det skulde være, thi han var inde i alt, men undertiden vidste man ikke, hvor man egentlig havde ham, og om en af hans tilsyneladende uskyldige Ytringer ikke indeholdt en temmelig bidende Sarkasme.

„Aa, er det dig, Onkel Fritz!“ sagde Baronesse Regitze og saa' smilende op.

„Du ventede maaske en anden, lille Regitze?“ svarede Onklen lige saa smilende.

„Hvem skulde det være?“

„Holger for Exempel! Eller maaske en anden af dine Tilbedere!“

„Jeg véd virkelig ikke, hvad Du mener, Onkel!“ Baronessen slog Øjnene ned som en ung Pige, der føler, at hun rødmer — men Baronesse Regitze rødmede ikke.

„Jeg mener naturligvis vor galante Nabo, Jægermester Schimmel — jeg er nemlig ikke saa vel underrettet, at jeg for Øjeblikket er i Stand til at nævne andre end ham og Holger som dine erklærede Tilbedere, men jeg tvivler naturligvis ikke om, at der er mange flere, som —“

„Du er slet ikke elskværdig, Onkel, og oven i Kjøbet i Dag, paa min Fødselsdag! — Du kunde da ogsaa gjerne have kysset mig paa Panden i Morges, da Du gratulerede mig!“

„Nej, Regitze, kysser man Dig, saa kysser man Dig paa Munden, min Pige!“

Hun saa' op, for hun var ikke ganske sikker paa, at det ikke skulde være noget mindre behageligt, Onkelen sagde hende, men hendes Mistanke afvæbnedes ved hans uforandret velvillige

Smil, og hun sagde derfor kun: „Og saa har Du heller ikke engang set mine Presenter!“

„Jeg har set en af dem“, svarede han alvorlig og pegede paa hendes Haand. „Den Ring bar min salig Søster, den Dag hun døde.“

„Ja, Holger forærede mig den i Morges, jeg er ogsaa saa glad for den.“

„Det kan jeg tænke mig“, svarede Onkel Fritz, uden at det var muligt at afgjøre, om hans Replik nærmest skulde referere sig til det Faktum, at hun havde faaet den af Holger, eller til hendes Udtalelse af Glæde over Gaven.

Efter et Øjeblik's Pavse sagde Onkelen: „Tør man spørge, hvad det var for et Potpourri eller en Quadrille, hvad det nu skal kaldes, som Du spillede før, da jeg sad inde i Bibliotheket? Det var en meget livlig Vexlen af Melodier!“

„Altid skal Du drille mig, Onkel! Du er rigtig styg! Jeg har ikke nogen Anelse om, hvad det var, jeg spillede; jeg sad her ganske alene, og saa maatte jeg jo se at faa Tiden til at gaa med noget. — Men det er sandt: Du skulde da ikke vide, hvad det er?“ Og hun spillede Themaet fra før, Begyndelsen af Folkevisen.

„Hvorfor holder Du op midt i den?“

„Fordi jeg ikke kan huske mere! Jeg begriber ikke, hvorfra jeg har faaet fat paa den

Melodi, den har forfulgt mig lige fra Morgenstunden, og nu er det mig ikke muligt at komme paa Slutningen. Du véd ikke, hvor den piner mig!“

— „Dér har vi Jægermesteren!“ sagde Onkel Fritz, da en Vogn rullede for Døren.

Og ind traadte Jægermester Schimmel fra Mariehøj, en stor og kraftig Skikkelse, omhyggelig soigneret og beleven i sin Optræden — en Type paa en Landjunker. Inden der var gaaet to Minuter, havde han faaet sagt Baronesse Regitze alle de Komplimenter, som han undervejs havde tænkt paa, og fik endogsaa Tid til at sige Onkel Fritz en lille Behagelighed, før Enkebaronessen kom.

Hun begyndte med at gjøre Jægermesteren en Slags Undskyldning for, at der ikke kunde bydes ham Selskab, „men Sønnerne er jo borte, og vi ser ingen fremmede endnu, véd De nok. De, som gammel Ven af Huset, og min Neveu, Holger, det er hele Selskabet. — Men hvor er Holger?“

I det samme kom den omtalte ind fra Bibliotheket. Holger Bang var Søn af den afdøde Barons Søster, der i sin Tid, ikke uden Modstand fra Slægtens Side, havde ægtet Ritmester Bang; begge Forældrene var tidlig døde, og Holger havde fra Barn af været vant til at tilbringe sine Ferier paa Bradesborg, hvilket nok nærmest

skyldtes Onkel Fritz. Han var Landskabsmaler, havde tidlig vakt Opmærksomhed som saadan og stod just i Begreb med paa et større Stipendium at rejse et Aar til Udlandet; egentlig skulde han have rejst Dagen i Forvejen, men hans Kusines Fødselsdag maatte han være med at fejre, og saa var Afrejsen bleven udsat til samme Aften. Sagen var nemlig den, at da han for et Par Uger siden var kommen til Bradesborg, hvor han paa Grund af sine egne Arbejder og Onkelens Sygdom og Død ikke havde været de sidste Aar, var han begyndt med at blive slaaet af, hvilken Skjønhed hans Kusine Regitze i Mellemtiden havde udviklet sig til, og var endt med at blive heftig forelsket i hende. Hun droges paa den anden Side stærkt af den beundrende Hyldest, den ideelle Erotik, som han saa tydelig lagde for Dagen, og som var saa forskjellig fra den Opmærksomhed, der ellers vistes hende, og der havde været mere end ét Øjeblik i de sidste Uger — som nu i Morges, da han med sin bløde Stemme bad hende modtage hans Moders Ring — da hun følte en Tilbøjelighed til helt og fuldt at hengive sig til ham og kun undredes over, at han ikke fik det befriende Ord over Læberne.

— „Ja, Regitze maa nok have to Kavalerer, Jægermesteren og Holger“, sagde Enkebaronessen, „saa faar Onkel Fritz nøjes med mig!“

Man gik til Bords. Middagen var festlig: Fødselsdagsbarnets Skaal blev med et Par Ord proponeret af Onkel Fritz og drukket i Champagne, Desserten var Jordbær fra Drive-rierne, og Tjenerne bar Bradernes Liberi — blaa Frakke og drapfarvede Knæbenklæder — medens de til daglig Brug kun mødte i sort Kjole. Men nogen særlig løftet Stemning var der ikke. Enkebaronessen og Onkel Fritz vexlede mellem hver Ret et Par ligegyldige Repliker, som de plejede, Holger sagde kun af og til med dæmpet Røst nogle Ord til Regitze, som han i og for sig lige saa godt kunde have sagt højt, og Jægermesteren var den eneste, der holdt Konversationen i Gang, idet han uden at spare paa Stemmen talte om alt muligt og selvfølgelig var idel Opmærksomhed mod sin smukke Borddame.

— „Det maa da være Dem, Baronesse Regitze?“ sagde Jægermesteren, idet man rejste sig, og pegede paa et Barneportræt, som hang paa Væggen blandt en Mængde andre Familiebilleder.

„Ja, men det er ikke godt, jeg ser jo ud, som jeg skelede, og det gjør jeg da ikke, vel? — Nej, De skal siden se et Miniaturbillede af mig, som er malet paa Elfenben, da jeg var syv Aar, det er godt. Jeg fandt det i Mamas Gjemmer forleden.“

Da Selskabet passerede Havesalen for at be-

give sig ud paa Terrassen, hvor Kaffen serveredes, standsede Regitze uvilkaarlig foran Flygelet; halvt i Forbigaaende begyndte hun med højre Haand sagte at spille det Thema, der havde forfulgt hende før Middagen, men Resultatet blev det samme som tidligere, hun kom ikke videre. Med et lidt ærgerligt Udtryk gik hun ud paa Terrassen, hvor de andre allerede havde taget Plads, satte sig ned ved Siden af Moderen og saa' aandsfraværende ud over Haven.

„Hvad ser Du paa, lille Regitze?“ spurgte Onkel Fritz.

„Aa, ikke paa noget bestemt,“ svarede hun og rødmede let.

„Nej, det vil jeg tro!“ sagde Onkelen med et fint Smil.

„Hvorfor det?“

„Jo, jeg skal sige Dig, efter en Middag — og fremfor alt efter en saa udsøgt Middag, som den, man altid faar paa Bradesborg — ser man kun alt i store Træk, Detaillerne forsvinder. Og det gjælder baade om de Vuer, man for sit indre Syn opruller af Fremtiden, og om de virkelige Billeder, Tilværelsen byder En. Ser man f. Ex. ud over et Landskab som det, der ligger foran os, saa dvæler man ikke ved nogen Enkelthed men kun ved Helheden; man ser fuldkommen impressionistisk paa det, og det skulde i Grunden

ikke undre mig, om Impressionismen som Kunstform er bleven til efter en bedre Middag.“

„Altid Paradoxer!“ bemærkede Regitze og smilede, men i sit stille Sind sagde hun til sig selv, at Onkelen baade havde Ret og Uret: Ret forsaavidt som hun virkelig først havde set ud over Parken uden at gjøre sig selv Rede for nogen Enkelthed, Uret forsaavidt som hun dog tilsidst havde fæstet Øje og Tanke ved ét bestemt Punkt, og dette Punkt var Spiret paa Mariehøj. — Kjönt var der der ovre, og en prægtig Ejendom var det. Og saa tæt den laa ved Bradesborg — paa en lille halv Time kunde hun være hjemme, for Jægermesteren havde altid udmærkede Heste. — Og han var i Grunden elskværdig — ja, genial var han ikke, og noget egentlig erotisk var der heller ikke over ham — men Geni og Erotik, ja, saa længe man var ung, men saa —! Alt det havde Baronesse Regitze tænkt paa i det korte Nu, hun betragtede Spiret paa Mariehøj, men hun undsaa sig alligevel lidt for sig selv, og derfor rødmede hun, da Onkel Fritz ved sit Spørgsmaal ligesom trængte sig ind i hendes Tanker.

— „De lovede at vise mig det Miniaturportræt, Baronesse Regitze“, sagde Jægermesteren.

„Ja, nu skal jeg hente det!“

Et Øjeblik efter kom hun tilbage, men ikke

uden atter i Forbigaaende at have slaaet et Par Tangenter an paa Flygelet.

„Hvad er det dog, Du spiller, Barn?“ sagde Moderen.

„Aa, det er blot en Melodi, jeg ikke kan blive kvit. — Dér ser De Billedet, Jægermester Schimmel.“

„Komplet nydeligt!“ sagde Jægermesteren og rakte høflig Billedet til Holger, der havde nærmet sig.

„Nej, hvor det er dejligt!“ udbrød denne betagen og stirrede paa det. „Regitze, nu skal jeg være et helt Aar borte, borte fra Dig — og fra alle de andre — maa jeg saa ikke nok have det Billede, Du véd ikke, hvor Du vilde gjøre mig glad ved det!“

„Ja, det er der nok fler end De, som vilde blive glad for!“ sagde Jægermesteren. „Og det er da mig, der er Skyld i, at det kom frem, saa jeg melder mig virkelig ogsaa med en ærbødige Anmodning, som jeg haaber Baronessen ikke uden videre afviser.“

De to Medbejleres Blik mødtes, og havde den ene kunnet nære nogen Tvivl om den andens Atraa, saa maatte den forsvinde nu. Med langt større Alvor og Indtrængen end første Gang fornyede de da ogsaa deres Bøn, Holger med et halvhøjt „Regitze!“, Jægermesteren med et stærkt

betonet: „Baronesse Regitze, jeg vil sætte megen Pris paa at eje det Billede!“

Det var let at høre, at enhver af dem i Virkeligheden bad om noget ganske andet og mere end det, Ordene lød paa, og den, til hvem de rettedes, forstod da ogsaa fuldt ud Situationen. Havde det været om Formiddagen, Valget var bleven hende stillet, vilde hun ikke have betænkt sig et Øjeblik, men nu var Forholdet et andet; havde hun efter Middagen set „impressionistisk“, som Onkel Fritz sagde, paa Landskabet, saa havde hun set realistisk paa Fremtiden. Hun var ét Sekund nærmest tilbøjelig til at række Jægermesteren Billedet, men hun betænkte sig, og greben af et pludseligt Lune, af en Lyst til at skyde Afgjørelsen ud og Ansvarer fra sig, sagde hun i en tvungen let Tone: „Siden begge Herrer sætter saa megen Pris paa det lille Billede, saa tør jeg ikke foretrække nogen af dem men vil lade Skæbnen — eller dem selv — raade for, hvem det skal tilhøre. Skaf mig Slutningen paa den Melodi, der har pint mig hele Dagen! Den, der gjør det, kan forlange Billedet — eller, om det maatte foretrækkes, noget andet! — Vil De nu høre godt efter!“

Hun gik ind til Flygelet og spillede de samme Takter, som hun havde spillet saa tit den Dag, men hun rystede lidt paa Haanden. Hun havde

selv en Følelse af at have forsyndet sig mod noget, som hun ikke vidste at give Navn, og det var kun halv Trøst, hun fik ved at sige sig selv, at hun jo netop gav sig det romantiske, det mystiske i Vold: var Holger den rette, maatte det jo ogsaa blive ham, der opfyldte hendes Bud, og blev det Jægermesteren, — ja, saa maatte han vel ogsaa være den rette!

Jægermesteren saa' for Resten ud, som om han var falden ned fra Skyerne; han forstod i Grunden først, hvad Sagen drejede sig om, da han hørte hende spille, og da hun holdt op, sagde han:

„Men hvor i al Verden skal jeg skaffe Slutningen paa den Melodi! Jeg kjender ikke engang Begyndelsen!“

„Jeg skal skrive den op til Dem“, svarede Regitze. — „Vil Du ogsaa have en Afskrift, Holger?“

„Nej, Tak“, svarede han. „Vil Du spille den én Gang til, saa skal jeg ikke glemme den!“

Han var bleven meget bleg, og mens hun efter hans Anmodning atter anslog Tangenterne, var han kun optagen af ét: for bestandig at indprente sig den for Resten iørefaldende Melodi.

— „Det er virkelig charmant!“ sagde Onkel Fritz, der havde havde været et tavst men opmærksomt Vidne til den hele Scene. „Du staar

som en Prinsesse i Æventyrene, lille Regitze, og sender dine Beundrere ud i den vide Verden for at hente Dig en Fjer af den Fugl Fønix, og oven i Kjøbet en Fugl, der ikke kan ses eller gribes med Hænder men svæver usynlig om i Rummet! Det er virkelig charmant!“

„Den Lignelse om Fugl Fønix har slaæet mig særdeles“, sagde Jægermesteren, der kunde sin Holberg og følte Trang til at bemærke et eller andet.

Men ogsaa Holger slog Lignelsen, om end paa anden og dybere Maade. I det Øjeblik Regitze havde vaklet og var endt med at skyde Afgjørelsen ud, havde han følt en Smerte og en Skuffelse, der bragte ham til at spørge sig selv, om han ikke tog fejl, om ikke hun alligevel var en anden, end han havde troet, og dette Spørgsmaal var han endnu ikke paa nogen Maade kommen til Klarhed over, da han bad hende spille Themaet om igjen. Men Onkel Fritz' Replik gav ham et noget andet Blik paa Forholdet: hun var virkelig den dejlige Prinsesse, der vel maatte have Lov til at kræve en Prøve, kræve hvad som helst af den, der løftede sine Øjne til hende, selv om det, hun forlangte, var det usynlige, det, som kun Kjærlighedens Instinkt kunde vejlede En til at finde. Hun havde sat ham et Maal at naa, og det skulde, det maatte naas.

— Vognen holdt for Døren for at bringe ham til nærmeste Station.

„Gud velsigne Dig, min Dreng!“ sagde Onkel Fritz, da Holger allerede havde sat sig til rette. „Du véd, jeg holder af Dig, som Du var min egen! Naa, lev vel og brug din Tid godt! Ingen Dumheder, hører Du! Du skal være fornuftig, skal Du! — Naa, der kommer Regitze for at sige Dig Farvel! Ja, ja, det kan nok blive godt alt sammen alligevel!“

Regitze, der allerede havde taget Afsked med Holger, kom nu løbende, bøjede sig ind over Vognen og hviskede: „Holger! Jeg véd det ikke bestemt, men jeg tror, det er en siciliansk Folkesang!“

Og med den Afskedshilsen kørte Holger Bang fra Bradesborg.

— Lidt efter tog ogsaa Jægermesteren bort, men forinden havde han fundet Lejlighed til at faa Onkel Fritz afsides og sige: „Tror De, Deres Niece mente noget med det, hun sagde om, at den, som kunde skaffe hende Slutningen o. s. v. —?“

„Ja, gode Schimmel, det er ikke godt at vide! Damer, véd De nok, er uberegnelige: de mener ingen Ting, og de mener dog noget! — Jeg vilde i Deres Sted se at opfylde hendes Ønske.“

„Ja, det bliver vel det bedste,“ svarede Jægermesteren rolig.

Efter at have flakket om i Sydtyskland og Norditalien og efter at have tilbragt Julen i Rom slog Holger Bang sig for længere Tid til Ro paa Sicilien i et Albergo tæt uden for Palermo. Her befandt han sig særlig godt; Naturen tiltalte ham i højeste Grad, og daglig vandrede han kortere eller længere bort med sine Malerrekvisiter, op-slog sit transportable Pavlun i Skikkelse af en mægtig hvid Solskærm og frembragte i dens begrænsede Skygge en Mangfoldighed af Studier. Befolkningen og dens Liv omfattede han med aabenbar Sympathi, og navnlig viste han megen Interesse for de stedlige Folkesange; han kunde lokkes langt af sin Vej ved i det fjærne at høre Klimpren paa en Guitar eller Toner af en Sang, og Børnene i Nabolaget lærte snart, at de kunde tjene adskillige Centesimi blot ved at synge en ny Vise for den fremmede Signore.

Hvad der ogsaa bidrog til at gjøre ham Opholdet behageligt, var, at han havde truffet elskværdige Landsmænd, med hvem han boede under Tag: en Konsul Vilstrup fra Kjøbenhavn, som med sin Familie — to Sønner og en Datter

— havde valgt Sicilien til Vinterophold. Holger Bang var snart sammenlevet med Familien som med gamle bekendte, og til Datteren Agnes, en nydelig, syttenaarig Pige, frisk og kjæk, sart og fin, kom han snart i det fortroligste, man kunde gjerne sige kammeratligste Forhold. Det er jo en gammel Erfaring, at Mænd, der er stærkt betagne af en Kjærlighed, som volder dem Glæde eller Sorg, uvilkaarlig føle Trang til andre Kvinders Selskab og have let ved at omgaas disse paa en langt naturligere Maade, end ellers er Tilfældet; uden at de vel altid selv gjøre sig bestemt Rede derfor, føle de sig trygge ved at være bundne, de se „En i Alle“ og nyde en Slags Erstatning for Afsavnet af den ene ved dog at være sammen med andre af hendes Kjon, og saaledes gik det ogsaa Holger Bang. Han levede fuldt ud med i det virkelige Liv og nød som en sund, livsglad Natur de Glæder, dette bød, men han følte sig forunderlig tiltalt ved Tanken om, at det usynlige, det ubekjendte, der skulde skabe hans Lykke, slumrede et eller andet Sted og kun ventede paa at vækkes; det gik ham, som det gaar saa mange — mange flere, end man maaske i Almindelighed er tilbøjelig til at antage —: theoretisk forkjætrer man alt, hvad der smager af en overtroisk Romantik, men i Virkeligheden har man i en Fold af sin

Sjæl et eller andet Punkt, paa hvilket man, skjult for alle andre, driver det vildeste Afguderi med de forkjætrede Magter og fuldstændig tager Fornuften fangen. Er dette Tilfældet, bliver man imidlertid let blind ogsaa paa andre Omraader, og Holger Bang havde derfor ikke den fjærneste Forestilling om, at Agnes Vilstrups Følelser for ham efterhaanden var gaaede over fra Venskab til den mest levende Kjærlighed; hun aandede kun i ham og for ham, gik op i hans Kunst og hans Liv og begjærede kun i sine dristigste Tanker Ret til ydmygt at dele hans Fremtid. Og i en anden Henseende var han endnu mere blind, saa blind, at han af hele sin Sjæl og i god Tro vilde have modsagt den, der havde prøvet paa at oplyse ham om Virkeligheden. Det var med Hensyn til hans eget Forhold. Som en fjærn Sol, Aartusender efter at den er slukket, kan synes os at lyse med uforringet Glans, saaledes stod Regitze og hans Kjærlighed til hende i samme Lys for ham som hin Junidag paa Bradesborg, men i Virkeligheden var den Følelse, han nærede for Agnes, sand og dyb Kjærlighed — han vidste det kun ikke selv.

— Saa var det en Aftenstund, da han senere end ellers kom hjem til Albergoet; det var allerede mørkt, men inde fra den vinløvdækte Loggia, hvor de danske Gjæster efter Aftensmaaltidet sad

ved deres Foglietter, skinnede et Par Lys ham i Møde, og i lang Afstand kunde han skjelne Skikkelserne der inde. Pludselig hørte han nogle Greb paa Guitaren — Agnes havde benyttet sit Ophold her til at lære at behandle dette Instrument — og efter et Par Akkorder lød der ud til ham i Mørket en Folkesang — den samme, Regitze havde spillet paa Bradesborg. Det var, som Fodfæstet glippede ham, han vilde ikke tro sine egne Øren — jo, det var den! — Men vilde hun synge den helt, skulde det være muligt! Hans Hjærte bankede, som det skulde sprænges, da Agnes i sin Sang nærmede sig den Takt, midt i hvilken Regitze var standset; men Agnes standsede ikke, hun sang Melodien til Ende.

Som en vanvittig stormede han op i Loggiaen, hen til Agnes, greb hendes Haand og raabte: „Kjære Frøken, aa, De véd ikke, hvor De har gjort mig lykkelig! Den Sang, det er den, jeg har søgt og søgt! De har skabt min Lykke, den, jeg har drømt om Dag og Nat — aa, Gud velsigne Dem!“

Hvad Familien egentlig tænkte om Holgers mærkelige Entré, er ikke godt at vide og er aldrig bleven fuldstændig oplyst, men derimod var det aabenbart, at Agnes, uden at hun naturligvis kunde forstaa Sammenhængen, tog hans overstrømmende Ord som noget, der alligevel gjaldt

hende og ingen anden; hun bøjede sit Hoved og hviskede: „Holger!“ Og da skete det mærkelige, at i samme Øjeblik som han fandt det, han havde betragtet som sit Livs Opgave at finde, gik det op for ham, at Fundet ikke længere havde den Betydning, han havde tillagt det, men en ganske anden og større; Melodien havde bragt ham hende, ved hvis Side han stod, det var dens Mission, og den havde den opfyldt.

Et Par Dage efter rejste Holger hjem til Danmark, tidligere end oprindelig bestemt. Han tog strax til Bradesborg og kom der uanmeldt. Den første, han mødte i Havesalen, var Onkel Fritz, der tog kjærlig imod ham men var synlig forlegen.

„Hør nu, Holger,“ sagde han, „Du er et Mandfolk, lad mig se, Du viser det! Jeg er det ikke mere, jeg er demoraliseret af den megen Dameomgang. — Naa, der er Regitze!“

Regitze, der ingen Anelse havde om Holgers Komme, blev blussende rød ved at se ham og fik med Møje fremstammet en Velkomsthilsen. Holger rakte hende venlig Haanden, vexlede et Par Ord med hende og gik da hen til Flygelet, hvor han spillede Melodien igjennem og sagde: „Her bringer jeg Dig Slutningen, Regitze!“

„Men Du mener da ikke —! En Spøg, som jeg troede at kunne tillade mig uden —“

„Ja, en Spøg“, svarede Holger, „men som dog baade Du og jeg lagde en vis Alvor i. Jeg har opfyldt Betingelsen og kræver nu min Løn!“

Regitze var bleven bleg og sagde med dirrende Stemme og et Forsøg paa Smil: „Men jeg har ikke engang det lille Billede mere! Jeg har givet det —“

„Det gjør heller ikke noget! Du husker nok, Du sagde, at den, der bragte Dig, hvad Du ønskede, kunde kræve Billedet eller noget andet. — Jeg vælger noget andet!“

„Men Gud, Holger, har Du da ikke hørt —“

„Nej, han har ikke“, svarede Onkel Fritz, „for han er lige kommen ind ad Døren!“

„Jo, jeg har,“ sagde Holger, „jeg hørte i Gaar i Kjøbenhavn, at Regitze sidste Søndag har givet Jægermester Schimmel sit Ja, og det er min Fejl, at jeg ikke strax har bragt hende min Lykønskning.“

Regitze turde ikke se op, da hun tilføjede: „Ja, han har for Resten ogsaa opfyldt Betingelsen og gjort det før Du. Det er over en Maaned siden, han sendte mig en Afskrift af den fuldstændige Melodi — ganske vist med en anden Slutning end den, Du nu spillede, men hans kan jo lige saa godt være den rigtige.“

„Det, jeg vil kræve af Dig, kan næppe komme til at kollidere med Jægermesterens Forordringer,“ svarede Holger uden at kunne undertrykke et Smil. „Jeg vilde blot bede Dig give mig den Ring tilbage, jeg gav Dig paa din sidste Fødselsdag, og som jeg ser, Du bærer endnu.“

Regitze tog forvirret Ringen af og gav ham den. „Jeg skal sige Dig“, sagde Holger efter at have faaet sin Gave tilbage, „Moder gav mig den paa sit Dødsleje og sagde, at med den havde Fader fæstet hende, og saa bad hun mig om, at naar jeg en Gang havde fundet den Kvinde, som skulde være min Hustru, da maatte min første Gave til hende være den Ring. — Nu har jeg fundet den, Moder talte om, og derfor var det blot, jeg vilde bede om at faa Ringen tilbage for at give rette Vedkommende den.“

Der skød et Vrødeslyn af krænket Stolthed frem fra Regitzes mørke Øjne, og hun bed sig i Læben men fik dog et haanligt Smil frem, inden hun kom med en kølig Lykønskning og forlod Salen „for at hente Mama.“

Ikke saa snart var hun borte, før Onkel Fritz fôr ind paa Holger, kyssede ham paa begge Kinder og knugede ham ind til sig, mens han sagde: „Du er dog den prægtigste Dreng, jeg kjender! Det kan jeg lide! Og jeg, som troede —! Jo, et Mandfolk er Du!“

„Men Onkel dog,“ sagde Holger, da han endelig slap af det faste Favntag, „hvordan i al Verden gaar det dog til, at Jægermesteren har sendt Regitze en anden Slutning?“

Onkel Fritz satte et fiffigt Smil op, lyttede efter, om ingen nærmede sig, og sagde da:

„Jo, ser Du, Schimmel er alligevel en praktisk Mand! Han har i et aabenhjærtigt Øjeblik betroet mig, at han simpelthen har skrevet ind til en Musiker, han kjender i Kjøbenhavn, og bedt ham sætte et Par Takter til den Afskrift, Regitze gav ham; saa sendte Musikeren ham pr. omgaaende det forlangte, han bragte det til Regitze, og dermed var alle Parter tilfreds. — Naa, Herregud, var Slutningen ikke den rigtige, saa var den dog et Surrogat, og Regitze er i det hele taget bedst tjent med Surrogater, tror jeg.“

Lidt efter tilføjede han: „Du havde for Resten ikke behøvet at rejse til Sicilien efter den Sang, min Dreng! Jeg havde kunnet give Dig nærmere Oplysning.“

„Kjendte Du den da?“

„Ja, den var mig rigtignok ikke ganske ukjendt, eftersom Ane Stuepige i længere Tid havde forlystet sig selv og andre med den i Folkestuen. — Hun havde, som Du maaske erindrer, virkelig en net Stemme, og naar hun om Aftenen sang:

„En Vise vil jeg skrive alt om min Ungdomstid,
Da jeg i atten Aar havde levet“ — “

„Du kjendte ogsaa Ordene?,,

„Jeg kan ikke nægte det.“

„Og Du lod mig rejse den Dag uden at
sige mig —“

„Ja, Du spurgte mig jo ikke! Man vilde da
ogsaa nødig faa Udseende af at have Connais-
sancer med Stuepiger, og desuden — tror Du
ikke, det var ganske heldigt, at jeg tav stille?“

„Du er en mageløs Onkel!“

„Ja, jeg synes næsten ogsaa selv! — Men
dér kommer din Tante!“

THE HISTORY OF THE
LIFE OF
JOHN DE Witt
BY
JOHN DE Witt
IN TWO VOLUMES
VOLUME I
LONDON
Printed by J. DODD, in Pall-mall
1753

THE HISTORY OF THE
LIFE OF
JOHN DE Witt
BY
JOHN DE Witt
IN TWO VOLUMES
VOLUME I
LONDON
Printed by J. DODD, in Pall-mall
1753

DEN FREMMEDE I RIF.

DER FREMMER RICH

Vinteren 1476—77 var usædvanlig mild paa Island; kun paa Fjældtoppene og i Kløfterne laa der Sne, elers stod alt grønt som om Sommeren, og kort efter Nytaar var Havet isfrit, hvor man saa vendte sig hen. Vipstjærten, der først plejer at vove sig derop i April, viste sig allerede midt i Februar, og da denne Fugls Komme betragtes som et sikkert Forbud paa, at udenlandske Skibe er i Vente, undrede man sig heller ikke synderlig, da et fremmed Fartøj sidst i Maaneden viste sig uden for Rif.

Rif er et Fiskerleje, der ligger paa Nordvestpynten af Snefjældnæs Syssel, den store, smalle Halvø, som Island udsender mod Vest, og som har sit Navn af den mægtige Snefjældsjøkel, der knejser paa Halvøens Spids og viser sin blinkende Isse i Snese Miles Afstand. Nu til Dags bestaar Rif, som alle de andre Lejer i dette Syssel, kun af faa, fattige Huse, men den Gang dreves

der baade paa Nord- og Sydsiden af Snefjældnæs et stort og indbringende Fiskeri, og engelske Skibe kom hvert Aar, i stedse stigende Antal, hertil for at forsyne Beboerne med alskens Fornødenheder og bringe Tørfisk med tilbage. Denne de engelskes Handel, som navnlig førtes ved Skibe fra London, Hull og Bristol, var imidlertid ikke blot for de flestes Vedkommende ulovlig, men havde tillige mangen Gang Karakteren af aabenbar Vold, idet de fremmede optraadte som hærjende Fjender i forsvarsløst Land og endog drev ligefremt Sørøveri. Det hjalp ikke, at de danske Konger, lige fra Erik af Pommerns Dage, havde udstedt Forbud paa Forbud mod de fremmedes Handel og sendt Protest paa Protest til England; det hjalp end ikke, at Christjern den første erklærede alle engelske og irske Mænd, der uden hans Tilladelse handlede paa Island, for landflygtige og fredløse: Fordelen ved Handelen maa vel have været saa stor, at man for den nok gad vove Livet, som jo heller ikke i hine Tider var saa meget værd, og desuden laa det ulykkelige Land saa langt norden for Lov og Ret, at Kongernes Forordninger hyppigst kun kom til at indeholde tomme Trusler. Islands Historie i dette Tidsrum giver os derfor et yderligere Billede af den Forvirring og Afmagt over for de fremmede, som karakteriserede Norden: i

Danmark, Norge og Sverige drev Hansestæderne deres Handel ved Svig og Overgreb, paa Island gik Englænderne i disses Fodspor og optraadte med den større Dristighed, som Øens afsides Beliggenhed tillod dem.

Det var derfor, nu som altid, med blandede Følelser, at Beboerne i Rif saa' det fremmede Skib, der tydelig nok var en Englænder, styre ind imod deres Kyst; de havde tilmed endnu større Grund end alle andre til at betragte Englænderne som aabenbare Fjender, thi det var her, netop paa Stranden ved Rif, at Kongens Lensmand, Bjørn Thorleifsson, en halv Snøs Aar tidligere var bleven dræbt af engelske Søfolk, hvis Overgreb han søgte at forhindre. Undvære de fremmede kunde man imidlertid ikke, eftersom den Tid forlængst var forbi, da Islænderne selv førte deres Varer over Havet og bragte andre hjem, og hvor haardt det end kunde være, fandt man sig derfor i det uundgaaelige og bøjede Hovedet under Aaget.

— „Det er Richard Burlinton! Jeg kjender Fartøjet paa den høje Formast!“ sagde en af Mændene ude paa Stranden til de andre, da Engelskmanden kom nærmere.

„Det er endda godt,“ sagde en anden; „han ypper ingen Kiv og handler ærlig.“

„Ja, saa ærlig som en Englænder kan!“

svarede den, der først havde talt. Han hed Thorbjørn, var højt til Aars, men bar, til Trods herfor, sin kæmpelignende Skikkelse let og rank. „Haardt er det ellers, at det er kommet saa vidt med os Islændere, at vi maa takke til, naar nogen fremmed vil lyde Lands Lov!“ vedblev han. „Det var andet Folk, der boede her i for-dums Dage!“

„Den Vise har Du kvædet før!“ sagde en.

„Nok muligt,“ svarede Thorbjørn, „jeg har vel haft Grund dertil!“

Nu styrede Skibet ind i den naturlige Havn, som dannes ud for Rif derved, at en Klipperevle skyder sig krummet frem mod Øst og omslutter en lille Bugt med snævert Indløb. Skibene slap herind med Floden og laa da paa tørt Land under Ebben. Det var et engelsk Kjøbmandsfartøj, som de almindelig plejede at være paa hin Tid: karavelbygget, med to Master, hver bærende et Par Raasejl, med aabent Rum i Midten og høje, dækkede Rum for og agter.

Islænderne hjalp til med at faa Fartøjet halet saa langt til Land som muligt, udvexlede Hilsener med Skipperen og hans Folk, og gjorde saa Plads for Sysselmanen, som var den første, der gik om Bord. Dennes Hverv var ikke let. Han skulde, naar fremmede Skibe landede, aftale med Skipperen den Taxt, hvorefter Varerne skulde

sælges, og da rede Penge var sjældne og lidet i Brug, omsætte Værdien af alt i tørret Fisk. Var man bleven enig om Taxten — den saakaldte „Kjøbsætning“ — bekjendtgjorde Sysselmanen den højt og lydelig, hvorhos han lyste Fred over Handelen og opfordrede alle paa begge Sider til ufravigelig at rette sig efter det vedtagne. Samtidig opsattes paa Handelsstedet et „Vagtmærke“, en Slags Fane, der skulde være Symbol paa, at Freden ikke maatte brydes og at „Markedet“ var stillet under Rettens Varetægt.

Næste Formiddag kom Præsten fra Ingjaldshol, Sira Jon, ned til Rif, ikke for at handle, men for at spørge nyt og tale med Englænderne. Han var født i Sverige, havde studeret udenlands flere Aar og opholdt sig den meste Tid i England, hvorfra han i sin Tid var kommen sammen med en af de Biskopper, som dette Land ved flere Lejligheder havde forsynet Island med. Han var en lærd Mand, der ikke blot var grundig hjemme i den klassiske Literatur, men tillige havde en særlig Forkjærlighed for geografiske Studier; efter bedste Evne fulgte han med Opdagelserne paa dette Omraade, men, afskaaren som han var fra Adgang til Bøger og Samkvem

med andre studerede Folk, kunde han i Grunden kun forøge sin Viden ved Samtale med de fremmede, der gjæstede Rif, og de Meddelelser, han fik af dem, var hyppigst i dobbelt Forstand „Skipper-Efterretninger“, saa at hans geografiske Begreber i Tidens Løb var blevne en forvirret Blanding af virkelig Lærdom og fantastisk Digtning. Han betragtede sit Ophold paa Island — hvor han alt havde været en halv Snes Aar — som en Slags Forvisning og de indfødte som Barbarer; dette afholdt ham imidlertid ikke fra at omfatte sin Menighed med stor Velvilje og at røgte sit Embede med al Nidkærhed, og dette havde da atter til Følge, at Menigheden godt kunde lide „den engelske Præst“, som han almindelig kaldtes, og bar over med hans Særheder og Mangel paa Færdighed i Øens Sprog.

Da Sira Jon hin Formiddag kom ned til Skibet, der nu stod paa tørt Land, og gik hen for at hilse paa Skipperen, Richard Burlinton, hvem han kjendte godt fra tidligere Aar, saa han denne staa i Samtale med en fremmed, hvis Dragt og hele Ydre tydelig nok viste, at han ikke hørte til Besætningen. Det var en velbygget Mand, noget over Middelstørrelse, med langagtigt Ansigt, krummet Næse og lyse Øjne. Hvad der imidlertid, næst efter disses spillende Liv, var mest iøjefaldende ved den fremmede, var den

mørke Ansigtsfarve, der betegnede ham som Sydbo, og Haaret, der var fuldkommen graat, skjønt Manden næppe var meget over tredive Aar.

Skipperen hilste ærbødigt og hjærteligt paa Præsten og sagde, at ingen i Øjeblikket kunde komme mere til Pas end han, eftersom de netop havde talt om ham, han og den fremmede, hvem han samtidig forestillede som den velbaarne Sir Christoph Dove. „Det er en fornem Portugiser,“ vedblev Skipperen halv sagte til Præsten, „som, Gud maa vide hvorfor, har faaet i Sinde at se sig om her oppe. Jeg har taget ham med som Passager for gode Ord og Betaling og lovet at hjælpe ham til rette med hvad jeg kunde; nu er min Begjæring til Eder, at I mod rimeligt Vederlag giver ham Husly og Kost i de Maanedre, jeg ligger her. I vil ikke fortryde det; han er en ærlig Sjæl og har rejst meget paa alle Have: han kan fortælle, skal I se, mere end jeg og mine Lige kan!“

Sira Jon saa' inderlig lykkelig ud ved Tanken om den interessante Underholdning, der saaledes stilledes ham i Udsigt, men inden han henvendte sig til den fremmede, spurgte han dog endnu Skipperen, om hans Ledsager talte Engelsk. „Ja, forstaaelig kan han da gjøre sig,“ lød Svaret, „men han taler Latin som en Præst!“

Efter at have modtaget denne i høj Grad beroligende Oplysning vendte Sira Jon sig til den fremmede og udtrykte i en elegant latinsk Tale sin Glæde over at modtage en saa sjælden og udmærket Gjest og sit Haab om, at Sir Dove vilde tage til Takke under hans beskedne Tag. Den fremmede gjengjældte denne Tale med en anden paa lige saa flydende og pynteligt Latin, hvoraf Meningen var, at han priste sig lykkelig ved *in ultima Thule* at have truffet en saadan Vært, og at han aldrig vilde glemme den Velvilje, der saaledes vistes ham.

Skipperen blandede sig nu i Samtalen og erklærede, at han senere paa Dagen vilde sende en Mand op til Ingjaldshol med Sir Doves Kiste; saa kunde han selv følge med, om han vilde. Men Præsten, der var glad som et Barn over sit Bytte, turde ikke slippe dette af Hænde og foreslog derfor, at de strax skulde følges ad til Præstegaarden. Overfor saa megen Artighed vilde den fremmede selvfølgelig ikke gjøre Indvendinger, og de begav sig derfor paa Vej.

Alt som de steg højere op i Landet, viste sig i ret Syd mere og mere af den mægtige Snefjældsjøkel, som imidlertid, set fra denne Kant, har et noget urent Anstrøg. Sir Dove blev mægtig greben af dette Syn og henvendte nogle Ord derom til sin Ledsager, men denne syntes

aabenbart at være saa vant til Udsigten og at nære en saa indgroet Foragt for de Omgivelser, i hvilke han var fordømt til at leve, at han slet ikke lod til at forstaa den fremmedes Udtalelser. Omsider naaede man Ingjaldshol. Sira Jon betegnede med et Skuldertræk og et halv medlidende Smil den tarvelige Præstegaard som sin Bolig og bad Sir Dove træde ind. Et Øjeblik efter sad han bænket i Badstuen, og efterat Sira Jon havde bedt sin Gjæst gjøre sig det saa bekvemt som muligt, forlod han ham, for, som han sagde, at sørge for et Maaltid, men i Virkeligheden for at tale med Thorbjørn.

Thorbjørn, den gamle, som Dagen i Forvejen havde været den første, der kjendte det kommende Skib, og som senere havde givet sin Uvilje mod de fremmede Luft, var Præstens Husfælle. Skjønt han tilhørte en gammel, hæderlig bekjendt Æt, havde han dog i yngre Aar gjort lange Rejser med udenlandske Skibe, noget, som Islænderne ellers ikke plejede. Da han blev ældre, slog han sig til Ro i Hjemmet, og da Sira Jon var bleven Sognepræst til Ingjaldshol og Frodaa og i Begyndelsen ikke forstod et Ord Islandsk, optraadte Thorbjørn, til Trods for sit Fremmedhad, som frivillig Tolk og Mellemmand mellem ham og Beboerne. Han tog, oprindelig kun for en Tid, Ophold i Præstegaarden, men

han kom aldrig derfra: han og Sira Jon kunde, uagtet den store Forskjel i Natur, Uddannelse og Interesser, ikke undvære hinanden, og efterhaanden fulgte det af sig selv, at Thorbjørn for bestandig blev paa Ingjaldshol. Nu passede han Bedriften og varetog i det hele den mere verdslige Side af Præstens Virksomhed. De lange Vinteraftener gled forholdsvis let for de to gamle, thi Thorbjørn maatte fortælle om sine Rejser og om, hvad mærkeligt han paa dem havde set og oplevet, og til Gjengjæld meddelte Sira Jon ham mangt og meget, som han havde studeret sig til, ja, lærte ham endog saa meget Latin, at han paa egen Haand kunde hjælpe sig gjennem en lettere Forfatter. Thorbjørn omgikkes ellers kun faa, og Slægtninge havde han ingen af; han foretog lange, ensomme Vandringer og saas tit sidde ved Kysten, stirrende ud over Havet, men han var lidet inladende og altid faamælt. Talte han, kom han som oftest tilbage til, hvor sørgelig Nutiden syntes ham at være i Sammenligning med Fortiden, og at det var en vanslægtet Æt, der nu fostredes paa Island. Det holdt man ikke af at høre, men Thorbjørn var alligevel, om ikke godt lidt, saa dog agtet; selv om man ikke vilde indrømme ham, at han havde Ret, fik man nemlig uvilkaarlig en vis Ærbødighed for den, der saaledes bestandig holdt den svundne Tids Stor-

hed i Ære og ligesom repræsenterede denne, og desuden var det en almindelig Tro, at Thorbjørn enten maatte have fristet en tung Sorg eller dog gik og rugede over noget, der fyldte alle hans Tanker.

Det var Præsten om at gjøre at træffe Thorbjørn, inden denne saa' den ny Gjest og fik at høre, at han skulde blive i Maaneder paa Ingjaldshol, thi da Sira Jon kjendte sin Husfælles Had til de fremmede, var han ikke sikker paa, at Thorbjørn kunde lægge Baand paa sin Uvilje overfor Sir Dove, naar han ikke var forberedt. Det gik imidlertid lettere, end Præsten havde tænkt; Thorbjørn erklærede strax, at da den fremmede ikke var Englænder, men Portugiser, havde han ikke mere imod ham end mod de fleste andre Mennesker, og inderlig fornøjet over dette heldige Resultat af sin diplomatiske Mission, vendte den gode Sira Jon tilbage til Badstuen.

Der var gaaet nogle Uger siden det engelske Skibs Ankomst, og saa vel Præsten som Thorbjørn havde al Grund til at være tilfredse med den Gjest, som husedes under deres Tag. Han var beskeden og velvillig og lod til at have Interesse for alt: hørte paa Fortællingen om, hvorledes

den store Pest havde hærjet Øen, drøftede de mulige Følger, som Kong Christjerns Romerrejse kunde have, og fortalte, naar han blev opfordret dertil, villig og underholdende om sine egne Rejser i fjærne Lande. Sira Jon og Thorbjørn var lige opmærksomme Tilhørere, men hver paa sin Maade. Den første slugte hvert Ord, der flød fra den fremmedes Læber, og afbrød ham jævnlig for at drage Sammenligninger mellem det fortalte og den kaotiske Viden, hvoraf han selv var i Besiddelse; den sidste hørte oftest til i Tavshed, og kun naar der nævnedes noget, som han under sin Omflakken havde set med egne Øjne, kunde han med et Nik eller et Par Ord give sit Bifald til Kjende.

En Aftenstund, da de tre sad sammen, faldt Talen paa de Opdagelser, som Portugiserne i den sidste Menneskealder havde gjort ved at sejle ud i Havet mod Vest, og Sir Dove fortalte om Prins Henriks Virksomhed, om Azorerne og de canariske Øer, og lagde herved et særlig nøje Kjendskab for Dagen.

„Men nu Cypango eller Antilia!“ sagde Præsten. „Er denne Ø virkelig saa stor som den angives, og hvor mange Dagsrejser ligger den vel fra Evropa?“

Den fremmede rystede paa Hovedet. „Jeg har aldrig kunnet erfare noget sikkert derom“,

svarede han, „og holder indtil videre for, at den er en Fabel, som saa meget andet.“

„En Fabel!“ gjentog Sira Jon noget stødt. „Jeg har selv set Landet afsat paa et Kaart, som Skipper Durdley viste mig forgangen Aar!“

Den fremmede kunde ikke lade være med at smile lidt ad Præstens Bevisførelse, men svarede derpaa, at man maatte være varlig med strax at tro paa et Lands Tilværelse, fordi det stod paa et Kaart.

„Holder I da ogsaa St. Brandans Ø for en Fabel?“ spurgte Præsten. „Vi har dog den værdige Abbeds egne Ord for, at han efterat være landet paa Ima naaede Vidunderøerne langt ude i Havet og dér saa' mange mærkelige Ting!“

„Jeg nægter det ikke: jeg tror ikke heller paa St. Brandans Ø!“ svarede Sir Dove. „Den er visselig kun et fromt Sagn, et sindrigt Æventyr, ligesom Fortællingen om de syv Byer i det fjærne Vesten —“

„De syv Byer! Dem kjender jeg ikke“, sagde Præsten nysgjerrig.

Og den fremmede fortalte, hvorledes Ærkebiskoppen af Porto tilligemed sex Biskopper og mange Mænd og Kvinder, den Gang da Maurerne havde indtaget Halvøen, var gaaede om Bord paa rigt ladede Skibe og havde sejlet vester ud, indtil de efter mange Dagsrejser skulde have

naaet nogle skønne, frugtbare Øer, hvor de brændte deres Skibe og grundede blomstrende Kolonier. „Mere end én Skipper har siden svoret højt og hellig paa at have set dem“, vedblev Sir Dove, „ja, har endog meddelt Don Enrico, der nu er salig i Herren, nøje Efterretninger om dem, men dog tror jeg ikke derpaa, eftersom ingen har kunnet angive for vist, hvor de er at finde.“

„Men er det dog ikke rimeligt, at der ligger et mægtigt Land ude i det store Hav?“ sagde Sira Jon. „Taler ikke Plato om det herlige, forsvundne Atlantis, og har ikke Seneca i sin „Medea“ profeteret derom, naar han siger:

*„Venient annis saecula seris,
Quibus Oceanus vincula rerum
Laxat et ingens pateat tellus,
Tethysque novos detegat orbes,
Nec sit terris ultima Thule“* *).

„Visselig tror jeg paa, at der ligger mægtige Lande hinsides Havet“, svarede Sir Dove, „Dele af Indien, som endnu ingen Evropæers Fod har betraadt — troede jeg ikke det, var jeg ikke her!“ tifføjede han halv sagte. „Heller ikke foragter

*) Sent i Tiden den Stund vil komme,
Da ved Okeanos Skrankerne brydes:
Mægtigt dukker et Land af Bølgen,
Tethys aabner for nye Riger,
Thule ej mer er Verdens Grænse.

jeg Profetier, selv i en Hednings Mund, men mere Vægt lægger jeg dog paa de Bud, de Vartegn, som det ubekjendte Land af og til sender os over Havet, og hvorved det ligesom vækker og vedligeholder Troen paa dets Tilværelse.“ Og nu fortalte han, livfuldt, ja, næsten begejstret, hvorledes der snart drev hule Rør, snart vældige Fyrrestammer med oprevne Rødder i Land paa Azorerne, ja, hvorledes man paa den Ø Flores endog havde fundet en spinkel Baad, indeholdende to livløse Mennesker af en ukjendt Race.

Sira Jon lyttede til den fremmedes Tale, som et Barn til et Æventyr; men Thorbjørn, der hidtil havde siddet tavs, sagde rolig: „Der føres jo ogsaa Fyrrestammer i Mængde over Havet her til Island.“

„Hertil?“ spurgte Sir Dove ivrig. „Men jeg ser jo knap Træ nogensteds. I bygger jo kun med Sten og Tørv!“

„Ikke her til Vestlandet“, svarede Thorbjørn, „men nord paa, dér hvor Strømmen fra Vest sætter ind paa Land.“

„Ja, der gaar jo Sagn om Lande vester ude, som Mænd her fra Island skulle have opdaget i svundne Dage“, sagde Præsten, „men det betragter jeg nu som en Fabel.“

„Tal ikke om Ting, som Du ikke forstaar, Præst!“ sagde Thorbjørn med hævet Røst og

rejste sig op. „Hvert Barn paa Island véd at fortælle om Erik den røde, der drog til Grønland, og om Lejf, der gjæstede Vinland det gode. Det er ikke Fabler, som dem Klærke har digtet om St. Brandans Ø og om de syv Byer. Det staar skrevet i Sagaerne, som Du aldrig har læst, og derom véd jeg vel bedre Besked, jeg, den sidste Ætling af Lejfs navnkundige Slægt! Fattig tykkes jeg vel paa Gods og Guld, men rigere Arvepart fik jeg dog end Du eller nogen anden her paa Øen! Thi mig, mig alene tilhører med Rette hint store Land, af hvis Tømmer Nordlændingene bygge sig Huse og Baade, og ikke er det min Skyld, at jeg har maattet lade min Arv uhævet!“

Thorbjørn satte sig rolig ned efter denne, for ham usædvanlig lange, Tale. Sira Jon saa' paa sin Gjæst med et svagt Smil, der skulde antyde en Slags overlegen Medlidenhed med Barbarens naive Forestillinger; men den fremmedes Øjne lyste med en usædvanlig Glans, og fra denne Stund af søgte han Thorbjørns Selskab fremfor Præstens.

Sira Jon var ikke glad ved, ofte halve Dage ad Gangen at maatte undvære sin Gjæst og overlade ham helt til Thorbjørn, men han kunde ikke

ret vel sige noget dertil, eftersom den fremmede havde ytret Lyst til at lære den omliggende Del af Landet at kjende, og Præsten ikke selv turde inklade sig paa længere Udflugter i den uvejsomme Egn. Thorbjørn var da hans selvskrevne Ledsager, og vanskelig kunde der vel findes nogen, som bedre end han egnede sig til at føre en fremmed omkring. Han kjendte ikke blot hver Fjældtop og hver Sti i mange Miles Omkreds, men var nøje hjemme i de Slægters Historie, der havde boet paa Gaardene, og vidste at fortælle om de Sagn, der knyttede sig til hvert enkelt Sted. Snart gjorde de Ture op ad Snefjældsjøklen, saa' dens tre Spidser paa nærmere Hold og stirrede ned i de blaagrønne Revner, hvor man dybt nede hørte Vandet bruse, snart vandrede de til Enne, det bekjendte, ilde omtalte Fjæld sydøst for Rif, der skyder sig stejlt ud i Havet og ses i lang Afstand. De gik ad den smalle, kun ved Ebbetid farbare Vej langs Kysten, hvor ludende Klipper hænge ud over ens Hoved, og skumle Grotter aabne sig i Fjældet. Og Thorbjørn fortalte om Alfefolket, der holder til overalt her, i Fjældet som paa Havet, om grønklædte Dale, som man havde fundet midt inde i den golde, hemmelighedsfulde Ismark, og om Strømhvirvlerne ud for Dritvig, som var opstaaede paa den Maade, at en Aa, der forhen dannede

Afløbet af Jøkelen, under et af de vulkanske Udbrud var bleven begravet i Jorden, men senere var kommen frem ude i Havet, hvor der derfor bestandig var fersk Vand paa Hvirvlens Overflade.

Den fremmede hørte vel opmærksomt efter, men det var dog bestandig, som om noget andet end det, hvorom der taltes, optog hans Tanker, og som om han kun ventede paa en Lejlighed til at komme frem med det. Endelig sagde han en Dag til Thorbjørn:

„I nævnte gamle Fortællinger om et stort Land vester ude, og I antydede, at I selv var en Ætling af hin første Opdager. Véd I mere derom, saa fortæl mig det!“

„I tror mig vel ikke, lige saa lidt som Sira Jon gjør“, svarede Thorbjørn halv mut. „I kan jo ikke læse Sagaerne!“

„Saa læs I dem for mig!“ vedblev den fremmede. „Fortæl mig Indholdet deraf — jeg vil sætte mere Pris derpaa, end I maaske aner.“

Og nu maatte Thorbjørn fortælle om Erik den røde, som, efter at være dømt fredløs for Drab, drog ud for at opsøge det Land, som Gunbjørn, Ulf Krakes Søn, saa', da han drev vester ud i Havet, den Gang han fandt Gunbjørns Skjær; han fortalte, hvorledes Erik og derefter Herjulf satte Bo paa Grønland, og hvorlunde Bjarne Herjulfson, forslaaet af Nordenvind og i

stærk Taage, saa' et nyt Land syd paa. „Men ikke blev det ham, som satte Fod paa Landet“, sagde Thorbjørn, „det var Lejf, som man kaldte den lykkelige, min Stammefader, der købte Bjarnes Skib og fór sønder paa for at søge de nye Lande — og han fandt dem! Ham var det, som gav Vinland Navn!“ Med en Nøjagtighed, der viste, at han omtrent kunde hvert Ord udenad, der stod i Erik den rødes og i Torfin Karlsevnes Sagaer, og med en Begejstring, som om han havde set det alt, skildrede han dernæst det „herlige Land“, hvor Laxen sprang i hver eneste Bæk, hvor selv-saaet Hvede dækkede Sletten, og Vinranken trivedes i Kratskoven.

„Sælsomt lyder det“, sagde den fremmede, „men som I fortæller, maa man tro paa det! — Saa var det dog andet end et blot Æventyr, naar det hed, at man i det yderste Norden vidste mere end andensteds!“ tilføjede han for sig selv og blev nogen Tid gaaende tavs ved Thorbjørns Side. Lidt efter sagde han: „Der er dog ét, jeg ikke fatter: hvor er det muligt, at et Folk lader sligt et Land slippe sig af Hænde, naar det én Gang er fundet og vundet!“

„Hvor det er muligt!“ gjentog Thorbjørn. „Alt er muligt blandt et Folk som vort, der, efter at have levet sit eget berømmelige Liv i Aarhundreder, tilsidst fandt sig i at lyde en fremmed

Konge langvejs borte og nu lader sig træde paa Nakken af hver udlændisk Skipper! Der er ingen her, som længer tænker paa Stordaad!"

"Ingen?" sagde den fremmede og saa' spørgende paa Thorbjørn.

"I læser i mit Hjærte", svarede denne, "og hvorfor skulde jeg vel nægte det? Ja, visselig har jeg et Liv igjennem kun drømt om og tænkt paa Landet derovre bag det store Hav! Hundreder af Gange har jeg siddet yderst ude paa Hraun-fjældet ved Ondverdarnæs og stirret over Havet, sét Solen synke i Kimingen og tænkt paa, at nu sænkede den sig bag mine Fædres Land, bag mit Arveland, som ventede paa mig, men som jeg aldrig skulde naa. Hundreder af Gange har jeg i Drømme vandret paa den hvide Strand, hvor Elven bugtede sig gjennem Skoven, og hvor jeg vidste, at Lejf havde staaet — men hvad hjælper Tanker og Drømme! Jeg ejede hverken Skib eller Gods og Guld, og uden det naar man ikke over Havet!"

"Og hvad vilde I sige, om jeg skaffede Jer Skib og Mandskab?" spurgte den fremmede.

Thorbjørn saa' halv forvildet op paa ham. "Skjemter I?" spurgte han.

"Nej, saa sandt hjælpe mig Gud! Jeg skjemter sjælden og mindst nu, mit Tilbud er ærlig ment. Vil I som jeg, saa fare vi sammen mod Vest!"

Thorbjørn kunde ikke svare for Bevægelse nu, da der saa uventet bødes ham Virkeliggjørelse af et helt Livs Drømme. Han nøjedes med at gribe begge den fremmedes Hænder, han trykkede dem heftig, kastede sig til hans Bryst og brast i en voldsom Hulken.

Sir Dove havde i de nærmest følgende Dage adskillige Sammenkomster med Skipper Burlinton; de vandrede op og ned paa Stranden, og det var af deres ivrige Samtale og Gestikulation let at skjønne, at Sir Dove søgte at overtale Skipperen til noget, som denne nærede Betænkeligheder ved at gaa ind paa. Omsider syntes han dog at give efter, de gav hinanden Haandslag, og fra det Øjeblik af var der om Bord paa det engelske Skib en usædvanlig Travlhed, som gav de indfødte nok at tale om, men om hvis rette Aarsag det hele Mandskab iagttog en hemmelighedsfuld Tavshed.

En Slags Løsning paa Gaaden fik den gode Sira Jon imidlertid kort efter, idet han en Morgen, da han vaagnede, savnede saa vel Thorbjørn som sin Gæst og kun fandt en Seddel fra denne saalydende:

„Ærværdige Herre

Indtrufne Omstændigheder tvinge mig til tidligere, end jeg havde ventet, at forlade eders gjæstfri Tag, under hvilket jeg har tilbragt saa mange for mig uforglemmelige Timer. Eders gamle Husfælle, Thorbjørn, gjør mig Følgeskab, men med Guds og de gode Helgenes Hjælp ville vi begge i Løbet af Sommeren vende tilbage til Ingjaldshol og da, om ellers alt er gaaet efter Ønske, have mærkeligt nyt at melde Eder. For det Tilfælde, at det ikke skulde være os beskaaret at se Island mere, vedlægger jeg en Pung med nogle Guldmønter, hvilke jeg, som et ringe Vederlag for det, jeg skylder Eder og Island, beder anvendte paa den Maade, I maatte finde for godt“.

C. C.

Sira Jon vendte og drejede Brevskabet og læste det igjennem den ene Gang efter den anden, men det hele var og blev ham uforklarligt lige til Underskriften; thi hvorfor i al Verden betegnede Sir Dove sit Efternavn med et C? Han stod her over for et Mysterium, som han ikke kunde gennemtrænge, og den eneste Oplysning, Beboerne af Rif kunde give, var, at det engelske Skib ved Flodtid uformodet var gaaet under Sejl og var set staaende vester ud.

— Og vester ud stod det i samfulde syv Etmaal, ud paa det graalige Hav med de lange, tungt rullende Bølger; da mente en af Folkene at have skimtet Land i ret Nord, men Thorbjørn nikkede kun og bød Skipperen fra nu af at styre mod Sydvest, „thi dér maa det Land, jeg søger, ligge“, sagde han. Skipper Burlinton brummede, og mumlede noget om, at det var Galmandsværk at sejle saadan hen i Vejr og Vind; men Sir Dove befalede ham at gjøre, som den gamle sagde. Og Skipperen gjorde det, thi han havde for gode, fuldvægtige Dubloner forpligtet sig til at stille Skib og Mandskab til den fremmedes Raadighed. Saa styrede de da i sydvest; der gik syv Etmaal til, men der viste sig intet Land. Den fremmede saa' af og til spørgende paa Thorbjørn, men han nikkede stadig og var lige rolig, lige tillidsfuld, som om han lodsede Skibet gennem kjendt Farvand. Der gik et Døgn endnu, og et til, da begyndte Mandskabet lydelig at give sin Uvilje Luft og erklære, at de ikke vilde vove sig længere ud paa det endeløse, vejløse Hav. Skipper Burlinton søgte, halv for Alvor, halv paa Skrømt, at tale Folkene til rette, men med Nød og næppe lykkedes det Sir Dove at faa den Aftale bragt i Stand, at man skulde holde Kurs et Døgn endnu: fik man ikke Landkjending inden den Frist, skulde man vende om.

Det skæbnesvangre Døgn stundede mod sin Afslutning. Thorbjørn og den fremmede stod ved Aftentid oven paa det høje Forstavnrum og stirrede tavse frem for sig. Da spredtes med ét Taagen, der saa længe havde hvilet over Vandene, og i den synkende Sols sidste Straaler hævede sig for ude et Land med blaanende Fjælde og mørke Skove.

„Ser Du det!“ raabte Thorbjørn. „Der ligger det smilende og vinkende som det laa for Lejf! Snart sætter hans Ætling Foden paa Fædrenes Grund og løfter den Arv, der saa længe har ligget urørt!“

„Jeg ser det“, svarede den fremmede dybt bevæget. „Jeg hilser dig, mine Drømmes Land, det, som min Tanke har søgt ad forskellige Veje, men altid i samme Retning, altid dér, hvor Solen køler sin Glød i Okeanos' Dyb!“

„Dit Land! Dit Livs Maal!“ raabte Thorbjørn. „Hvad mener Du?“

„At Du og jeg har nærret den samme Tanke! Hvorfor tror Du, jeg besøgte eders kolde, glædeløse Ø? Kun fordi jeg havde spurgt, at I en Gang i længst forsvundne Dage havde kjendt Vejen til det Land, jeg søgte, og fordi jeg haabede hos eder at faa et vigtigt Fingerpeg!“

„Forbandede fremmede!“ skreg Thorbjørn. „Falsk og underfundig har Du tét Dig, men glød

Dig ikke for tidlig! Thorbjørn vil værne om sit Eje, saa længe han evner!“ Og hermed greb han en Øxe, svang den over Hovedet og styrtede ind paa den fremmede, som kun undgik det ham tiltænkte Hug ved at springe om bag Masten.

I det samme kom Skipperen og et Par af Folkene stormende forud. De vidste ikke, hvad der var foregaaet, men de saa' den vilde Bersærk med løftet Øxe fare ind paa den vaabenløse Portugiser, og for at værgе ham huggede en af Englænderne sin Daggert i Thorbjørns Nakke: han styrtede om paa Dækket og laa som død.

„Elendige Karl! Hvad har Du gjort!“ raabte den fremmede til Englænderen og kastede sig paa Knæ ved Siden af Thorbjørn, løftede hans Hoved op og lagde det i sit Skjød. Et Øjeblik efter aabnede Thorbjørn Øjnene, trak Vejret tungt som En, der vaagner af en dyb Søvn, og sagde:

„Nu er det forbi, men det er vel bedst saaledes! — Tilgiv mig, jeg var ikke mig selv mægtig. — Løft mig lidt op, saa jeg kan se frem — nej, det hjælper ikke, der er Taage for mine Øjne!“

Han faldt hélt sammen i Armene paa Sir Dove, der alt troede ham død; men pludselig slog den gamle Øjnene op, lagde Munden til den fremmedes Øre og hviskede med Opbydelse af sine sidste Kræfter:

„Landet derovre, mit Land, som jeg ikke naaede, det være dit! — Hører Du, Thorbjørn skænker Dig det, Du er hans Arving!“

En voldsom Krampetrækning rystede Kæmpens Legeme, Hovedet faldt tilbage — han var død.

Den fremmede blev en Stund siddende, saa stærkt betagen af, hvad han havde oplevet og hørt, at han ikke mærkede, at Skipper Burlinton havde givet Folkene Ordre til at vende, før dette allerede var sket.

Da sprang han op og raabte: „Er I afsindig! Vil I vende om nu, da vi er ved Maalet, da Landet ligger for os!“

„Hvilket Land?“ spurgte Skipperen rolig. „Jeg sér intet!“

Den fremmede vendte sig om: Taagen laa atter tæt og tung, der var intet at opdage. „Men I maa jo have set det før, saa godt som jeg og han, der nu er borte, saa' det!“

„Skybanker saa' jeg og svømmende Isfjælde“, svarede Skipperen; „dem kan I se, hvor I vil!“

„I skal vende om, I skal styre mod Vest!“ tordnede Sir Dove ude af sig selv. „I har forpligtet jer dertil mod rundeligt Vederlag, og jeg har Ret til at forlange!“

„Saa sagte, gode Herre! To Uger har jeg lovet at føje eders Galskab, og frivillig har jeg lagt tre Døgn til — nu maa det være nok, og

jeg vil raade jer til ikke at opirre mine Folk mere!
I har set, at Kniven sidder løs hos dem!”

Den fremmede bøjede sit Hoved som en slagen Mand, der afmægtig opgiver Kampen mod Skæbnen, og sløv og ligegyldig for alt satte han sig agter ude og stirrede tilbage, længe efter at Mørket var faldet paa. Pludselig vaktet han af sine Drømme ved et Plask: det var Thorbjørns Lig, som Englænderne overgav til Bølgerne. Han fór sammen, tørrede en Taare af Øjet og hviskede sørgmodig: „Det blev hans Lod — hvem véd, om min bliver bedre!” — men et Øjeblik efter rejste han atter Hovedet og sagde for sig selv ud i Natten: „Nu er jeg hans Arving! Velan, saa maa jeg prøve paa at løfte Arven!”

— Richard Burlinton holdt sin Kurs mod Øst, og efter i en Maaned at have kæmpet med haardt Vejr landede han omsider i Bristol, hvor den fremmede forlod ham. Men Skipperen kom aldrig mere til Island af Frygt for, at man dér skulde tage Hævn over ham og hans Folk, fordi det vel kunde vides, at Thorbjørn maatte være kommen af Dage, og man vel næppe vilde tro, at det var ham, der havde yppet Striden.

Hjemme i Rif og paa Ingjaldshol taltes der vel en Tid om Thorbjørns Forsvinden, men da

Efteraaaret kom, og han ikke var vendt tilbage, glemte man ham forholdsvis snart. Kun én glemte ham aldrig: det var Sira Jon. Han vandrede Gang efter Gang til Kysten hele Sommeren igjennem og spurgte, om det engelske Skib endnu ikke var i Sigte, og for hver Gang han vendte hjem med skuffet Haab, var hans Hoved mere bøjet og hans Sind tungere. — Der var trist og ensomt hos ham nu, og Vinteraftnerne var lange, men det kan tit være en langsom Død at dø af Sorg, siger et gammelt Ord, og det maatte han sande. Han blev en højt bedaget Gubbe og levede mere end en hel Menneskealder efter de her fortalte Begivenheder, levede endnu den Gang, da det spurgtes til Island, at Christopher Columbus havde opdaget nye Lande i det fjærne Vesten. Det var, som som vundne Dages Interesser og en Rest af Ungdom blussede op i den gamle ved denne store Tidende, og han mindedes særlig levende det Foraar, da den fremmede havde gjæstet ham paa Ingjaldshol, og de Samtaler, som den Gang var førte. Han stavede sig endnu en Gang igjennem den fremmedes Afskedshilsen og læste de velbekjendte Ord; men det faldt ham ikke med en Tanke ind at sætte den mystiske Underskrift „C. C.“ i Forbindelse med hin store Opdager, hvis Navn nu fløj Verden om. Han kunde jo heller ikke, saa lidt som nogen

anden, vide, at Syden kun var fulgt i Nordens Spor, og at den spanske Storamiral havde løftet Thorbjørns Arv.

— I den Levnedbeskrivelse af Columbus, som hans Søn Fernando har skrevet, anfører denne Faderens egne Ord angaaende hans Nordlandsrejse, og fremgaar det heraf, at Columbus i Februar 1477 har besøgt „Øen Tile“ (Thule), hvis sydlige Spids laa 73 nord for Ækvator og vestligere end angivet af Ptolemæus. „Englænderne“, skriver Columbus, „i Særdeleshed de fra Bristol, fare med deres Varer til denne Ø, der er lige saa stor som England. Da jeg kom dertil, fandt jeg ikke Havet bedækket med Is. — Nu til Dags kaldes Landet Frisland“. —

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
BY
JOSEPH NEALE
OF THE BOSTON BAR
IN TWO VOLUMES
VOL. II.
BOSTON: PUBLISHED BY
J. B. ALLEN, 1827.

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
BY
JOSEPH NEALE
OF THE BOSTON BAR
IN TWO VOLUMES
VOL. II.
BOSTON: PUBLISHED BY
J. B. ALLEN, 1827.

OM BORD I „SVANEN“.

Om Bord i Svanen

I.

Hvorfor Fuldmægtig Jespersen gik om Bord i „Svanen“, og hvorledes han modtoges af sin Fætter Vinkel.

En smuk Morgenstund i Begyndelsen af Avgust vandrede Fuldmægtig under Revisionsdepartementet Jespersen ud ad Langelinje nydende sin første Cigar. Nydelsen var imidlertid ikke ublandet, thi Humøret stod under Nulpunktet: han var i Gaar Morges kommen fra Fyen, hvor han altid tilbragte Ferierne hos sin Fætter, Kjøbmand Vinkel, men der var endnu fem Dage tilbage, inden hans Permission udløb; „og saa skal man spille dem herinde, hvor man ikke kan nære sig for Varme og Kjedsomhed, det er jo ikke til at holde ud!“ brummede han. Jespersen hørte nemlig til de rigtige Kjøbenhavnerne, der anse det for umuligt at opholde sig i Hovedstaden fra medio Juli til medio Avgust men som alligevel længes efter den, saa snart de har været en Uge borte.

„Hvorfor i al Verden vil Du ogsaa tage hjem!“ havde Vinkel sagt, „det vil Du nok fortryde!“ Men Jespersen havde været ubøjelig: der var død en firsindstyveaarig Halvkusine af hans salig Moder, og hendes Begravelse kunde han paa ingen Maade udeblive fra. — „Jeg tror, saa min Sandten, Du tilbringer hele din Fritid med at følge din Families Familie til Jorden!“ sagde Vinkel, og noget sandt var der i det, thi Familien var stor, men Jespersens Hensynsfuldhed endnu større. Nu var Begravelsen forbi, men rejse tilbage til Fyen gad han dog ikke og melde sig til Tjeneste i Kontoret før Permissionens Udløb vilde han heller ikke, følgelig vidste han ikke, hvad han skulde gjøre af sig selv og tænkte endogsaa et Øjeblik paa at spise Frokost i Langelinjes Pavillon, noget, der under almindelige Forhold ikke kunde falde ham ind, da han afskyede Maaltider paa offentlige Steder.

Der blev imidiertid ingen Frokost af den Gang. Ved at se ud over Vandet opdagede Jespersen en Kutter, der med Yacht-Flag oppe laa til Ankers et Bøsseskud fra Land; den var aabenbart lige kommen, thi Storsejlet var endnu ikke firt ned. Jespersen vilde knap tro sine egne Øjne, og deri gjorde han for saa vidt ret, som han var, hvad Vinkel plejede at kalde „utilgivelig nærsynet“, men i dette Tilfælde kunde han alligevel trøstig

gjøre det: det var virkelig, som han strax havde antaget, Vinkels Kutter „Svanen“, som han i Aarenes Løb havde gjort saa mangen Sviptur med ovre under Fyn. En Sportsman vilde have kjendt Kutteren mellem hundrede andre paa Skrog og Rejsning, men Jespersens Kjendemerke var mindre maritimt: paa Storsejlet, helt oppe under Gafflen, saa' han en hvid Lap, som til Vinkels store Ærgrelse havde maattet sættes ind forleden, da hans uadskillelige Ledsager, Proprietær Teilgaard, skulde skyde til Maals efter en tømt Flaske, der blev kastet i Vejret, men i Steden for at ramme Flasken sendte en Wire-Cartridge som Kugleskud igjennem Sejlet. Den Lap kunde der umulig tages fejl af, det maatte være „Svanen“. For en Sikkerheds Skyld gik han imidlertid tilbage til Toldboden og spurgte en ubekjendt velvillig Sjæl, om de Guldbogstaver, der fandtes i Agterspejlet paa den nærmere betegnede Kutter, ikke dannede Navnet „Svanen“, og efter at han havde faaet Bekræftelse herpaa, maatte jo enhver Tvivl forsvinde.

Jespersen var fuldstændig konsterneret. Et Øjeblik tænkte han sig Muligheden af, at Vinkel givende efter for en øjeblikkelig Indskydelse — som han altid gjorde — havde faaet i Sinde at komme over og hente ham tilbage til Fyen, men han forkastede strax denne Mulighed som alt for

absurd, og selv om han havde kunnet tro paa den, vilde den alligevel paa ingen Maade have beroliget ham. Sagen var nemlig den, at det paa dette Tidspunkt var ham overordentlig ubehageligt at vide Vinkel borte fra Hjemmet, og at han frygtede for, at der maatte være sket „noget“. Til Jespersens almindelige Menneskevenlighed hørte nemlig ogsaa den specielle, at han til Trods for — eller maaske netop paa Grund af — sin egen ugifte Stand ønskede alle andre, hvem han undte det vel, godt gifte, og i de sidste tre, fire Aar havde det været Gjenstand for hans stadige Bekymringer, at Fætter Vinkel, der lige var passeret Tredive, endnu ikke havde faaet sig en Kone eller endog blot gjort Tilløb dertil. Forgjæves havde Jespersen ved de forskjelligste Lejligheder talt bevægelige Ord til ham desangaaende og udfoldet en ikke ringe Veltalenhed: al Overtalelse syntes spildt, og Forhandlingerne endte gjerne med, at Vinkel erklærede det for umuligt nogen Sinde at faa Tid til at forelske sig. „Naar man har en stor Kornforretning, der skal passes hele Aaret om, og naar man for Resten vil leve som et civiliseret Menneske, der sejler om Sommeren, gaar paa Jagt om Efteraaret og spiller L'hombre om Vinteren, saa er det ikke muligt at overkomme mere“, sagde han en Gang. „Ja, saa er der kun Foraaret“, bemærkede Jespersen. „Vi har

jo aldrig Foraar her til Lands!“ indvendte Vinkel, og dermed var den Samtale forbi.

Jespersen var derfor bleven i høj Grad glædelig overrasket ved i Sommer at se Vinkel med den ønskeligste Aabenhed gjøre Kur til Ulla Tegner, en i enhver Henseende prægtig Pige, som han hellere end gjerne vilde se Fætteren gift med; med hende dansede han den halve Nat ved Skyttelagets Bal, hun var med paa Sejlture til „Næsset“, hvor Champagnen flød, og det var ikke til at tage fejl af, at hun kun ventede paa hans Spørgsmaal for at give ham sit Ja. Dette Spørgsmaal havde Jespersen imidlertid forgjæves ventet paa Dag efter Dag i flere Uger, og skulde noget have kunnet afholde ham fra at tage ind til Begravelsen, maatte det have været den Interesse, han følte ved at opholde sig paa selve det Sted, hvor Begivenhederne skulde udfolde sig, og hvor han i fornødent Fald kunde give en Haandsrækning eller „puffe lidt til“, som han udtrykte sig; det var nemlig en af hans Theorier, som han ikke lod sig afdisputere, at „saadant noget som Forlovelse sjælden eller aldrig kommer i Orden, uden at andre hjælper lidt til, og Menneskene er sat her i Verden for at være hinanden til Nytte, naar de kan.“

Det var derfor ikke saa underligt, at Jespersen blev urolig ved at se „Svanen“ — rimeligvis

med Vinkel om Bord — ligge paa Kjøbenhavns Rhed. Skulde det afgjørende Skridt være sket? Skulde, mod al Forventning, Pigebarnet have sagt nej, eller skulde Vinkel — hvad Jespersen desværre var mest tilbøjelig til at tro — i et af sine uforklarlige Luner have forandret Signaler og være løben fra det hele? Vished maatte Jespersen have; han indskibede sig derfor i en Færgebaad for at borde Kutteren og laa faa Øjeblikke efter paa Siden af den.

„God Morgen, Vinkel!“ sagde han henvendt til den ene af de to agter ude liggende Personer. Den tiltalte drejede sig hurtig om, blev noget rød i Hovedet og svarede: „Hvad, Pokker, er Du her!“

„Det forekommer mig egentlig ikke at være saa mærkeligt, at jeg er her!“ replicerede Jespersen tørt.

„Aa, nej, saagu, det er det vel heller ikke!“

„God Morgen, gamle Doctor!“ sagde den anden af de om Bord værende; det var Premierlieutenant i Flaaden Randrup, en god Ven baade af Vinkel og Jespersen. Det fortjener at bemærkes, at Titlen „Doctor“ af nøjere bekendte hyppig tildeltes Jespersen, dels som en Slags anteciperet Anerkjendelse af hans Fortjenester, dels fordi han virkelig antoges at arbejde paa en

akademisk Afhandling om Retsvirkningen af Arrest og Forbud.

„God Morgen, Randrup! Aa, giv mig en Haand!“ — Tak!“ og dermed stod Jespersen paa „Svanens“ Dæk.

„Naa, Du er kommen til Kjøbenhavn,“ vedblev han, idet han atter med et gjennemborende Blik vendte sig til Vinkel.

„Ja, det kan Du jo se“, svarede denne mut og med den slette Samvittighed skreven i Ansigtet.

„Aha!“ tænkte Jespersen, „han har ikke friet, og hun har altsaa heller ikke kunnet sige nej — det er dog altid noget!“

— „Hvem er det, der er kommen om Bord?“ spurgte en søvnig Røst nede fra Kahyten.

„Det er Doctoren“, svarede Randrup.

„Naa, er det ham!“ lød det nede fra, „ja, nu kommer jeg strax.“

„Har Du Passagerer om Bord?“ spurgte Jespersen Vinkel.

„Ja, det er Teilgaard.“

„Naa, det kunde jeg for Resten have tænkt mig“, svarede Jespersen.

Skjønt det naturligvis i og for sig kunde være ham det samme, følte han sig dog ubehagelig berørt ved at erfare, at Teilgaard var med, dels fordi han aldrig rigtig havde kunnet

forsone sig med dennes „Cynisme“, dels og fornemmelig, fordi Teilgaard var en udpræget og, om man saa kan sige, „passioneret“ Pebersvend, og Jespersen derfor betragtede hans Nærværelse i dette Øjeblik som et daarligt Varsel.

— „Men der var jo slet ikke Tale om, at Du vilde ud paa nogen større Tur, da jeg rejste i Forgaars“, sagde Jespersen til Vinkel.

„Nej, men jeg er ikke, som andre, syv lange og syv brede om at bestemme mig, det véd Du nok. Vi tog hjemme fra i Gaar Morges, og vi ankrede op her for en halv Time siden; Klokken tolv letter vi igjen og gaar syd paa, for vi anløb bare Rheden, fordi Teilgaard ikke kunde holde ud at leve af Skinke og Daasemad men maatte have Jollen i Land efter en Lammesteg.“

„Ja, det véd Gud, jeg maatte!“ sagde Teilgaard, der nu viste sin trinde Skikkelse under Kahytsskappen. „God Morgen, Jespersen! Hvad nyt? Kom det gamle Liv pænt i Jorden?“

Jespersen indskrænkede sig til en meget kølig Gjengjældelse af Teilgaards Morgenhilsen og vendte sig indigneret bort, da han hørte sin Slægtnings Begravelse blive omtalt paa en saa „geworben“ Maade. Han vexlede nogle ligegyldige Repliker med Randrup, men tænkte imens over, hvordan han egentlig skulde opnaa det, han var kommen om Bord for: at faa noget at vide om Situationen

og, hvis det var nødvendigt, gribe ind med sikker Haand. Han tog en rask Beslutning, muligvis ægget ved Vinkels Udtalelse om, at der var „andre“, der var syv lange og syv brede om at bestemme sig, og sagde:

„Jeg har fem Dage tilbage af min Permission, saa jeg kunde jo egentlig gjerne tage lidt ud med Jer.“

„Det kunde Du jo“, svarede Vinkel.

„Ja, siden Du saa indstændig anmoder mig om det, tror jeg virkelig ogsaa, jeg vil“, sagde Jespersen og saa' paa Fætteren, saa skarpt som hans Nærsynethed tillod.

„Men Klokken tolv letter vi“, sagde denne.

„Ja, jeg skal blot have Madam Svendsen til at pakke min lille Vadsæk, saa er jeg færdig.“

„Tag Du saa hjem og pak“, sagde Vinkel.

Jespersen, der ellers ikke var mistænksom af sig, fik en Anelse: det var jo aabenbart, at Vinkel helst vilde være fri for hans Nærværelse, eftersom han øjensynlig i Øjeblikket betragtede ham som sin onde Samvittighed, og han kjendte sin Fætter tilstrækkelig til at vide, at han ikke vilde tage i Betænkning at sejle uden ham, hvis dette af en eller anden Grund passede ham bedst. Jespersen forandrede derfor sin oprindelige Bestemmelse, selv at tage ind til sin Bolig, og sagde med irriterende Ro:

„Jeg tror i Grunden hellere jeg vil blive, hvor jeg er, saa sender jeg Færgemanden ind med et Par Ord til Madam Svendsen.“

„Ja, gjør, som Du vil“, sagde Vinkel og gik ned i Kahyten.

— Vinkel var eneste Barn af en rig Provinskjøbmand og havde som saadan fra lille af haft Lov til at gjøre og lade, hvad han vilde. Til Trods for sit gode Hoved var han derfor bleven Student med en kneben anden Karakter og var falden igjennem til Filosofikum, hvisaarsag det var en i hans nærmeste Kreds yndet Adspredelse at skrive „Cand. phil.“ paa Breve til ham. Om-trent samtidig med, at han saaledes afsluttede sin akademiske Løbebane, døde Faderen, og Sønnen overtog den store Korn- og Tømmerforretning, som han drev med megen Energi og hævede betydelig. Han var som Forretningsmand ganske som han var i det private Liv: tidlig vant til ved enhver Lejlighed at kunne følge sin egen Vilje, gjorde han aldrig andet, end hvad han i Øjeblikket følte Lyst til, og rettede sig ikke efter nogen anden. En hvilken som helst Modstand gjorde ham kun mere opsat paa at sætte sin Krig igjennem, og selv om det voldte ham Tab, kunde man være vis paa, at han aldrig opgav noget paa Halvvejen, som han en Gang havde faaet i Sinde skulde ske, hvortil endnu kom, at alt, saa

vidt muligt, skulde gjøres strax, da han hadede Opsættelse. I den lille Kjøbstad var han selvfølgelig Matadoren, hvis Ønsker gjaldt som en Lov, for hvilken alle bøjede sig, og dette havde ganske naturlig til Følge, at han efterhaanden var bleven vant til at faa sin Vilje i ét og alt; selv Bønderne, der handlede med ham, fandt sig i at blive skjældt Huden ud ved forefaldende Lejlighed, thi de vidste meget godt, at de ingensteds blev behandlede mere reelt end hos „C. F. Vinkel“, og den unge Chefs hurtige og bestemte Maade at træffe en Afgjørelse paa, var ikke langt fra at imponere dem. Ogsaa paa anden Maade end som Forretningsmand spillede Vinkel Hovedrollen i Kjøbstaden: han stod for Baller og Skovture, han gav med rund Haand til alle, der trængte og ikke trængte, og skjønt han selv til daglig Brug levede mere end tarvelig, var der ingen, hvis Dinéer kunde sammenlignes med hans. Han var en god Kammerat og en trofast Ven: intet Under derfor, at han havde mange af dem.

II.

Hvorledes Jespersen recognoscerer Terrainet, og Teilgaard holder et instruktivt Foredrag om Rødgrød m. m.

Jollen og med den Lammestegen kom lykkelig og vel om Bord, Vadsækken til Jespersen ogsaa, og paa Slaget tolv lettede „Svanen“ og stod syd paa. Vinkel sad til Rors og følte sig rigtig i sit Es. Er det Tilfældet, hvad nok en fransk Forfatter har hævdet, at ethvert Menneske har én bestemt Situation, i hvilken det skal ses, for at tage sig ud til sin Fordel, saa er det sikkert, at Vinkel skulde ses med Rorpinden i Haanden. Hans solbrændte, aabne Ansigt tog sig prægtig ud med det lyse, krøllede Haar under Panama-hatten, og hele Skikkelsen straaede af Ungdom og Sundhed. — „Han ser ud som en ægte Viking!“ tænkte Jespersen, „men desværre har han ogsaa en Del af Vikingens Ustadighed og Egen-sind.“ — Al slet Samvittighed og al Ærgrelse over Fætterens Nærværelse syntes nu at være som blæst bort fra Vinkel med den friske nordvestlige Brise, og han lod endogsaa falde et Par

Ord om, at man dog aldrig følte sig saa fri og glad til Mode, som naar man var om Bord paa sit eget Fartøj og kunde „stikke af fra det hele.“ — „Naa, han tror at kunne knibe ud“, sagde Jespersen til sig selv; „nej, det bliver der ingen Ting af: han glemmer, at Skjæbnen i min Skikkelse er med om Bord og leder ham ad den forud bestemte Vej!“ Og Jespersen blev ordentlig ganske oplivet ved Tanken om saaledes at være Skjæbnen, der, uden at nogen mærkede det, styrede Farten over Bølgerne.

Nu tog Randrup Roret, da Vinkel skulde forud at se, om Fokken ogsaa stod fuld, og der udspandt sig derefter en længere Diskussion mellem de to og „Skipperen“ Rasmus Jensen — til daglig Brug Fisker — om hvorvidt der skulde sættes Balloon-Klyver eller ej. Vinkel vilde have den sat, Rasmus Jensen protesterede, og Randrup erklærede sig for neutral. Vinkel skjældte Rasmus Jensen ud for Ærtekjærling, og denne re-posterede ved at antage Vinkel for gal, uden at disse Injurier imidlertid i mindste Maade syntes at influere paa det mellem dem bestaaende ven-skabelige Forhold; det hørte tværtimod med til Dagens Orden, at Rheder og Skipper skjændtes om Sejlføringen, og de vilde formodentlig begge have savnet den nødvendige Motion, hvis alt var gaaet fredelig af. Resultatet af Forhandlingerne

blev, at Balloon-Klyveren naturligvis blev sat men efter kort Tids Forløb atter maatte bjærges, da Randrup bestemt holdt paa, at den gav Kutteren for svært Pres af Sejl, hvilket Vinkel ikke kunde andet end indrømme. Rasmus Jensen bemærkede hoverende, „at det havde han jo sagt strax“, hvilken Bemærkning af Vinkel besvaredes med, „at man altid gjorde bedst i at holde sin Mund, naar man ikke blev spurgt“; dette foranledigede atter Skipperen til mumlende at udtale, „at han lige godt havde sagt det i Forvejen“, kort sagt, det hele var yderst fornøjeligt for alle i den maritime Sport indviiede.

Til dem kunde imidlertid Jespersen og Teilgaard ikke regnes. De kunde maaske nok faa Attest for at have tilstrækkelig Søfart til at kaldes halvbefarne, men til Trods for deres Fart var de temmelig ukyndige i Sejlads og blandede sig derfor heller ikke i Samtalen. Et Forsøg fra Vinkels Side paa at faa Teilgaard til at give en Haand med til Balloon-Klyverens Bjærgning mislykkedes komplet, idet Teilgaard bestemt erklærede, at han ikke nedlod sig til andet Sjøv om Bord end at hale i Storskjødets; „det véd jeg, hvad er, det andet forstaar jeg mig ikke paa“, sagde han, og det faldt derfor af sig selv, at Jespersen og han en Stund var overladte til hinandens Selskab. Det var Teilgaard godt fornøjet med, som

han i det hele taget var lige glad ved det meste i denne Verden, Jespersen derimod mindre, fordi han, som alt bemærket, nærmest betragtede Teilgaard som en Cyniker og manges Gang havde sagt til Vinkel: „Jeg begriber ikke, at Du gider have den Teilgaard om Dig tidlig og sildig, han er en Æder og ikke fri for at være simpel!“ men Vinkel holdt paa Teilgaard — muligvis fordi han vidste, at gjorde han det ikke, gjorde heller ingen anden det.

Teilgaard havde haft en mindre Ejendom og kaldtes af den Grund endnu officielt Proprietær, skjønt han for længe siden var gaaet fra Gaarden eller „Gaarden var gaaet fra ham“, som han selv sagde. Nu levede han i samme By som Vinkel paa Stumperne af det, han havde reddet fra Undergang, og det var ikke meget; det var derfor et stort Held for ham, at han efterhaanden var bleven Vinkels uadskillelige Ledsager og gennem ham fast Inventarium ved enhver selskabelig Sammenkomst der paa Egnen. Dette skyldtes ikke noget selskabeligt Talent — Teilgaard var tværtimod temmelig tavs, hvor der var flere til Stede — men han havde altid en Proptrækker i Lommen og var i Besiddelse af saadanne smaa Færdigheder som at kunne lukke Sodavand op og skjænke Champagne uden at spilde; naar ingen anden var at formaa dertil, kunde han

ogsaa skære for, og hans Dom om S sammensætningen af en Menu og om de enkelte Retters Tillavning gjaldt for inappellabel. Til Trods for alt dette betragtede Jespersen ham alligevel med noget ublide Øjne og havde saaledes ikke været at formaa til at foreslaa Teilgaard, at de skulde drikke Dus, skjønt Vinkel tit havde bedt ham om at gjøre det; han oversaa ham, og det var kun, fordi de to andre var helt optagne af den nautiske Disput, at han nu indlod sig i Samtale med Proprietæren.

„Holder De meget af at sejle, Teilgaard?“ spurgte han.

„Nej, jeg kan sgu i Grunden ikke lide at ligge og rakke saadan om, men Vinkel vil jo nødig undvære mig, og man faar ogsaa saadan en brillant Appetit af Søluften; jeg tror, den er ligefrem velgjørende for min Mavekatarrh — ja, De har vel ogsaa Mavekatarrh?“

„Nej, jeg har ikke!“

„Ikke? Ja, saa kan De sagtens! — Mærker De virkelig aldrig saadan en sugende Fornemmelse under Mellemgulvet?“

„Nej!“

„Ja, vent De bare, det kommer nok, det kommer nok!“ sagde Teilgaard og klappede beroligende Jespersen paa Skulderen. „Bliv De først saa gammel som jeg“ — Teilgaard var 45,

Jespersen 40 — „saa skal jeg svare for, De har en solid Mavekatarrh!“

Jespersen, der hele Tiden havde siddet parat til, naar den fjærneste Anledning gaves, at udfritte Teilgaard om, hvad der laa ham saa stærkt paa Sinde, kunde nu ikke længer dy sig men sagde:

„Ja, vi bliver alle sammen ældre; selv Vinkel er jo nu med de fyldte tredive Aar Vælger til Rigsdagen, men gift er han ikke.“

„Nej, gal er han da ikke!“ svarede Teilgaard.

Jespersen værdigede ikke denne Udtalelse nogen Indvending men fortsatte:

„Tror De for Resten ikke, han har tænkt stærkt paa det i den senere Tid?“

„Nej, det véd Gud, jeg ikke tror! Det vil jeg da heller ikke haabe!“

„Jeg synes, det maatte være rart for Dem, at have et hyggeligt Hjem at komme i.“

„Der er jo saa hyggeligt at komme, som man kan forlange! Men fik han sig en Kone og Børnevrel oven i Kjøbet — nej, Tak!“

Jespersen følte sig mere og mere ubehagelig til Mode ved den Vending, Konversationen havde taget, og besluttede at gaa lige løs paa Sagen. „Har De da ikke lagt Mærke til, at han i den senere Tid har vist Frøken Tegner særlig Opmærksomhed?“

„Nej!“

„Ja, da er det ganske sikkert, at han har det, og det er jo ogsaa en i alle Maader fortræffelig og dertil kjøn Pige.“

„Ja, hun ser meget godt ud, men hun har et daarligt Fodskifte.“

„Taler De om en Følhoppe?“ spurgte Jespersen indigneret og rejste sig.

„Nej, jeg taler naturligvis om Frøken Tegner!“ svarede Teilgaard troskyldig.

„Man skulde virkelig ikke tro det!“

„Naa, saadan! Ja, jeg mente sgu ikke noget ondt med det! Men De kan vist være ganske rolig, Vinkel gjør saamænd ingen Dumheder!“

„Det, De behager at kalde Dumheder, er hvad enhver Mand i Almindelighed og Vinkel i Særdeleshed bør gjøre. Jeg vil ikke tale om Sagen fra et ethisk Synspunkt — jeg tror ikke, det ethiske ligger særlig for Dem!“ —

„Nej, det tror jeg sgu heller ikke!“ indskød Teilgaard velvillig.

— „Men finder De dog ikke, at det en Gang i Tiden maa blive trist for vor fælles Ven, ikke at have en Arving, til hvem han kan efterlade sit Navn og sin Ejendom?“

Her kom Randrup til og hørte akkurat det sidste af Jespersens Udtalelse.

„Han kan jo stifte et Legat for værdige trængende“, bemærkede han.

„Værdige trængende!“ gjentog Teilgaard foragtelig. „Hvem er værdige trængende? Er det Folk, der sætter flere Børn i Verden, end de har Raad til, eller er det Folk, der er saa ulykkelige, som f. Ex. jeg, at De ikke kan taale daarlig Rødvin? Nej, lad ham glæde sig og andre ved Guds Gaver, saa længe han lever, saa er det saamænd lige meget, hvordan det gaar siden!“

Hvor længe man saaledes vilde være vedbleven at „rafle om den døde Epauletter“, som Randrup udtrykte sig, er ikke godt at sige, men nu kom Vinkel agterud og tog Roret, og dermed var selvfølgelig Diskussionen til Ende.

— „Hvad er det, som staar op af Vandet der henne?“ spurgte Jespersen.

„Staar op af Vandet!“ udbød Randrup. „Det var et net Udtryk! Det er for Resten Fyrtaarnet paa Nordre Røse.“

„Huha, sikken et Liv at være Fyrmester!“ sagde Vinkel. „At sidde fast paa ét Sted som en Østers til en Sten, jeg holdt det ikke ud i otte Dage!“

„Nej, nu ikke“, sagde Randrup, „men naar man en Gang bliver aflægs og ikke mere duer

til Tjenesten, saa kunde jeg godt finde mig i at blive lagt op paa Hjælmen eller Sejerø eller saadant et Sted.“

„Ja, dér havde man da Ro til at gjøre et videnskabeligt Arbejde færdigt“, bemærkede Jepsersen.

„Og Du havde oven i Kjøbet Lejlighed til i Praxis at gjøre Dig bekendt med Virkningen af Arrest!“ indskød Vinkel.

„Ja, naar man var sikker paa en regelmæssig Forsyning med fersk Kjød og frisk Brød og havde en god Kjælder, saa var det sgu vist et sundt Sted at leve paa, saadant et Fyrtaarn“, sagde Teilgaard; „dér blev man da nødt til at føre et regelmæssigt Liv. — Men, Guds Død og Pine, hvad er det!“

Og op før Teilgaard, saa hurtig hans Korpulence og Magelighed tillod det, og ilede forud, hvor Skibsdrengen Peter kom op fra Folkenes Lukaf med en Kurv i Haanden. Med ham havde Teilgaard en længere Forhandling, hvorefter han igjen gik agterud og satte sig hos de andre.

„Hvad var der i Vejen?“ spurgte Vinkel.

„Jo, det anede mig nok!“

„Hvad for noget?“

„At den syndige Dreng vilde komme Gulerødder og Persille paa Grønærterne! Jeg saa nok noget mistænkeligt rødt i Kurven i Formid-

dags, men den Gang glemte jeg at undersøge det nøjere. Nu var jeg dog saa heldig at gribe Misdæderen paa fersk Gjerning, ligesom han skulde til at snitte Rødderne i Smaastumper og forgifte Ærterne, og saa fik jeg dem da smidt over Bord.“

„Ærterne?“

„Nej, Vorherre bevares, Gulerødderne! — Det er i det hele taget utroligt, saa lidt Forstand Folk her til Lands har paa at leve ordentlig! Danmark er et velsignet Land, det véd Gud, det er, men hvordan anvender vi de Gaver, Forsynet giver os? Paa den letfærdigste Maade! Vi tager den naturlige Velsmag af alle de dejlige Grøntsager ved at sylte dem i varm Melpap, som de kalder Sauce, og jeg kjender Fruentimmer, der ellers er saa hæderlige, som den Race overhovedet kan være, der driver Ugudeligheden saa vidt, at de sætter Muskatblomme til! Hvad behager?“

„Ja, og Rødgrød! Hvad siger Du til det, Apicius?“ spurgte Vinkel, der vidste, at han kun behøvede at give dette ene Stikord for at bringe Teilgaard i Harnisk.

„Ja, Rødgrød! Jeg taaler ikke engang at høre Ordet nævne! Jeg har mangen en god Gang skammet mig som en Hund paa egne og Landsmænds Vegne, naar en fremmed har spurgt mig, hvad der var de danskes Nationalret, og jeg saa med den bedste Vilje ikke har kunnet

svare andet end: Rødgrød! Englænderne har dog Plumbudding, Tyskerne har Pølse, og Svenskerne Sildesalat, men vi, vi har kun Rødgrød! Kan man tænke sig noget mere sindsforvirret, end at komme Stivelse i Sødsuppe og saa spise den, naar den er bleven kold! Og skulde man tro, at dannede Mennesker kunde falde paa at hælde Fløde oven paa den Søbemad! Det vender sig i mig, naar jeg tænker paa det! Ja, var det saa endda en sjælden Gang imellem, at man fik den Ret og ordentlig tillavet som en almindelig, stiv Budding, der kan staa paa Fadet af sig selv, saa lod jeg det gaa, men det er en tykflydende, sej Slim, som glider ud af Skeen, naar man vil have noget, og man opvarter med den Dag ud og Dag ind paa alle Døgnet's Timer; jeg holder mig ligefrem hjemme i Rødgrødssæsonen, for jeg betragter det som en personlig Fornærmelse, naar det bliver budt mig, og undgaa det kan man jo ikke. — Ja, naar jeg tænker paa, hvad der konsumeres mellem Aar og Dag her i Landet af Rødgrød — mest naturligvis af Kvinder og uvidende Børn — saa forsikrer jeg, at det ligefrem jager igjennem mig. Da jeg laa nede i Carlsbad for et Par Aar siden, saa fortalte Doktoren der nede mig, at de danske lider mere af Mavekatarrh end nogen anden Nation, og han mente, det kom af det skarpe Rugbrød,

men Rugbrødet har saamænd ingen Skyld, nej, det er Rødgrøden; den er en Ruin for Mavernerne og derigjennem for Landet, det er i det mindste min Mening!“

Efter dette Foredrag, som Teilgaard med enkelte Forandringer holdt, saa snart den ominøse Ret nævnedes, og som var det længste, han nogen Sinde gav til bedste, indtraadte der en længere Pavse i Konversationen om Bord, idet alle mer eller mindre iagttog den Tavshed, som foranlediges ved, at man begynder at vente paa Middagsmaden. Endelig serveredes denne — Lammesteg med Grønærter, uden Gulerødder og Persille, Smør og Ost, Rødvin og Madeira — og man strakte sig magelig og velbehagelig agter ude, nydende en god Cigar og nippende til en Kop sort Kaffe.

Jespersen greb sig selv i at befinde sig saa vel, at han var i Færd med at glemme, hvorfor han var kommen, men et Blik paa Vinkel, der stadig sad til Rors og hvert Øjeblik hældede sig over til Siden for at se, om Sejlene ogsaa stod rigtig kant, mindede ham om, at han havde en Mission. Da Teilgaard gik ned for at slibe en Eftermiddagsskraber, benyttede Jespersen Lejligheden og gik løs paa Randrup.

„Naa, hvad nyt hjemme, siden jeg tog fra Fyen?“ begyndte han.

„Aa, ingen Ting, det jeg véd af. — Der er stor Middag hos Distriktslægens i Dag, og vi var naturligvis bedt, men saa kom vi ud at sejle i Steden for at komme til Middag.“

„Se, se“, sagde Jespersen, „hos Distriktslægen!“ Han var Frøken Tegners Onkel, og det var ham, hun besøgte i Ferien. — „Saa undrer det mig ellers, at Vinkel tog afsted!“

„Hvorfor det?“

„Aa, jeg antog, at han satte særlig Pris paa at være sammen med Frøken Tegner — det har han da vist tydelig nok i den sidste Tid!“

„Ja, det er jo en kjøn og en flink Pige, saa det er intet Under; Vinkel har en god Smag.“

„Tror Du ikke, at han frier til hende med det allerførste?“

Randrup saa' op og lo. „Hvor i al Verden skulde jeg vide det fra!“

„Men Du indrømmede jo selv, at han har gjort stærk Kur til hende!“

„Stærk Kur? Aa, ja, det er, ligesom man tager det, men skulde man fri til alle de Piger, man har kuret til, saa blev man sgu Mormon!“

„Du véd, at jeg paaskjønner dine mange gode Egenskaber, Randrup, men dit Privatliv taaler vist desværre ikke nogen nøjere Prøvelse.“

„Aa, hvad! Du kan jo prøve!“

„Nej, jeg foretrækker at lade være! — Men det var Vinkel, vi kom fra: ser Du —“

— „Aa, Randrup, fir en Kjende i Topsejls-skjødets, jeg tror, det er halet for tot!“ lød det henne fra Vinkel, og afsted fôr Randrup.

— „Der er ikke andet for“, tænkte Jespersen, „Du maa, saa snart Lejligheden gives, gaa løs paa Vinkel selv!“

III.

En L'hombre om Bord. Der drikkes Toddy ud for Rødvig, og Jespersen faar en Idé, som han strax giver sig til at udføre.

Teilgaard var færdig med sin Lur og kom op paa Dækket. „Det er bleven et dejligt Vejr“, sagde han.

„Ja, det kan man gjerne kalde det“, svarede Vinkel, „men ikke til at sejle i. Da Vorherre skabte Vind, skabte Fanden Stille!“

Vinden var nemlig efterhaanden løjet af og havde trukken sig helt sydlig, saa Sejlene blev levende.

„Hvad har Du tænkt at more os med Resten af Eftermiddagen her i Kjøge Bugt?“ spurgte Randrup Vinkel.

„Jeg har egentlig ikke tænkt paa noget bestemt. Hvad har I Lyst til?“

„Man kunde jo tage sig en L'hombre“, foreslog Teilgaard.

„L'hombre!“ udbrød Jespersen. „Jeg er opdragen til kun at spise Torsk og spille L'hombre

i de Maaneder, der har r i Navnet, og jeg er en konservativ Natur.“

„Ja, det skal Gud vide!“ sagde Vinkel. „Du er saa konservativ, at Du endnu gaar og græmmer Dig over Negerhandelens Afskaffelse!“

„Det er dog maaske for meget sagt“, svarede Jespersen med uforstyrrelig Ro. „Jeg tvivler naturligvis ikke paa, at der, den Gang den afskaffedes, har kunnet anføres vægtige Grunde imod saaledes med ét Slag at ophæve et legaliseret Overgreb, men jeg betragter det dog nu som et fait accompli, der har faaet en vis Hævd — ganske paa samme Maade som jeg betragter Grundloven og fri Forfatninger overhovedet.“

„Ja, men det var L'hombren, vi kom fra“, sagde Teilgaard.

„Om Bord staver vi altid Avgust med r“, bemærkede Randrup, „og det gaar brillant!“

„Det forandrer jo rigtignok Sagen en Del“, sagde Jespersen, der i Grunden havde meget Mod paa en L'hombre.

„Du har vel Jetonkasse og Kaart om Bord, Vinkel?“ spurgte Randrup.

„Ja, Jetonkasse har jeg, men Gud véd, hvordan det egentlig har sig med Kaartene, for jeg tror, jeg skød Spadille forleden.“

„Det forekommer mig ikke at være et saa aldeles usædvanligt Tilfælde“, indvendte Jespersen,

„jeg erindrer endogsaa selv enkelte Gange at have været saa heldig, at —“

„O, sancta simplicitas!“ raabte Vinkel. „Han forstaar mig ikke! — Nej, ser Du, forleden satte vi Spadille op paa Enden af en Baadshage og skød til Maals efter det sorte med en Pistol, og saa vidt jeg husker, ramte jeg det én Gang. Men vi kan jo se ad. — Peter! Stik ned i Kakhytten og hent den Kasse, der staar i Skabet under den Styrbords Køje!“

Peter kom med Kassen, og det viste sig ganske rigtig, at Spadille repræsenteredes af et hvidt Kaartblad med Hul i Midten; heldigvis fandtes der imidlertid et Spil til, og saa nøjedes man med det ene.

„Hvem fører saa Regnskab?“

„Det gjør Randrup!“

„Ja, men skal han have Lov til at gjøre det gratis? Jeg foreslaar, at han giver en Stamme rundt for det, det kan han magelig staa sig ved!“

„Sludder! — Vi spiller vel som sædvanligt?“

„Ja, naturligvis.“

„Og i Kjøbenolo én Bét for første Stik og for Resten Béter til Loftet?“

„Ja, vel!“

„Som jeg ofte tidligere har bemærket, forekommer det mig, at et Spil som Kjøbenolo, der er ligefrem Hazard, bør straffes alvorlig“, ind-

vendte Jespersen, der imidlertid selv var lige saa ivrig til at købe som nogen af de andre. „Jeg foreslaar to Béter for første Stik!“

„Aa, Vrøvl, Fætter, vi spiller, som vi plejer! Du er jo en konservativ Natur!“

„Det er jeg!“

„Ja, lad os saa klemme paa. Hvem giver?“

Spillet begyndte. L'hombren dreves i denne Kreds med megen Iver og megen Gemytlighed; Passiaren gik uafbrudt, og de forskjelligste Æmner drøftedes samtidig med, at man tog paa Vej over andres Held og eget Uheld og ikke levnede sin Makker Ære for fire Skilling, naar han ved en formentlig Fejl havde reddet Spilleren fra at tabe en prekær Kaske. De obligate Vittigheder afleveredes af Teilgaard, som aldrig, naar Lejlighed gaves, forsmaaede at bemærke: „Sikken et Held! Spadille og Basta har han paa Haanden, og saa køber han sig endda Codille, det er lige saa godt som tre Matadorer!“ eller: „Simpelt spurgt er fire, ingen Matadorer tre, saa bliver det syv i Krøllen!“

Jespersen sad i Uheld og hylede forfærdelig. „Jeg kommer nok til at spille meget røget med d'Hrrr!“ sagde han. „Ikke et Spil faar jeg, og faar jeg et, bliver jeg Bét paa Kaart, som enhver anden vilde gjøre sex Stik paa, det er ligefrem utroligt! Men ikke en Smertens Lyd kommer

alligevel over mine Læber, læg vel Mærke til det!
— Solo!“

„Naa, og saa klager Du alligevel! — Ren Nolo!“

„Solo Kulør!“ svarede Jespersen overlegent.
„Den er for Resten oplagt!“

„Det var som —! Hvad behager? Du har jo ti Kaart!“

„Hvad har jeg? — Ja, der kan I selv se, hvordan det gaar mig!“ sagde Jespersen bedrøvet.
„Jeg tilstaar, at det er en af mine største Fornøjelser at spille L'hombre, men jeg indser klart, at jeg for Fremtiden bliver nødt til at renoncere paa den, for mine Indtægter tillader det mig ikke!“

„Guld rundt alligevel!“ lød det ubarmhjærtig fra Regnskabsføreren.

„Jeg kan vistnok ikke engang betale. Der har I min sidste Obligation at slaas om, saa er Kassen tom!“

„Du kan jo sætte Laaget ud!?“ sagde Randrup. „Jeg har hørt om en gammel enbenet Amerikaner med forlorent Øje, der havde spillet baade Laag og Kasse bort, men saa satte han først Træbenet og saa det forlorne Øje ud, og vandt efterhaanden det hele tilbage.“

„Skal det være morsomt?“ spurgte Jespersen.

„Nej, jeg siger det kun for Grins Skyld!“

„Ja, det forandrer jo Sagen noget.“

Skjönt Jespersen ikke blev saa reduceret som den af Randrup omtalte defekte Amerikaner, gik det ham alligevel paa lignende Maade, for saa vidt som Lykken vendte sig, og det ved Opgjørelsen viste sig, at han endogsaa havde vundet syv og tyve Øre, hvorover han kom i et Perlehumør til Aftensmaden, som i næsten Blikstille indtoges ud for Rødvig og smagte alle fortræffelig.

Solen var gaaet ned bag de glødende Skybanker inde over Landet og spredte en rødviolet Metalglans paa Havet, der langsomt vuggede sig i bløde Folder som glitrende Silke. Vinkel stod alene for ude og stod — aldeles mod Sædvane — ubevægelig i flere Minuter og saa' frem for sig. „Nu eller aldrig!“ mente Jespersen og skyndte sig hen til ham.

Vinkel vendte sig uvillig om som En, der er ærgerlig over at forstyrres i sine Drømme, og var endogsaa uhøflig nok til i en Tone, der ikke kunde misforstaas, at sige: „Hvad godt?“ men Jespersen veg ikke tilbage, naar det gjaldt om at sige eller gøre, hvad han ansaa for rigtigt, og svarede derfor: „Det staar Dig formodentlig fuldkommen klart, at jeg ikke er gaaet om Bord alene for min Fornøjelse?“

„Heller ikke for min!“ brummede Vinkel. „Der var jo ingen, der bad Dig!“

„Særdeles artig!“

„Aa, jeg be'er!“

„Nej, jeg er, som Du naturligvis meget godt véd, taget med for om muligt at erfare Grunden til din, mildest talt, mærkelige Opførsel.“

„Jeg skylder ikke Dig eller nogen anden Regnskab for min Opførsel!“

„Mig maaske ikke, skjønt jeg er din kjødelige Fætter og betragter mig som din intime Ven, men der er andre —“

„Hvem skulde det være?“ spurgte Vinkel, men det lød noget forceret ligegyldig, og han vendte sig bort fra sin Fætter.

„Hvem andre end en vis ung Dame, som Du i den sidste Tid paa en for alle synlig Maade har foretrukket, og som Du meget godt véd kun venter paa, at —“

„Hvorpaa?“

„Paa, at Du skal gjøre din Pligt!“

„Min Pligt?“

„Ja, din Pligt! — Du vilde, efter alt hvad der er foregaaet, blive dømt til at ægte hende — eller i alt Fald til at betale en meget betydelig Skadeserstatning — ved enhver engelsk Domstol. Jeg ynder ikke engelske Institutioner — Du véd, jeg foragter al den parlamentariske Humbug — men i ét Punkt giver jeg Englænderne Ret: en Mand har ikke Lov til —“

„Er Du færdig?“

„Nej, langt fra! — Tør Du nægte, at Du synes, eller i alt Fald indtil for faa Dage siden har syntes mere end almindelig godt om Ulla Tegner?“

„Nej, det kunde ikke falde mig ind at nægte!“

„Naa, det manglede ogsaa kun! Tør Du fremdeles benægte, at hun øjensynlig synes godt om, at Du synes godt om hende?“

„Det kan saamænd gjerne være, hun er gal nok til det, skjønt hun ellers er en fornuftig Pige!“

„Og saa betænker Du Dig endda! Hvorpaa? Ja, det véd Du naturligvis ikke selv! — Jeg betænkte mig ogsaa en Gang, og jeg havde ingen gode Mennesker ved min Side, der kunde tale et alvorligt Ord til mig og holde mig til Vinden — for at bruge et af dine egne Yndlingsudtryk — men hvad blev Følgen? At jeg betænkte mig, til det var for sent!“

„Aa, lad mig have Fred!“

„Nej, Du skal netop ikke have Fred!“

„Men, Herregud, Fætter, jeg kjender mig selv og —“

„Ja, Du har en vis Tilbøjelighed for simple Bekjendtskaber?“

„Det skal vel igjen være en til Teilgaard?“

„Lad os blive ved Dig, det hjælper ikke, Du søger at knibe ud!“

„Ja, nu gaar jeg alligevel!“

Og dermed gik Vinkel agter ud, overladende Jespersen til sine Betragtninger for ude. I Grunden vidste denne ikke mere nu, end da han kom om Bord om Morgenens, men skjønt han ikke var nogen særlig fin Psykolog, satte dog hans Interesse for Spørgsmaalet og det nøje Kjendskab, han havde til Fætterens Karakter, ham denne Gang i Stand til at opstille en med Virkeligheden stemmende Hypothese: Vinkel var for første Gang i sit Liv forelsket, men det gik ham, som det saa jævnlig gaar andre, han var begyndt at blive bange for sig selv paa Halvvejen, bange for sin Frihed og bange for, at hun dog ikke skulde være akkurat saadan, som han tænkte sig hende. Derfor var Vinkel, følgende en øjeblikkelig Indskydelse, „stukken af fra det hele“, som han selv havde udtrykt sig om Formiddagen, stolende paa det uimodsigelige Faktum, at han, naar han var borte fra hende, ikke let kunde komme til at gjøre noget, som han maaske senere vilde fortryde.

— „Gud give, hun var Hertuginde af et eller andet!“ tænkte Jespersen, „for naar han ikke kunde gjøre sig Haab om hende, var det da

givet, at han ikke vilde have Rist eller Ro, før han havde faaet hende! — Eller naar hun blot vilde sige nej, det var lige saa godt! — Men det kan hun jo ikke, før han har friet! Og fri kan han ikke, naar hun sidder paa Fyen og vi ligger ud for Rødvig! — Nej, hjem til Fyen maa vi! Det er ikke til at tage fejl af, at han er bange for at være sammen med hende, og det er allerede store Ting!“

Trøstende sig hermed vendte Jespersen tilbage til de andre, der ventede paa Toddyen.

„Hvad staar den paa i Aften, Vinkel?“ spurgte Teilgaard, da Peter bragte en Flaske op fra Kahyten.

„Kom med Proptrækkeren, saa skal Du faa det at se!“

Teilgaard trak Flasken op, lugtede til Proppen og sagde behagelig overrasket: „Whisky! — Men Du har da vel Citroner?“

„Ja, Du kan være ganske rolig, de ligger her.“

Man skred nu til den vigtige Forretning at brygge sig et Glas dampende Nektar med en Citronskive i, og alle erklærede Blandingen for ualmindelig vellykket, selv Jespersen, der dog

ikke kunde atholde sig fra en Bemærkning om, at Cognacs-Toddy siden Middelalderens Slutning, eller i alt Fald saa langt tilbage, han kunde huske, havde været den paa denne Tid af Døgnet almindelig nydte Drik, og at man derfor ikke uden bydende Nødvendighed burde bryde med et fastslaaet Princip.

— „Faar vi ikke en Vise, Randrup?“ spurgte Teilgaard.

„Jo, naar I vil tage til Takke. — Skal det være en gejstlig eller en verdslig Sang?“

„Hvad behager?“ udbrød Jespersen.

„Jo, ser Du, de gejstlige Sange, det er dem, man kan synge i Dameselskab, de verdslige —“

„Ja, Tak, maa jeg saa bede om en gejstlig! De verdslige kan Du synge, naar jeg er gaaet til Køjs.“

Og Randrup sang, med god Stemme og godt Humør, den ene Vise efter den anden lige fra „En Jæger gik at jage“ til den populære „Grønærter, Grønærter, Grønærter! Grønærter og Lamme-steg!“ hvilken sidste efter indstændig Anmodning af Teilgaard maatte gives da capo. Glassene tømtes og fyldtes flittig, og paavirket lige meget af Sommernattens Skjønhed og Whiskyens Styrke følte Jespersen, der kun for kort Tid ad Gangen tabte sit Maal af Sigte, sig efterhaanden i Stand

til at udføre det utrolige og lagde den ene Slagplan mere snedig end den anden. „Havde man ham blot hjemme paa Fyen!“ Det var Udgangspunktet for alle hans Betragtninger, og i et særlig løftet Øjeblik slog den Tanke ham, at han, naar han blot kunde formaa de tre andre til at stikke saa livlig paa Varerne, at de blev nødt til at sove langt op ad Formiddagen, næste Morgen ganske tidlig kunde sige til Skipperen, at Vinkel havde givet Ordre til snarest muligt at sejle den korteste Vej hjem; om denne gik nord eller syd om Sjælland, var det ham ikke muligt at afgjøre med Bestemthed, men det maatte Rasmus Jensen om, han 'var vel ikke Skipper for ingen Ting. Som Følge af denne Betragtning blev Jespersen livligere og livligere og opfordrede jævnlig de øvrige af Selskabet til at drikke et Glas med ham, hvilket imidlertid efter en Times Tids Forløb havde den Virkning, at Vinkel og Randrup ansaa det for raadeligst at lodse Jespersen ned ad Kahytstrappen og hjælpe ham til Køjs. Dette gik ikke af uden adskillig Gemytlighed, og navnlig oplyvede det de andre meget at se Jespersen iført en af Madam Svendsens Chemiser, som ved en Fejltagelse af Ejerinden var kommen i Vadsækken i Steden for en Natskjorte.

„Du ligner grangivelig Mumien af Ramses den anden, som de nylig har klædt af nede i

Ægypten!“ sagde Randrup, og Jespersen var saa glad ved Tilværelsen, at han selv fandt Ligheden slaaende.

Faa Øjeblikke efter sov hele Selskabet agter ude sødelig, og det samme var Tilfældet for ude, eftersom man havde ladet Ankeret falde.

IV.

„Dagen derpå“ i Forbindelse med stiv Kuling. Skibsbiblioteket undersøges, og Randrup stiller et Forslag, som vinder almindelig Tilslutning.

Næste Morgen friskede Vinden atter op, men holdt sig nu sydlig. Rasmus Jensen havde lettet ved Daggy, men da Vinkel og Randrup hen imod Klokken syv kom op paa Dækket, var Kutteren paa sit Kryds mod den stive Kuling alligevel ikke naaet synderlig frem. En varm Disput mellem Rheder og Skipper om, hvorvidt der skulde sættes Topsejl eller ej, endte som sædvanligt med, at Sejlet blev sat men lidt efter bjærget. Derpaa tog Vinkel Roret, og han og Randrup anstillede en interessant Sammenligning mellem „Svanens“ og en norsk Skonnerts Bidevindsejlsads, hvoraf klart fremgik, at „Svanen“ gik ikke lidt til Luvart af Skonnerten.

Noget efter stak Teilgaard Hovedet op.

„Hvordan har Doktoren det?“ spurgte Vinkel ham.

„Han sover.“

„Ja, lad ham bare sove! — Klar til at vende! Kast Klyverskjødet los!“

„Naa, vi krydser! Ja, Tak, saa skal jeg ikke have noget af at være paa Dækket, man skal jo flytte sig hele Tiden!“

„Snak om en Ting! Du kan jo sidde i Cockpit'en!“

„Ja, men saa skal jeg bukke Hovedet, hver Gang Bommen gaar over!“

„Vist ikke nej, sæt Dig bare!“

Der gik en halv Times Tid, saa viste endelig Jespersen sig ved Siden af Teilgaard, hilset af et trestemmigt Godmorgen.

„Men hvordan er det dog, Du ser ud!“

„Jeg synes, Du er saa blegnæbbet!“

„Har Du set Dig selv i Spejlet?“

Saadan faldt Spørgsmaalene Slag i Slag til Jespersen, der imidlertid ikke var tilbøjelig til at besvare noget af dem men kun gnavent brummede i Skjægget.

„Naa, gamle Doktor, sæt Dig her ved min grønne Side!“ sagde Teilgaard og gjorde velvillig Plads.

„Jeg erindrer sandelig ikke, at vi To nogen Sinde har drukket Dus, Hr. Teilgaard?“ svarede Jespersen fornemt og indigneret.

„Har vi ikke drukket Dus! Nej, han er

mageløs! — Husker Du virkelig ikke, at Du selv foreslog det i Aftes?“

„Jo, det forekommer mig rigtignok ogsaa nu, da De —“

„Du!“ rettede Teilgaard.

— „nu, da Du siger det, som om jeg gjorde det“, sagde Jespersen usikkert.

„Ja, det kan Du frit bande paa, jeg har Vidner paa det! — Det var ellers en livlig Aften!“

„Meget livlig!“ svarede Jespersen med svag Røst.

„Du bliver da ikke daarlig, Fætter?“ spurgte Vinkel.

„Nej, jeg har det rigtig godt!“

„Naa, det var jo rart! Ja, for Du er noget grøn i Fysiognomiet!“

„Vil Du have en Sodakage?“ spurgte den velvillige Teilgaard, der uafbrudt konverserede Jespersen blot for at faa Lejlighed til at sige Du til ham. „De hjælper lige godt mod Søsyege og mod „magsyra och sjelfförakt!““

„Det sidste haaber jeg aldrig at skulle føle!“ svarede Jespersen med Opbydelse af sin sidste Værdighed og rejste sig vaklende.

„Gaa ned om Læ!“ raabte Randrup. Jespersen fulgte hans Raad og vendte lidt efter tilbage, endnu mere bleg end før.

„Whiskyen var nok for stærk!“ sagde Randrup.

„Og Søen er for krap“, bemærkede Vinkel.

„Det er Mavekatarrh!“ sagde Teilgaard.

„Nei, det er kun et ganske almindeligt Ildebefindende!“ svarede Jespersen.

„Ja, kald det, hvad Du vil, men — klar til at vende! — Gaa ned om Læ igjen, gener Dig ikke! — Nej, nu da vi gaar for Bagbords Halse, maa Du virkelig undskylde, at Læ er om Styrbord! — Saadan! — Det lettede, hvad?“

„Vi faar snart smult Vande, naar vi først er i Bøgestrømmen“, tilføjede Randrup.

„Jeg er aldeles ikke søsyg“, forsikrede Jespersen, der begyndte at leve op; „det er, som jeg allerede har bemærket, kun et ganske almindeligt Ildebefindende, der ikke staar i mindste Forbindelse med Søen —“

„Eller med Whiskyen!“ supplerede Randrup.

„— men som naturligvis lige saa godt kan indtræffe om Bord som i Land.“

„Ja, hvorfor skulde det ikke kunne det!“ sagde Vinkel og saa' inderlig troskyldig ud.

„Det er dog vist bedst, vi tilfører Journalen, at usøvant Jespersen i Dag mødte mindre ædru til Paraden“, sagde Randrup.

„Jeg protesterer!“ svarede Jespersen.

„Er det mod Udtrykket mindre?“

„Ja!“

„Godt! Saa skriver vi i Morgen: usøvant

Jespersen mødte i Dag mere ædru — nemlig end sædvanlig!“

„Det er mig ufatteligt, at voxne Mennesker gider forsøge sig i daarlige Vittigheder paa et saa lidet fremrykket Tidspunkt af Døgnet!“

„Lad ham have Fred!“ sagde Vinkel. — „Men hør Du, Randrup, vi skulde vist egentlig haft Lods fra Nyord gjennem Bøgestrømmen.“

„Lods!“ gjentog Randrup. „Jeg skal nok selv være Lods her, jeg er løbet igjennem med Kanonbaad flere Gange!“

„Ja, ja, lods os da!“

Bøgestrømmen passeredes uden andet Uheld, end at Kutteren en eneste Gang rørte Grunden, og Jespersen blev efterhaanden fuldkommen rask, saa at han endogsaa med megen Appetit nød Frokosten.

— „Hvis det ikke er ubeskedent, ønskede jeg gjerne at vide, hvor vi egentlig skal hen?“ spurgte han Vinkel.

„Ned gjennem Guldborgsund og saa sønden om Laaland; dér har „Svanen“ og jeg aldrig været.“

„Og saa?“ vedblev Jespersen, der havde en aldeles bestemt Følelse af, at Vinkel ikke selv vidste, hvor han vilde hen, og hvor længe han vilde blive borte.

„Saa gaar vi videre“, svarede Vinkel og gav

sig noget at bestille med at fire paa Klyverskjødet.

— „Samvittighed har han dog!“ tænkte Jespersen, „men det er vist ganske heldigt, at den ikke bæres uden paa Frakken, for den ser formodentlig ikke videre godt ud!“

— „Synes Du egentlig, det er værd at krydse op i Vindøjet gennem Guldborgsund?“ spurgte Randrup. „Lad os se Tiden an til i Eftermiddag, om Vinden ikke springer, vi har jo ingen Ting at haste efter!“

„Nej, jeg ikke!“ svarede Vinkel med et Blik paa Jespersen og gav Rasmus Jensen Ordre til at lade Ankeret falde tæt inde under Land.

Teilgaard proponerede en L'hombre, men der var ingen Stemning for L'hombre i Øjeblikket.

„Skal vi da skyde et Par Maager?“ sagde han.

„Nej, lad os være fri for hensyns- og hensigtsløst Myrderi!“ indvendte Jespersen. „Skal I absolut knalde, saa skyd efter Flasker, det er da en forholdsvis uskyldig Adspredelse.“

„Ja, men Du skal skyde med! Vi tager Salonbøssen.“

„Nej, det morer mig ikke. Derimod interesserer det mig, en Gang da de fik mig til at skyde efter halvvoxne Raager oppe ved Rederne, at se, hvor udviklet Dyrenes Intelligens er selv

paa et saa ungdommeligt Stadium, for i Begyndelsen flyttede de sig dog, naar jeg skød efter dem, men siden lærte de mig at kjende og blev ganske rolig siddende!“

„Ja, men hvad vil Du da mere Dig med nu?“

„Aa, jeg tager en Bog og kiger i. — Du har da vel Bøger om Bord?“

„Naada! Har Du ikke set Skibsbibliotheket? Det staar paa Hylden over Flagskabet. Studér Du bare det, saa kan Du med det samme lave mig et Katalog over det!“

Ned gik Jespersen, og de andre hengav sig til den ædle Sport at skyde Halsen af en svømmende Flaske, der ved at fyldes halvt med Vand bragtes til at staa op.

Jespersen blev imidlertid ikke ret længe nede i Kahyten.

„Er Du allerede færdig?“ spurgte Randrup, da han satte sig i Cockpit'en.

„Det er et smukt Bibliothek!“ sagde Jespersen haanlig.

„Aa, ja, saamænd“, svarede Vinkel.

„Og et Bibliothek afgiver en ypperlig Maalestok for Bedømmelsen af Ejerens Smag og intellektuelle Standpunkt.“

„Aa, ja, saagu!“

„Jeg har“, vedblev Jespersen, „ved nøjere Undersøgelse fundet, at Beholdningen af Bøger —

bortset fra de rent maritime Skrifter saasom Manøvre- og Signalbøger samt Aarsberetninger fra „Dansk Forening for Lystsejlad“ — bestaar af to Bind af „Borgervennen“, et mig ubekjendt men vistnok højst hæderligt Tidsskrift, 5te og 6te Del af „Paris' Mysterier“, „Galejsslaven Rocambole“ fuldstændig, samt Guy de Maupassant's „Bel-Ami“ paa Fransk. Hvad den sidste angaar —“

„Ja, den har jeg foræret Vinkel“, sagde Teilgaard, ikke uden Stolthed. „Den skal være saadan paa Grænsen —“

„Nej, den er langt ude over Grænsen for det tilladelige, Teilgaard!“ rettede Jespersen.

„Ja, saamænd, det er den maaske ogsaa, men jeg kan ikke læse den selv, og saa bad jeg Vinkel gjøre det og oversætte de pikanteste Steder for mig.“

„Cyniker!“ mumlede Jespersen. — „Det glæder mig imidlertid at se, at den endnu er uopskaaren.“

„Ja, jeg gider ikke læse det Sludder“, sagde Vinkel. „Det ligner hinanden alt sammen!“

„Det er en Bog, som Du ikke engang kan være bekjendt at eje“, vedblev Jespersen.

„Kjender Du den da?“

„Jeg er som Bestyrer af et større Læseselskab, der hovedsagelig anskaffer fremmede Bøger paa Originalsproget, ligefrem nødt til at gjøre

mig bekendt med meget af den Smudsliteratur, som det moralsk fordærvede Frankrig overfylder Evropas Bogmarked med, og har derfor ogsaa læst det Værk, her er Tale om.“

„Men saa kan Du jo —!“ udbrød Teilgaard glad. Videre kom han ikke, thi Jespersen tilkastede ham et knusende Blik og hev med det samme Bogen over Bord. „Nu har I noget at skyde til Maals efter!“ sagde han.

„Aa, det var sgu en Skam!“ udbrød Teilgaard.

„For mig gjerne!“ lo Vinkel.

„Ja, jeg har læst den“, sagde Randrup, „saa mig kan det ogsaa være det samme!“

— „Det kan rigtig blive livligt“, bemærkede Vinkel, „saadan at ligge en hel Eftermiddag og glo ind til Land!“

„Det er til at forfalde til Drik over!“ sagde Teilgaard.

„Naar man endda havde en læselig Bog!“ sukkede Jespersen.

„Ja, klem Du bare paa „Galejslaven Rocambole“, den er brilliant!“ sagde Vinkel.

„Nej, nu skal jeg sige jer noget!“ udbrød Randrup. „Nybroggaard ligger der oppe bag

Skoven; vi kan ikke se den, men der kan ikke være mere end en god Fjerdingvej til den fra Stranden. Lad os tage ind med Jollen alle fire og gjøre Vilhelm en Visit, jeg svarer for, vi bliver godt modtagne!“

„Hvem er Vilhelm?“ spurgte Jespersen.

„Kjender Du ikke Vilhelm Lund?“ sagde Vinkel. — „Nej, det er sandt, Du har nok aldrig været hjemme, naar han besøgte mig. Det er en Søn af Kammerraad Lund paa Nybrogaard, og er Familien som han, saa er den god nok! — Ja, lad os bare gaa i Land!“

„Aa, vi ligger jo i Grunden rart, hvor vi er“, indvendte Teilgaard. „Det er saa mange Omstændigheder saadan at gaa i Land og være behagelig!“

„Ja, det sidste falder jo somme noget vanskelig!“ bemærkede Jespersen spidst.

„Vi har ikke fersk Kjød om Bord, saa Du maa tage til Takke med Skinke og Daasemad til Middag, Teilgaard“, sagde Vinkel.

„Død og Pine! Ja, saa er det nok bedst, vi kommer til Nybrogaard snarest muligt!“

„Maaske Du kan være saa heldig at faa Rødgrød!“ sagde Randrup.

„Aa, lad være at tale om saadanne Muligheder, jeg bliver ganske daarlig!“

„Kom saa, Jollen er klar!“

Ind roede Firkløveret, Peter fik Ordre til at blive liggende med Jollen, indtil man saa', om der var nogen hjemme, og han kunde faa nærmere Besked paa, naar han skulde afhente Selskabet, og derpaa gik de op til Nybrogaard.

V.

Middag paa Nybrogaard. Jespersen tilbringer en bevæget Nat men lægger en genial Slagplan.

Sønnen og hele Familien var heldigvis hjemme, og de uventede Gjæster modtoges med aabne Arme. Der gjordes Undskyldning for, at næsten hele Gaarden var i Belejringstilstand paa Grund af en gennemgaaende Restaurering, men da denne dog var tilendebragt for Dagligstuens og Spisesalens Vedkommende, og da man desuden mest opholdt sig i den store Have, syntes Undskyldningen i Grunden overflødig.

Middagen var fortræffelig, og Teilgaard fandt Anledning til at komplimentere Fruen saa vel for hendes Grøntsager som for den Omelet, der viste sig i Steden for den frygtede Rødgrød. Efter Kaffen trak Herrerne sig tilbage for sig selv med Undtagelse af Jespersen, til hvis Principer det hørte hellere at renoncere paa Cigaren end at isolere sig fra Damerne. „Kan I da ikke indse, at det er en topmaalt Uartighed mod Værtinden og Husets Damer overhovedet, saadan at overlade

dem til sig selv, saa snart man har faaet Maden i Livet!“ plejede han at sige til sine nærmere bekendte; „Menneskets Opgave her i Livet er at gjøre sig saa nyttig og være saa behagelig som muligt over for sine Medmennesker — særlig Damerne — og man skal i det hele taget opføre sig saaledes dér, hvor man er, at man med god Samvittighed kan komme igjen!“ Oftest prækede han imidlertid for døve Øren, og ogsaa i Dag forsvandt Herrerne som sagt temmelig hurtigt efter Kaffen. Vinkel underholdt sig rigtignok en kort Tid alene med Fruen men blev kaldt bort for at afsende en Besked til Skipperen. Efter indstændig Anmodning havde man nemlig lovet at blive Natten over; Sønnen i Huset skulde næste Morgen ganske tidlig møde til Bekkasinjagt paa en Gaard et Par Mil borte, og da han altsaa alligevel skulde op, før Pokker fik Sko paa, fandt han, at det var meget fornuftigere slet ikke at gaa i Seng, naar han kunde tilbringe Natten i fornøjeligt Selskab, og det fik han jo, da Vinkel, Randrup og Teilgaard erklærede sig villige til at sidde oppe sammen med ham. Jespersen var saa meget mere ærgerlig over, at Vinkel blev kaldt bort fra Fruen, som han just i det samme havde opfanget et Par Ord af deres Samtale, som interesserede ham ganske overordentlig. Han var vis paa, at Ulla Tegnens Navn var blevet nævnet af Fruen, og

denne havde derpaa sagt: „Nu er hun jo“ — hvad det var, kunde Jespersen ikke høre — hvortil Vinkel ligesom lettet havde svaret: „Saa, er hun det? Det vidste jeg ikke!“ — Hvad i al Verden kunde det være, som Ulla Tegner var? — En sød Pige? Ja, men det kunde da ikke overraske Vinkel! — Tyve Aar? Det vidste han vel omtrent. — Forlovet? Eller syg? Nej, et saadant Umenneske kunde Vinkel da umulig være, at han tog en saadan Hjobspost med fuldkommen Sindsro, ja, endogsaa syntes tilfreds ved Meddelelsen! Jespersen tænkte flere Gange paa ligefrem at spørge Fruen ud paa en fin Maade, men enten blev han forstyrret, eller ogsaa syntes han i det afgjørende Øjeblik ikke at kunne faa Spørgsmaalet „fint“ nok formuleret.

Da Klokken blev hen ad elleve, spurgte Kammerraaden Jespersen, om han ikke hellere vilde gaa til Ro end sidde hele Natten oppe med de „unge Mennesker“. Jo, det kunde Jespersen rigtignok ikke nægte. „Ja, det tænkte jeg nok! Gaa De blot i Seng, der skal blive kaldt paa Dem, naar Solen staar op! Men De maa tage Lejligheden, som den falder: De véd, vi har Haandværksfolk, og der er ikke ét ryddeligt Gjestekammer!“

Jespersen gik til Ro og glædede sig ved igjen at ligge paa Landjorden i en civiliseret, rummelig

Seng; hans sidste Tanke, før han faldt i Søvn, beskæftigede sig med Spørgsmaalet om, hvad det dog kunde være, Fruen havde sagt om Ulla Tegner, og Problemet maa have fulgt ham over i Drømmenes Rige, thi mod Sædvane kastede han sig urolig frem og tilbage og vaagnede noget efter Midnat. Nede fra Haven kunde han høre Latter og Klirren af Glas — det var da heldigt, man ikke var med til den Slags Orgier! Men tørstig følte han sig — det var underligt nok, for han havde dog drukket ganske tæt — et Glas Vand maatte kunne gjøre godt. Han stod op og famlede om for at finde en Æske Tændstikker, men forgjæves. Henne i Vinduet bag Rullegardinet troede han imidlertid at opdage saadant noget som en Vandkaraffel; han greb efter den men var saa uheldig at vælte den ned paa Gulvet. Han sprang hurtig tilbage for ikke at skæres af Glasstumperne men mærkede, at han traadte i en flydende Strøm, og skyndte sig derfor tilbage i Sengen, ærgerlig over ikke at have faaet Tørsten slukket og over at have gjort Ulykker paa et fremmed Sted. Det var formodentlig denne dobbelte Ærgrelse, der gjorde, at han, efter atter at være falden i Søvn, vaagnede noget før Daggrø. Inden han endnu havde faaet Søvnens gnedet rigtig af Øjnene, forekom det ham, som der henne i den anden Ende af Værelset var en

underlig, stor, sort Skjold under Vinduet, som han ikke havde lagt Mærke til om Aftenen. Han rejste sig op: jo, det havde sin Rigtighed med Skjolden, hvad kunde det dog være! Han ud af Sengen og — nej, dette var for meget, han maatte sætte sig paa Sengekanten! Henne fra det sorte Hav under Vinduet ledte der et regelmæssigt Spor hen til Sengen, visende et samvittighedsfuldt Aftryk af hans ikke smaa Fødder! Hvad var dog det forfærdelige, han havde traadt i!

En hurtig foretagen Undersøgelse af Fluidumet overbeviste ham om, at det var sort Oliefarve, som en af Malerne havde henstillet i en Krukke i Vinduet, og som han om Natten havde væltet. Han saa' ned til sine Fødder: det var fuldstændige Negersaaler!

Som en vanvittig styrtede han sig over Sengen, kastede Tæppet til Side og betragtede Lagenerne: de saa' i Morgendæmringen ud som Skindet af en sortbroget Ko.

Tilintetgjort sank Jespersen om paa en Stol. At dette skulde hænde, og hænde ham! Dér stod de uudslettelige Spor af hans natlige Idræt, sorte som Mørket, paa det nylagte Gulv! Dér udbredte den skrækkelige Pøl sig, og dér laa de en Gang hvide Lagener, ødelagte for bestandig!

Hvad skulde han gjøre! „En anden vilde være fræk nok til at kunne tage det hele fra den

gemytlige Side“, tænkte han, „men den Art Gemytlighed ligger nu ikke for mig. — Hvordan skal jeg kunne vise mig for Fruen og hele Familien! Jeg er jo komplet umulig!“

Alt som Dagskjæret blev stærkere og stærkere og viste ham den rædselsfulde Virkelighed tydeligere og tydeligere, mistede han alt sit Mod, men, som det ikke sjælden gaar, bragte denne fuldstændige Opgiven af sig selv tilsidst Jespersen til at fatte en fortvivlet Beslutning. Han klædte sig paa i muligste Hast, tog Hat paa Hovedet og Sko paa Fødderne og var nu færdig til Flugt — thi saa vidt var han virkelig kommen, at han, som Vinkel havde sagt, vilde „stikke af fra det hele!“

Med hvilke Følelser Jespersen opdagede, at Døren, der fra Korridoren uden for Værelset førte ned til Trappegangen, var lukket i Laas udvendig fra, behøver derfor ikke at siges. Han vendte tilbage til Værelset og satte sig resigneret paa en Stol men placerede efter et Øjebliks Forløb denne foran Døren og ventede nu, lyttende som et Rovdyr efter sit Bytte, paa at høre Lyden af Stuepigens Trin. — Endelig! Der lød Skridt i den lange Gang, de kom nærmere, Døren aabnedes, og en Pige viste sig. Op fôr Jespersen, sprang forbi Pigen, saa han næsten væltede hende, og styrtede som en vanvittig afsted, gennem Korri-

doren, ned ad Trappen, ud i Gaarden, hvor Hundene gav Hals, og over Stok og Sten ned til Stranden. Pigen, der selvfølgelig var overbevist om, at den fremmede Herre var bleven gal, hvinede, som hun havde en Kniv i Halsen, da han styrtede forbi hende, men Jespersen befriedes dog snart for sin første Frygt, at hun af Skræk skulde have faaet et Slagtilfælde, ved, inden han var ude af Gaarden, at høre en skingrende Fnisen oppe fra Værelset og dér se den kraftige Terne betragte hans vilde Jagt med synlig Interesse.

Ankommen til Stranden satte Jespersen sin hele Energi ind paa at faa Jollen, der først skulde møde om et Par Timer, til at hente ham strax, og ved at opbyde sine Lungers fulde Styrke i længere Tid lykkedes det ham virkelig ogsaa at vække Rasmus Jensens Opmærksomhed, saa at Jollen satte af. Ti Minuter efter var han om Bord, og først nu syntes han, at han havde fast Grund under Fødderne og igjen kunde trække Vejret.

— Man siger, at enhver stor Feltherre efter et tabt Slag strax tænker paa at vinde et nyt, og noget lignende kunde siges om Jespersen. Til Trods for sin dybe Nedslagethed kunde han alligevel ikke lade være med at tænke paa sin

Mission, og som et Lyn slog det ned i ham, at nu eller aldrig maatte Tiden være kommen til at gribe ind i Tingenes Gang.

Vinkel skulde hjem, hjem til Ulla Tegner, det var givet; Kursen maatte altsaa forandres, men hvad han havde været naiv nok til at tro kunde ske ved at drikke de andre paa Pelsen — et Experiment, som han maatte indrømme var mislykkedes — det gik jo nu som Fod i Hose! Det fulgte af sig selv, at de andre, der havde vaaget Natten igjennem, vilde gaa til Køjs, saa snart de kom om Bord, og saa var han Herre over Situationen, det gjaldt kun om at vinde Rasmus Jensen. Uden Betænkning vendte han sig derfor til denne og sagde:

„Det er dejligt Vejr!“

„Aa, ja“, svarede Skipperen.

„De har maaske hørt, at min Fætter, Kjøbmand Vinkel, i Gaar sagde, at han vilde gjennem Guldborgsund og sønden om Laaland?“

Jo, det havde Rasmus Jensen nok hørt.

„Men ser De, han lægger i Virkeligheden slet ikke nogen særlig Vægt paa at komme gjennem Guldborgssund.“

„Nej, det er nok troligt.“

„Og jeg har ganske særlige Grunde til gjerne at ville hjem til Fyen snarest muligt — jeg kan ikke forklare Dem, hvad det er for Grunde —

og Vinkel vil saamænd ikke have det mindste imod at komme hjem, naar han først mærker, vi er paa Vejen. Derfor vil jeg foreslaa Dem, at vi uden videre lægger Kursen hjemad, mens de andre sover; jeg indestaar for Følgerne, og De skal naturligvis ikke gjøre det for ingen Ting“ — her stak Jespersen en Tikrone til ham — „hvad siger De til det?“

„Jeg siger saa mange Tak!“

„Ja, De forstaar jo nok, at det er en Spøg?“

„Ja, vel, det forstaar jeg nok!“

„Vi sejler altsaa lige hjem her fra?“

„Ja, det er en given Ting!“

„Godt!“

Noget efter hørte Jespersen inde fra Land glade Stemmer, som han alt for vel kjendte, og gik da ned i Kahyten, eftersom han dog ikke vilde udsætte sig for den Gemytlighed, han var forberedt paa, Gjensynet vilde vække, før det var absolut nødvendigt.

Jollen kom hurtig nærmere; han hørte én ustandselig Latter og var intet Øjeblik i Tvivl om, hvem og hvad den gjaldt. Næppe var de tre andre kommen om Bord, før de styrtede ned i Kahyten.

„Dér sidder han, den sorte Sjæl!“ raabte Randrup og fik et Anfald af Krampelatter blot ved at se Jespersen.

„Det kan nok være, Du har store Fødder!“

„Ja, og han er ikke fri for at være platfodet!“

„Der behøves da ingen Indianer til at kjende Aftrykket af dine Mokkasiner, de er sgu ikke til at tage fejl af!“

„Jeg skal hilse saa flittig fra hele Familien!“

Saadan gik det Slag i Slag, men Jespersen ænsede ikke denne Syndflod af Spottegloser, dels fordi han virkelig følte sig inderlig ulykkelig, dels fordi han alligvel ikke kunde bare sig for hele Tiden at tænke: „Ja, le I kun, min Tid kommer ogsaa!“

Først da Vinkel, efter at Latteren havde sat sig noget, spurgte: „Men hvorfor i al Verden løb Du dog saadan din Vej? Det er jo da ingen Dødssynd, Du har begaaet!“ svarede Jespersen melankolsk:

„Du havde naturligvis været uforskammet nok til i lignende Tilfælde at sige det hele rent ud og været lige glad, Randrup havde slaaet det hen med en let Vending, og Teilgaard havde ladet som ingen Ting. Jeg derimod, som ved enhver Lejlighed gjør mit bedste for at opføre mig saaledes, at jeg med god Samvittighed kan komme igjen, hvor jeg én Gang har været —“

Her fik de andre et nyt Latteranfald og Randrup bemærkede:

„Ja, Du har da let ved at finde dit gamle Kammer paa Nybroggaard, for de Fodspor slettes aldrig ud, før Gulvet bliver lagt om!“

„Vestigia terrent!“ sagde Vinkel.

— „Jeg derimod“, vedblev Jespersen, uanfægtet af de indskudte Bemærkninger, „jeg tilstaar, at jeg netop paa Grund heraf i et saadant Tilfælde som det foreliggende mangler moralsk Mod til at tage Konsekvenserne af mit Uheld. Jeg ønsker imidlertid ikke at diskutere Sagen nøjere men kan naturligvis ikke forhindre Jer i at benytte den som en udtømmelig Kilde til dumme Vittigheder og barnagtig Grinen nu og fremdeles.“

— „Ja, jeg gaar til Køjs, jeg véd ikke, hvad I andre gjør!“ sagde Vinkel.

Jo, det gjorde Randrup og Teilgaard ogsaa, og Jespersen blev, ganske som han havde ventet, ene paa Dækket med Rasmus Jensen og Peter.

VI.

Jespersen optræder afvekslende som Skjæbnen og Kjærlighedens Genius men manøvrerer mindre heldig under Tærø. „Svanen“ kommer i rum Sø.

Man lettede og krydsede sig op imod en stiv vestlig Kuling. Skjønt Kutteren som Følge heraf ikke avancerede synderlig, var det dog med en ejendommelig behagelig Følelse, Jespersen tænkte paa, at de nu nærmede sig det forjættede Land. Særlig Tilfredshed følte han, da Rasmus Jensen viste ham den Tillid, at overlade ham Roret, medens han selv skiftede Klyveren, og Drengen Peter var beskæftiget med at klare Flaglinen, som der var kommen Tørn i.

„Naar Herren blot vil holde saa nær til Vinden som muligt og ikke falde af“, sagde Skipperen.

„Ja, vel!“ svarede Jespersen, satte sig i Styrehullet og tog Roret.

— „Det gaar dog underlig til her i Verden“, tænkte han, „og det var ikke saa mærkeligt, at de gamle følte sig i Afhængighed af en uafvendelig

Skjæbne! Dér ligger Vinkel nede og aner ikke, at hans Skjæbne i min Skikkelse allerede gik om Bord paa Kjøbenhavns Rhed og nu styrer hans Snekke over de graalige Bølger mod det af Guderne forud bestemte Mål! — Ja, det var dog, ligesom han selv havde en Anelse om det, for han vilde aabenbart helst have været fri for mig, men mod Skjæbnen kæmpe de dødelige forgjæves! — Man kunde egentlig ogsaa betragte mig som en Repræsentant for Kjærlighedens Genius, der fører Elskeren i den elskedes Favn! Det lyder i Grunden kjønnere, for Skjæbnebegrebet er —“

„Luf, Hr. Jespersen! Ned med Roret, for Satan! Ned om Bagbord!“ brølte Skipperen og kom styrtende agter ud, men han kom for sent.

Jespersen havde været i den Grad optagen af Betragtninger over de forskjellige Synspunkter, hvorunder han kunde se sig selv, at han ikke havde set, at Kutteren bar mere og mere af og paa en foruroligende Maade nærmede sig en af de Øer, paa hvilke Farvandet her er saa rigt. Rasmus Jensen var nede i Sejlkøjen for at finde Mellemklyveren men saa', strax da han fik Hovedet over Dækket, det farlige i Situationen og varskoede derfor Rorgængerens paa ovennævnte Maade. Jespersen, som under rolige Forhold, naar der gaves ham Tid til at tænke sig om,

nok kunde regne ud, hvilken Manøvre, der udfordredes for at løbe et Fartøj op i Vinden, blev imidlertid aldeles perplex ved saaledes at skulle handle i et Nu og gjorde det stik modsatte af, hvad han skulde gjøre: han lagde Roret haardt styrbord, Kutteren faldt af og stødte paa Grunden, hvor den stod ubevægelig, mens Sejlene spillede.

Op styrtede Vinkel og Randrup i mere end let Kostume, fulgte af Teilgaard.

„Hvad er det!“ raabte Vinkel. „Hvad er det for en Idiot, der sætter os paa Grund ved højlys Dag i rent Farvand?“

„Det er mig“, svarede Jespersen spagfærdig og slap Rorpinden.

„Hvor kan det falde et fornuftigt Menneske ind at lade det Individ sidde til Rors!“ tordnede Vinkel. „Han har jo ikke mere Idé om at styre end Teilgaard!“

„Jo, jeg tænkte —“ begyndte Rasmus Jensen.

„Tænkte! Tror De, jeg giver Dem Kost og ublu Løn for at tænke! Jeg betaler Dem for at sejle Kutteren, ikke for at sætte os paa Grund her til Spektakel for hele Nabolaget!“

„Jeg er meget ulykkelig over, hvad der er sket“, sagde Jespersen ydmygt, „saa meget mere, som det udelukkende er min Skyld, at vi styrer en anden Kurs, end Du vilde have. Men jeg

kan forsikre Dig, at jeg har handlet i den bedste Mening.“

„Hvad for en Smed!“ spurgte Vinkel for-
bavset og i en roligere Tone.

„Jo, af Grunde, som jeg ikke nærmere skal
komme ind paa, ansaa jeg det for at være i alles —
og da navnlig i din — Interesse, at vi snarest
muligt kom tilbage til dit Hjem. Jeg foreslog
derfor Rasmus Jensen, at han, uden at Du maatte
vide noget af det, skulde styre hjemad, og det
lykkedes mig virkelig ogsaa at argumentere saa-
ledes, at han gik ind paa mit Forslag, men jeg
tog alt paa min Kappe, han har aldeles ingen
Skyld.“

Rasmus Jensen smilede smørret, og Vinkel
brast, til Trods for sin Vrede, i Latter. „Nej,
nu er Du alt for morsom, Fætter! Tror Du for
ramme Alvor, at Du kunde faa min Skipper til
at gjøre Mytteri og handle stik mod mine Ordre?“

„Ja, jeg indser rigtignok ikke rettere, end
at —“

„Du kan da vel begribe, at han ikke har
gjort andet, end hvad jeg havde sagt, han skulde!“

„Du?“

„Ja! Jeg gav ham Ordre i Gaar til at sejle
hjem.“

„Vil Du virkelig selv hjem?“ udbrød Jesper-
sen saa glædelig overrasket, som Situationen tillod.

„Ja, hvorfor ikke?“

„Fordi jeg troede — maa jeg tale to Ord med Dig?“

„Ja, værsgo!“

„Jeg troede, efter dine egne forbeholdne Udtalelser at dømme, ikke Du ønskede at komme sammen med en vis ung Dame?“

„Det gjør jeg heller ikke!“ svarede Vinkel mut.

„Det kan Du da ikke godt undgaa!“

„Jo, det kan jeg meget nemt, for hun er rejst!“

„Er hun rejst?“

„Ja, hun er, med din Tilladelse!“

— „Aa, det var maaske netop derfor, at Du nu var villig til at tage hjem?“ spurgte Jespersen flov.

„Nok muligt!“

„Og det var maaske det, Fruen paa Nybrogaard fortalte Dig efter Bordet?“

„Ganske rigtigt!“

„Naa saaledes! — Jeg kunde nok have sparet mine ti Kroner!“ tænkte Jespersen og satte sig ned som en slagen Mand, der intet mere har at haabe.

Inde fra Tærø — thi det viste sig at være her, man stod — kom nu en Fisker roende ud til Kutteren og tilbød Assistance.

„Er vi inde paa Stenehe?“ spurgte Vinkel.

„Nej, her er ingen Sten, her er kun Sand-

bund“, lød det beroligende Svar, „men hun staar ellers rigtig støt, hun kommer ikke af Grunden før med Lavvande.“

„Det er egentlig en ganske grinagtig Situation!“ sagde Teilgaard.

„Synes Du!“ svarede Vinkel arrig.

„Ja, der er noget aparte i saadan at vide, at man er nødt til at blive, hvor man er og ikke med sin bedste Vilje kan komme af Stedet! Tænk nu, hvis man absolut skulde afsted eller man med Djævlens Vold og Magt vilde afsted, saa hjalp der alligevel ingen kjære Mo'er, men man var kjønt nødt til at blive, hvor man var! — Det er da rart, at ingen af os har noget at haste, efter!“

Strax ved de første Ord spidsede Vinkel Øren; det var aabenbart, at Bemærkningen om Umuligheden af at komme videre allerede æggede ham, og da Teilgaard endte med at sige, at ingen jo havde noget at haste efter, var han med ét som forvandlet, henkastede et kort: „Det kan Du jo ikke vide!“ til Teilgaard og vendte sig derpaa til Fiskeren med de Ord:

„Kutteren skal være flot til i Eftermiddag! Forstaar De!“

„Ja, det er godt nok, men —“

„Det er lige meget, hvad det koster, vi gaar under Sejls inden Aften!“

„Ja, det er jo strax en anden Sag“, lød det fra Fiskeren, og inden en halv Time var gaaet, laa der tre Tærøbaade paa Siden af „Svanen“. Ballasten toges ud, Kutteren heves om paa Siden, saa den skarpe Kjøl blev fri af Grunden, og tilsidst lykkedes det virkelig at faa Fartøjet varpet ud paa dybere Vand. Ballasten kom atter paa sin Plads, og da Klokken var fem, kunde Vinkel give Rasmus Jensen Ordre til at sætte Sejl. Under hele det anstrængende Arbejde med at bringe Kutteren flot havde Vinkel været i uafbrudt Aktivitet: han havde kommanderet, skjændt og bandet, selv tumlet med Ballastjærnene, saa Sveden haglede ned ad ham, og ikke tænkt paa at nyde vaadt eller tørt.

— „Vi tager Tærø Lodsens med gjennem Sortsø Gab og Grønsund“, hørte Jespersen Vinkel sige til Randrup, der for Resten erklærede sig villig til ogsaa her at fungere som bekjendt Mand men blev kort afvist.

„Grønsund!“ tænkte Jespersen. „Hvis jeg ikke husker fejl, adskilles Falster fra Møen ved Grønsund, og vi kommer altsaa lige lukket ud i Østersøen. Herren maa vide, hvor det nu gaar hen, og hvad der nu er løs!“ Men saa dybt bøjet under Vægten af sine forskellige Uheld var Jespersen, at han ikke engang kunde bekvemme sig til at spørge Vinkel, hvor de skulde hen, og

en Henvendelse til Teilgaard havde kun til Følge, at denne svarede: „Ja, Gud maa vide, hvor vi ender, han er jo rent rundtosset nu! Men jeg tænker ellers, vi løber til Sverige!“

Sortsø Gab og Grønsund passeredes, Lodsens gik fra Borde Klokken henad ni, og „Svanen“ stod nu øst efter for en Kuling af Vest, der efterhaanden gik over til Storm. Vinkel havde ikke sagt ti Ord i de sidste to Timer, og syntes kun optagen af ét: at komme saa hurtig som muligt til et ubekjendt Maal.

— „Sæt Gaffeltopsejl!“ raabte han til Skipperen. „Vi kommer jo ikke af Stedet!“

„Vil De absolut knække Stangen, Hr. Vinkel, saa for mig gjerne, men —“

„Vil De gjøre, hvad jeg siger, eller ej?“

„Du er jo fra Forstanden!“ sagde Randrup, der kom til i rette Tid. „Hvor tror Du, vi kan lænse i den Storm med Topsejl til!“

„Er det Dig eller mig, der er Chef tor „Svanen“? raabte Vinkel.

„Det er mig!“ svarede Randrup rolig. „Naar Du ter Dig som en gal Mand, saa maa jo andre, der er fornuftigere end Du, tage Kommandoen fra Dig! — Gaa væk fra Roret og lad mig komme til!“

Rasmus Jensen var forberedt paa en Katastrofe, men den udeblev: Vinkel rejste sig uden at sige et Ord og lod Lieutenanten komme til.

„Ned med alle de Klude, vi fører, og op med Bredfokken!“ raabte denne.

„Men Randrup dog!“ sagde Vinkel. „Den kommer vi jo ingen Vej med!“

„Snak om en Ting, det véd jeg bedre end Du! Bredfokken er meget bedre at lænse for end et affiret Storsejl! Inden det er Dag, skal vi pejle Hammershus Fyr, det lover jeg Dig!“

„Hammershus!“ gjentog en beskeden Røst. Den kom fra Jespersen, som ingen havde lagt Mærke til, men som var krøben sammen i Cockpit'en. „Skal vi til Bornholm?“

„Ja, saa min Sandten, skal vi til Bornholm, véd Du ikke det!“ svarede Randrup.

„Gud véd, hvor jeg skulde vide det fra! — Aa, Vinkel, vil Du ikke gjøre mig den Tjeneste at komme lidt herhen?“

Vinkel satte sig hen hos ham.

„Er Du vred paa mig?“ begyndte Jespersen.

„Hvad skulde jeg være vred paa Dig for, gamle Ven!“ svarede Vinkel med blødere Stemme end sædvanlig og klappede Jespersen paa Skulderen.

„Jo, fordi jeg satte os paa Grund og —“

„Hvem véd, hvad det var godt for!“ udbrød Vinkel halvhøjt.

Jespersen saa' forbavset og spørgende op, men Vinkel vedblev:

„Ja, jeg kan ikke forklare mig nøjere, men Du skal ikke bryde Dig om, hvis jeg er lidt underlig, det gaar nok over! — Gaa Du bare til Køjs!“

Jespersen tøvede et Øjeblik, før han sagde:

„Du maa ikke tage det ilde op, men Teilgaard og jeg —“

„Hvad er der med Teilgaard og Dig?“

„Jo, vi vilde gjerne have noget at spise og drikke, for vi har slet ingen Ting faaet siden —“

„Herregud, jeg tænker da heller ikke paa noget! — Peter! Sørg for Aftensmad! — Ja, I maa virkelig undskylde mig!“

— „Skal Du ikke have noget med selv?“ spurgte Teilgaard, da de fik gloende hed The og ristet Brød bragt op i Cockpit'en.

„Nej, Tak, jeg trænger ikke til noget.“

„Ja, da gjør minsæl jeg!“ raabte Randrup. „Rheder! Sørg bare for at passe mig med Mad, Drikke og Tobak, saa skal jeg nok holde ud ved Roret til i Morgen tidlig!“

Randrup fik, hvad han ønskede, og lod dernæst falde et Ord om, at Natten vist blev kølig. Vinkel forstod Antydningen og lod Peter springe ned efter en Flaske Whisky, Teilgaard fik Prop-

trækkeren frem, og Randrup blandede sig et ordentligt Glas.

„Er den ikke lovlig stiv?“ spurgte Teilgaard imponeret.

„Naada! Apostelen siger jo, at hvert Menneske skal have en Pæl i Livet, saa kan en halv da ikke være for meget til mig!“

Det bedste Bevis for, at Jespersen, knækket af Livets Modgang og spændt paa, hvad den uvisse Fremtid matte bringe, for Øjeblikket var en hel anden end ellers, er maaske, at han lod Randrups Ytring passere; under alle andre Omstændigheder vilde han paa det bestemteste have frabedt sig en saadan „raa Blasfemi“, men nu indskrænkede han sig til at mumle en indvendig Protest og gik til Køjs samtidig med Teilgaard.

— „Ja, Du kan da godt gaa ned og slange Dig“, sagde Randrup til Vinkel, „jeg skal nok tage min Tørn!“

„Nej, jeg er ikke oplagt til at sove!“

„Ja, saa meget desto bedre, saa har jeg Selskab! — Rheder! En Cigar! Men den maa være god, og den man være tændt! — Fy, for Pokker, hvor den blev vaad! Den smager akkurat ligesom dem, de fik Ole Kollerød til at bekjende med! — Naa, never mind! Go on!“

VII.

Man lænsrer over Østersøen, og Vinkel gaar i Land. Der drikkes Champagne om Bord, og Jespersen holder Tale.

Natten igjennem sad de to Venner ved hinandens Side. Stormen tog snarere til end af, og Søen var meget svær og krap med Braad, men „Svanen“ vagede godt og klarede sig i det hele fortræffelig.

— „Hvor er vi?“ spurgte Vinkel hen ad Daggry; i den sidste Time havde han ikke lukket Munden op, og Randrup havde været diskret nok til ikke at forstyrre ham.

„Bi lidt! Kan Du ikke se Fyr for ude om Bagbord? Laan mig Kikkerten! — Jo, der er to Blus, det er Sandhammeren! Og dér har vi Hammershus Fyr! Hvad sagde jeg!“

— „Jeg synes, det slingrer saa rædsomt!“ lød det nede fra Teilgaard.

„Ja, det gjør det altid i Hammervandet — men det bliver meget værre!“ trøstede Randrup.

„Jeg synes heller ikke, jeg er rigtig rask!“

„Kom Du saa op og faa en Mundfuld frisk Luft, det hjælper nok!“

„Aa, jeg kan jo egentlig lige saa gjerne blive liggende her og være daarlig.“

„Ja, det kan Du ogsaa! God Nat, Teilgaard!“

„God Nat!“

Klokken syv faldt Ankeret ud for Allinge; Vinkel gik i Jollen og lod sig ro ind i Havnen. Just som han var gaaet fra Borde, kom Teilgaard op paa Dækket.

„Nu har vi nok smult Vande“, sagde han.
— „Hvad er det! Vinkel, hvor skal Du hen?“

„Han har Forretninger i Land“, svarede Randrup.

„Naa, ja, det er vel rimeligt nok! Men han sørger da for at faa noget Proviant med tilbage?
— Vinkel! Haløj, Vinkel! Tag en røget Lax med! — Tror Du, han kunde høre, hvad jeg sagde, Randrup?“

„Jo, det kunde han nok! Gaa Du blot til Køjs igjen, nu skal jeg til at indhente det forsmte.“

„Du siger noget! Jeg tror ogsaa, jeg vil faa mig en Morgenlur, for det har været en urolig Nat. — Sov vel!“

„Tak, i lige Maade!“

Op ad Formiddagen vaagnede Jespersen, og noget efter de to andre. En lang og styrkende Søvn, som ikke var bleven forstyrret ved at lænse over Østersøen, havde gjengivet ham det meste af hans Sinds Ligevægt og Sikkerhed i Optræden.

„Jeg maa sige, at det forekommer mig at være en, mildest talt, ejendommelig Opførsel af Vinkel saadan at gaa i Land uden os andre, og uden at man aner, hvor han er henne, og naar han kommer tilbage!“ sagde Jespersen, da Teilgaard fortalte ham, at Rhederen var borte.

„Ja, hvad skal man sige til det!“ svarede Randrup.

„Han har jo sine Luner“, bemærkede Teilgaard resigneret.

„Ja, men dette er dog virkelig for galt! — Jeg vil i Land! Jeg vil se Bornholm!“

„Saa kommer Du til at svømme“, sagde Randrup, „for Jollen er her ikke, den venter paa Vinkel inde i Allinge Havn!“

„Det er jo ligefrem uforskammet!“ vedblev Jespersen. „Men det agter jeg ogsaa at sige ham, der er dog Grænser for, hvad selv han kan byde en!“

— „Dér kommer Jollen!“

„Er Vinkel med?“

„Ja, vist er han med! — Se, han vifter med Hatten og slaar ud med Armene!“

„I skal se, han har faaet en stor, røget Lax med!“ udbød Randrup.

„Det forandrer ikke i mindste Maade min Opfattelse af Sagen!“ sagde Jespersen. „Det er og bliver en Hensynsløshed uden Lige!“

— „Hurra!“ raabte Vinkel og sprang om Bord. „Jeg er det lykkeligste Menneske under Solen!“

„Du generer Dig i det mindste ikke!“ bemærkede Jespersen tørt.

„Genere mig, nu, da jeg — men kan I da ikke se noget paa mig! Ser jeg ikke ud som et andet Menneske!“

„Er Du bleven barberet inde i Allinge?“ spurgte Teilgaard.

„Jeg er bleven forlovet, Du! Nu er det sket: hun har sagt ja, og — ja, jeg kunde gjerne kysse jer alle sammen!“

„Forlovet!“ lød det i Kor fra Jespersen og Teilgaard, mens Randrup gav Vinkel et ordentligt Slag paa Skulderen og sagde: „Til Lykke, Du! Det kan jeg lide!“

„Det kan vel ikke anses for indiskret at spørge, med hvem?“ sagde Jespersen kølig.

„Og det kan Du spørge om!“ vedblev Vinkel. „Er der da mere end én Ulla Tegner ti i hele Verden!“

„Ulla Tegner!“ udbød Jespersen, uden endnu

at kunne give sin Glæde over det skete Rum, saa overvældet var han. „Det maa da være gaaet pr. Telegraf!“

„Nej, Du, det er gaaet mundtlig i bedste Orden!“

„Er hun da her ovre?“

„Ja, min Sandten, er hun her ovre! Det fik jeg at vide paa Nybrogaard!“

„Men saa vilde Du jo netop hjem?“

„Ja, det vilde jeg ogsaa, eller, rettere sagt, jeg vidste ikke selv, hvad jeg vilde, og det har jeg egentlig ikke vidst i de sidste tre Uger, jeg har slet ikke været Menneske. Men saa var det i Gaar Middags — ja, jeg kan ikke saadan forklare det, men da jeg kom til at tænke paa, at jeg sad fast og ikke kunde komme af Stedet, og at hun var ovre paa Bornholm for at sige Farvel til sin gifte Søster og i Eftermiddag skulde rejse over Ystad op til en Onkel i Smaaland, hvor hun skal blive hele Vinteren — ja, saa maatte jeg afsted, jeg maatte have Vished!“

„Gud bevares, hvor det ligner ham!“ sagde Teilgaard til Jespersen.

„Det maa jeg sige“, svarede denne, „det er det mest overraskende, jeg endnu har oplevet! — Til Lykke, Fætter, og Gud velsigne jer begge to!“

Jespersen fik travlt med at rømme sig og

pudse sin Næse, for han vilde ikke for alt i Verden lade sig mærke med, at han var bevæget.

— „Peter! Op med Champagnen!“ raabte Vinkel. „Tag tre Flasker til at begynde med! Teilgaard lukker dem nok op!“

Jespersen var saa hurtigt bleven Herre over sin Bevægelse, at han, da Champagnen skummede i Ølglassene, kunde ønske sin Fætter til Lykke i et længere Foredrag, hvori Grundtanken var, at Menneskene ganske vist var udrustede med og handlede efter fri Vilje, men at denne dog led en ikke uvæsentlig Indskrænkning derved, at en forud bestemt Skjæbne — der var ensbetydende med det for Individet selv bedste — gjorde sin Indflydelse gjældende og tilsidst ogsaa vilde sejre, forudsat, at man da ikke alt for egensindig kæmpede imod den, og at der var gode Mennesker, som, bevidst eller ubevidst, gjorde sig til Skjæbnens Redskaber.

„Som et saadant Redskab tror jeg, uden at være ubeskeden, at turde betegne mig selv“, sagde han. „Jeg er ganske vist et uværdigt Redskab —“

„Hør!“ sagde Teilgaard opmuntrende.

— „men, uden at overvurdere min egen Virksomhed, tør jeg dog paastaa, at min, fra et maritimt Synspunkt maaske ikke aldeles forsvarlige Manøvre under Tærø —“

„Hør!“ sagde Randrup.

— „alligevel har været en af de uendelig smaa Aarsager, der bidrage til at fremme det uendelig store.“

„Bravo!“ raabte Vinkel.

„Ja, jeg vover at gaa videre og sige, at selv den Omstændighed, at Nybrogaard er under Restauration heller ikke er uden Betydning for det Drama, hvis lykkelige Afslutning vi her fejre.“

„Det var meget!“

„Ja, men det er ikke desto mindre Tilfældet! Blev Nybrogaard ikke restaureret, vilde en Malersvend næppe have henstillet en Krukke med mørk —“

„Sort!“

— „med sort Oliefarve i det Kammer, hvor en her tilstedeværende nød en kort og afbrudt Hvile; han vilde ikke have haft et Uheld, som jeg tør forudsætte er almindelig bekjendt, og som jeg af flere Grunde ikke ønsker at dvæle udførligere ved, og han vilde altsaa heller ikke være kommen om Bord før I andre, ikke have truffet en Aftale med den værdige Rasmus Jensen — en Aftale, som for Resten, set fra et andet Synspunkt, viste sig at være overflødig — og som Følge deraf heller ikke have vaaget, mens I andre sov, og ikke grebet Roret i det afgjørende Øjeblik, da Skjæbnen forlangte det! I ser altsaa klart,

hvorledes selv de tilsyneladende ubetydeligste Omstændigheder —“

„Stop en Kjende!“ sagde Randrup. „Hvem var det, der foreslog, at vi skulde tage til Nybrogaard, hvor Vinkel hørte, at hans Skat var paa Bornholm? Det var mig!“

„Ja, og hvem var det, der sagde til Vinkel, den Gang vi stod paa Grund, at nu kunde man ingen Steder komme, og at det var rart, ingen af os havde noget at haste efter?“ bemærkede Teilgaard. „Det var sgu mig, og det var dog det, der gjorde Udslaget!“

„I har alle tre, hver paa sin Vis, været mere for mig, end jeg nogen Sinde kan gjengælde!“ sagde Vinkel. „Tak for godt Kammeratskab!“

„Rhederen leve!“ sagde Rasmus Jensen, som tilligemed Peter fik sin rigelige Del af Champagnen. „Og en Skaal for, at Fruen snart maa komme om Bord i „Svanen“! Hun leve! Hurra!“

— „Ja, I fortænker mig vel ikke i, at jeg følger min forlovede og ikke tager med Jer tilbage?“ sagde Vinkel noget efter. „Dig, Randrup, overdrager jeg naturligvis at sejle Kutteren hjem — foreløbig til Kjøbenhavn og saa til Fyn — Teilgaard faar uindskrænket Raadighed over Vinkjældereren og Spisekammeret, og Jespersen maa sørge for god Tone om Bord! — Ja, Du

skal jo være paa Kontoret i Overmorgen, Fætter, saa I maa vel lette allerede i Eftermiddag!“

— Hen imod Solnedgang passerede „Svanen“ Hammershus for hjemgaaende. Der oppe, paa Bænken over „Løvehovederne“, stod et ungt Par ivrig viftende, og Kutteren hilsende tre Gange med Flaget til Ære for dem.

